T.C.
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ
ANABİLİM DALI

SOSYAL BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI ÇERÇEVESİNDE KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BÜNYESİNDE YAPILAN SOSYAL FAALİYETLER

Hazırlayan
Muhammed Tarık KOÇ

Danışman
Prof. Dr. Ali KAYA

Yüksek Lisans Tezi

OCAK, 2015
KAYSERİ

T.C.
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ
ANABİLİM DALI

SOSYAL BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI ÇERÇEVESİNDE KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BÜNYESİNDE YAPILAN SOSYAL FAALİYETLER

(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan
Muhammed Tarık KOÇ

Danışman
Prof. Dr. Ali KAYA

OCAK, 2015
KAYSERİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Muhammed Tarık KOÇ

YÖNERGEYE UYGUNLUK

…… …….. adlı Yüksek Lisans / Doktora tezi, Erciyes Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi'ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan Danışman

……ABD Başkanı

KABUL VE ONAY

Prof. Dr. Ali KAYA'nın danışmanlığında Muhammed Tarık Koç tarafından hazırlanan Sosyal Belediyecilik Anlayışı Çerçevesinde "Kayseri Büyükşehir Belediyesi Bünyesinde Yapılan Sosyal Faaliyetler" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

16 / 01 / 2015

JÜRİ:

Danışman : Prof.Dr. Ali Kaya

Üye : Doç.Dr. Mustafa Demirci

Üye : Yard.Doç.Dr. Mehmet Özekmekçi

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 27.01.2015 tarih ve 02 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

27 / 01 / 2015

Prof.Dr. Lütfullah KÖSECİ

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Yerel yönetimlerden olan belediyeler, toplumun yerel nitelikteki ortak ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan yönetim birimleridir. 2004 sonrası yerel yönetimler alanında yapılan reform niteliğindeki değişikliklerle 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'yla sosyal belediyecilik alanına ilişkin çok önemli düzenlemeler getirilmiştir. Bunun neticesinde de belediyelerin sosyal proje geliştirme, sosyal yardım ve sosyal hizmet imkânları oldukça genişlemiştir. Sosyal belediyecilik aslında insanı, yaşadığı çevreyi ve genel anlamda toplumu merkeze alarak üretilen sosyal politikaların üretilmesi ve uygulanmasının genel adıdır diyebiliriz. Beldesinde yoksul ve muhtaç olan kimselere yönelik yapılan aşevi, giyecek, gıda, ilaç, kırtasiye yardımları, yakacak yardımı, öğrencilere verilen burs v.b sosyal yardım merkezli faaliyetler, sosyal belediyeciliğin başlangıcını oluşturmaktadır. Tez çalışması süresince görüş, eleştiri ve yardımlarıyla çalışmanın oluşmasında büyük emeği olan tez danışmanım Prof Dr. Ali Kaya hocama ve tüm bölüm hocalarıma Kayseri Büyükşehir Belediyesinde yapmış olduğum araştırma ve değerlendirmeler için göstermiş oldukları yardımlardan dolayı Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Sn. Mehmet Özhaseki ve değerli yöneticilerine, bende her daim emeği olan anne ve babama teşekkürü bir borç bilirim.

Muhammed Tarık Koç

Kayseri, Ocak, 2015

SOSYAL BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI ÇERÇEVESİNDE KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BÜNYESİNDE YAPILAN SOSYAL FAALİYETLER

Muhammed Tarık Koç

Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi, Ocak 2015
Danışman: Prof.Dr. Ali KAYA

ÖZET

Günümüzde belediyeler toplumsal açıdan büyük bir ihtiyacı gideren önemli kurumlardır. Devlet sosyal politika üretme noktasında belediye ile fikir alışverişinde bulunur ve belde halkının ihtiyaçlarına kulak verip belediyelerle senkronize bir yapı oluşturarak adım atar. Sosyal belediyecilik mantığının oturtulması için halkın belediyeler tarafından iyi okunması gerekmektedir. Sosyal belediyecilik anlayışı çerçevesinde Kayseri Büyükşehir Belediyesinin ortaya koyduğu sosyal faaliyetleri incelemeye çalıştığım bu tezin birinci bölümünde sosyal belediyecilik kavramları ve bu kavramların ülkemizde kullanılmaya başlamasından bugüne kadar ki gelişmeler ifade edilmiştir. İkinci bölümde yerel yönetim birimi olarak belediyelerin yapısal organları görev ve işlevleri, sosyal belediyeciliğin anayasal manada kanunlarla nasıl desteklendiği belediyelerin sosyal belediyecilik çerçevesinde neler yapmakla yükümlü olduğu detaylarıyla belirtilmiştir. Üçüncü Bölümde Kayseri ve Kayseri Büyükşehir Belediyesinin tarihi incelendikten sonra şu anda belediyenin bünyesinde sosyal belediyecilik faaliyetlerini yürüten daire başkanlıkları anlatılmıştır. Dördüncü bölümde ise daha geniş bir perspektifte belediyenin yürüttüğü her türlü sosyal faaliyet gruplara ayrılarak açıklanırken sosyal faaliyetlere kapı aralayan sosyal tesisler ve sosyal mekanlar görsellerden yararlanılarak yazılmıştır. Analiz ve sonuç bölümünde ise ulaşılan bilgi ve bulgular ışığında sosyal belediyecilik bağlamında Kayseri Büyükşehir Belediyesi bünyesinde yapılan faaliyetlerin bir değerlendirmesi yapılarak ortaya çıkan çözümler bir sonuca bağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Belediyecilik Faaliyetleri, Kayseri, Kayseri Büyükşehir Belediyesi,

SOCIAL ACTIVITIES OF KAYSERİ METROPOLITAN MUNICIPALITY WITHIN THE SCOPE OF SOCIAL MUNICIPALISM

Muhammed Tarık KOÇ

Erciyes University, Graduate School of Social Sciences
M.Sc. Thesis, January, 2015
Supervisor: Prof. Dr. Ali KAYA

ABSTRACT

Today, municipalities are very important corporations that meet the needs of publics. Government makes exchange of views with municipality while producing social policy and regards the townspeople's needs when moving and synchronizing itself with municipality. No doubt, one of the most important parts of the trivet is public. Social municipalism could be achieved only the public is realized very well. In this frame of Social Municipalism sensibility, i tried to demonstrate the social activities of Kayseri Metropolitan Municipality. In section 1, i mentioned about the concept of Social State and when this term is started to be used. In section 2, Municipalities and its organs are explained as a part of local government, what's more; how municipalism is supported by laws as a constitutional meaning and what the responsibities of Municipalities are with regard to Social Municipalism. In section 3, after analyzing the history of Kayseri and its Municipality, head of departments which are relevant with Social Municipalism are tried to be illustration. In section 4, as broad perspective while every social services have been implemented by the Kayseri Metropolitan Municipality are expressed by grouping; social facilities and social structures which open the door slightly to the social activities are written by applying visual samples. In analyze and conclusion part, by analyzing all services some new solutions has been reached for Kayseri Metropolitan Municapilty in the context of social municipalism.

Keywords: Municipality Activities, Municipalism, Kayseri, Kayseri Metropolitan Municipality

İÇİNDEKİLER

SOSYAL BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI ÇERÇEVESİNDE KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BÜNYESİNDE YAPILAN SOSYAL FAALİYETLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK i
YÖNERGEYE UYGUNLUK ii
KABUL VE ONAY iii
ÖNSÖZ iv
ÖZET v
ABSTRACT vi
İÇİNDEKİLER vii
TABLOLAR LİSTESİ xi
GRAFİKLER LİSTESİ xii
RESİMLER LİSTESİ xiii
KISALTMALAR xv

GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM

SOSYAL DEVLET VE SOSYAL POLİTİKA ANLAYIŞI

1.1 Sosyal Devlet Kavramı ve Tarihsel Başlangıcı 3
1.2 Sosyal Politika Kavramı 9
1.2.1. Genel Anlamda Sosyal Politika 9
1.2.2. Dar Anlamda Sosyal Politika 15
1.2.3. Geniş Anlamda Sosyal Politika 16
1.3 Sosyal Politikanın Hedefleri 17

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİMLER VE YEREL YÖNETİM İÇİNDE BELEDİYELER

2.1. Yerel Yönetim Kavramı 21

2.1.1. Türkiye'de Yerel Yönetim Anlayışının Tarihsel Gelişim Süreci 24

2.2. Yerel Yönetim Birimi Olarak Belediyeler 26

2.2.1. Belediyelerin Görevleri ve İşlevleri 26

2.2.2. Belediyenin Organları 26

2.2.2.1 Belediye Meclisi 27

2.2.2.2 Belediye Encümeni 27

2.2.2.3 Belediye Başkanı 28

2.2.3. Belediye Gelirleri 28

2.3. Sosyal Belediyecilik 29

2.3.1. Sosyal Belediyecilik Kavramı 29

2.3.2. Sosyal Belediyeciliğin Temel İşlevleri 30

2.3.3. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda Sosyal Belediyecilik 35

2.3.4 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda Sosyal Belediyecilik 40

2.3.5 12/11/2012 Tarih ve 6360 Sayılı Kanun 44

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAYSERİ BELEDİYESİNİN BÜYÜKŞEHİR STATÜSÜNE GEÇİŞİNDEN GÜNÜMÜZE TARİHİ GEÇMİŞİ

3.1. Kayseri'de Belediye Kuruluşu ve Tarihi Gelişimi 46

3.2 Büyükşehir Belediyesine Geçiş ve Yaşananlar 49

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNDE SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARI VE YÜRÜTÜLEN SOSYAL FAALİYETLERE İLİŞKİN TOPLANAN VERİLER

4.1 KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER DAİRE BAŞKANLIĞI BÜNYESİNDE YAPILAN SOSYAL FAALİYETLER 51

4.1.1 Şehir Tiyatrosu Faaliyetleri 51

4.1.1.1 Her Hafta Konser Her Hafta Tiyatro 52

4.1.1.2 Uluslar arası Liselerarası Tiyatro Festivali 53

4.1.2 Kadir Has Kent ve Mimarsinan Müzesi 53

4.1.3. Mimarsinan Anma Etkinlikleri 55

4.1.4. Tarihe yolculuk: ‘’*Kültepe Kaniş-Karum Kültür Turları’’* 55

4.1.5 Yoğunburç Şiir Akşamları 56

4.1.6 100de100 Kayseri etkinlikleri 56

4.1.7 Dost'a Dost Olanlar Uluslararası Seyyid Burhaneddin Sempozyumu 57

4.1.8 Davud el Kayseri Sempozyumu 57

4.1.9 Ramazan Geceleri ve Ramazan Tırı 58

4.1.10 Kütüphaneler ve Kitap Yayınları 59

4.1.11 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Konservatuar Faaliyetleri; 60

4.1.12 Türkiye’de Bir İlk: Ray-Kitap Uygulaması 61

4.2 SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANLIĞI BÜNYESİNDE YÜRÜTÜLEN SOSYAL FAALİYETLER 62

4.2.1 Aşevi ve Sosyal Yardım Büfesi Hizmetleri 62

4.2.2 Ayni ve Nakdi Yardım Hizmetleri 65

4.2.3 Kadın Konukevleri / Çocuk Evleri 71

4.2.4 Huzurevi Hizmetleri 80

4.2.5 Engellilere Yönelik Hizmetler 82

4.3. KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BÜNYESİNDE YÜRÜTÜLEN DİĞER SOSYAL FAALİYETLER 87

4.3.1 Kayseri Spor Etkinlikleri A.Ş'nin Yürüttüğü Hizmetler 87

4.3.1.1 65 Yaş ve Üstü Spor Faaliyetleri 87

4.3.1.2 Yaz Spor Okulları 87

4.3.1.3 Ücretsiz Sabah Sporu 88

4.3.2 Erciyes Turizm Mastır Planı 88

4.3.3 Kadir Has Kongre ve Spor Merkezi Faaliyetleri 99

4.3.4 Kadir Has Stadyumu 101

4.3.5 Anadolu Harikalar Diyarı 104

4.3.6 Erkilet Spor Merkezi 105

4.3.7 Fuar Sağlıklı Yaşam Merkezi 105

4.3.8 Sümer Yüzme Havuzu ve Spor Merkezi 106

4.3.9 Kayseri'de Bir İlk: Hobi Bahçeleri 107

4.3.10 Kayseri Kent Ormanı 109

4.3.11 Beştepeler Mehmet Çalık Parkı 109

4.3.12 Kadir Has Kültür Parkı (Fuar) 110

4.3.13 Eğitim Faaliyeti olarak Kaymek Etkinlikleri 111

4.3.14 Kayseray 117

KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NİN 1999-2014 DÖNEMİ SOSYAL BELEDİYECİLİK FAALİYETLERİNE İLİŞKİN VERİLERİNİN SOSYAL BELEDİYECİLİĞİN İŞLEVLERİ AÇISINDAN ANALİZİ 118

SONUÇ 126

KAYNAKÇA 132

ÖZGEÇMİŞ 140

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Kayseri'nin Yeni Sınırları içerisine Giren İlçe, Belde, Köy ve Orman Köyleri.....49

Tablo 2. Kayseri Mart Ayı Kültür Sanat Etkinlikleri Listesi 52

Tablo 3. Yıllara göre sosyal hizmetler bünyesinde yapılan yardımların istatistiksel görünümü 68

Tablo 4. 2012 Yılı Yaşlı Sayısı İle İlgili Genel Durum 81

Tablo 5. Engelli Kişi ve Ailelere Yapılan Ayni ve Nakdi Yardımlar 86

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Aşevi ve Sosyal Yardım İstatistiksel Veriler 63
Grafik 2. 1999-2012 Dağıtılan Toplam Ekmek Sayısı 64
Grafik 3. Dağıtılan Ekmek Maliyeti Grafiği 64
Grafik 4. 2007-2012 Aşevleri Maliyet Grafiği 65
Grafik 5. Yapılan Ayni ve Nakdi Yardım Başlıkları 65
Grafik 6. Yıllara Göre İaşe adet ve Tutarı 68
Grafik 7. 2006-2012 Arası Dağıtılan Ev Eşyası ve Adet Tutarı 69
Grafik 8. 2008-2009 Yılları Arasında Dağıtılan Odun Ton ve Tutarı 69
Grafik 9. Dağıtılan Kömür Ton ve Tutarı 70
Grafik 10. 2004-2012 Yılları Arası Yapılan Nakdi Yardım Kişi ve Tutarı 70
Grafik 11. Ayni ve Nakdi Yardımlar Maliyet Toplam Grafiği 71
Grafik 12. Çocuk Evlerine Yapılan Harcamalar 80

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1. Kayseri Şehir Tiyatrosu 52
Resim 2. Kayseri Kent ve Mimarsinan Müzesi 53
Resim 3. Kayseri Mimarsinan Müzesi 54
Resim 4. Yoğunburç Şiir Akşamları 56
Resim 5. Ramazan Tırı Tasavvuf Müziği Dinletisi 58
Resim 6. Ramazan Tırı: Sema Gösterisi 59
Resim 7. Kayseri Kütüphaneleri 60
Resim 8. Kayseri Büyükşehir Belediyesi Konservatuarı 61
Resim 9. Kayseray Ray-Kitap Uygulaması 61
Resim 10. Aşevi İçerisinden Bir Kesit 63
Resim 11. Dağıtım için Hazırlanan İaşe Paketleri 66
Resim 12. Ayni Yardım Çalışmaları 66
Resim 13. Huzurevi Sakinlerinin Mevlana Hazretlerinin Türbesine Yaptıkları Ziyaret 82
Resim 14. Cumhuriyet Meydanı Engelli Aracı Şarj İstasyonu 83
Resim 15. Alçak Tabanlı 2014 Model Halk Otobüsleri 84
Resim 16. Engellilere Dönük Yapılan Etkinlik Çerçevesinde Yapılan Sema Gösterileri 84
Resim 17. Engelliler Haftası Çerçevesinde Düzenlenen Etkinlikte Halis Kuralay'ın Konferansından Bir Görüntü 85
Resim 18. ''Engellilerin Trafikte Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri'' konulu seminer 85
Resim 19. 3 Aralık 2013 dünya engelliler gününde ''Hayatı paylaşmak için engel yok'' Sloganıyla Düzenlenen Etkinlik 86
Resim 20. Erciyes Master Projesinin Hazırlanma Aşamaları 89
Resim 21. Erciyes Master Proje Hedefleri 90
Resim 22. Erciyes Master Planı Öncesi ve Sonrası 90
Resim 23. Erciyes Master Planı Çerçevesinde Yapılacak Yatırımların Başlıkları 91

Resim 24. Kadir Has Kongre ve Spor Merkezi Dış Görünüş 100
Resim 25.Kadir Has Kongre Merkezi İç Görünüş 100
Resim 26. Kadir Has Spor Merkezi 101
Resim 27. Kayseri Kadir Has Stadyumu 102
Resim 28. Tenis Kortları ve Çim Futbol Sahaları 103
Resim 29. Kuzey Carolina Eyaleti Meclis Üyeleri Kadir Has Stadyumunda 103
Resim 30. Sümer Yüzme Havuzu ve Spor Merkezi Kompleksi 106
Resim 31. Altınoluk Hobi Bahçesi genel görünüm 108
Resim 32. Karpuzatan Hobi Bahçelerinden bir görüntü 108
Resim 33. Kayseri Kent Ormanı 109
Resim 34. Beştepeler Mehmet Çalık Parkı 110
Resim 35. Kadir Has Kültür Parkı (Şelale) 111
Resim 36. Kaymek Argıncık / Kayseri 112
Resim 37. Kayseray Sivas Caddesi Güzergahı 117

KISALTMALAR

BEF : Belediye Eğitim Faaliyetleri

BKZ : Bakınız

ERSEM **:** Erciyes Sürekli Eğitim Merkezi

GSYİH : Gayrisafi Yurtiçi Hasıla

GYTE : Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü

KAYBİS **:** Kayseri Bisiklet

KAYMEK : Kayseri Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursu

KAYSİNKOM : Mimar Sinan Araştırma, Uygulama ve Tanıtım Faaliyetlerini İzleme Komisyonu

KBB : Kayseri Büyükşehir Belediyesi

ORAKAB **:** Orta Anadolu Kalkınma Birliği

STK : Sivil Toplum Kuruluşu

TAP **:** Taşınabilir Pil Üreticileri ve İthalatçıları Derneği

TÜRKKAD : Türk Kadınları Kültür Derneği

Üniv : Üniversite

VB : ve Benzerleri

VD **:** ve Diğerleri / ve Devamı

YAY : Yayını/ Yayınları

GİRİŞ

Tarihin en eski zamanlarından itibaren insanlar her zaman bir düzenin hakim olduğu eskilerde adına 'polis' yani şehir denilen bir yapının ihtiyacını duymuş ve onu oluşturmak için nice asırlar mücadele etmiştir. İnsan sosyal bir varlık olduğundan huzurlu ve mutlu bir şekilde bir arada yaşarken bir çok ihtiyacının organize bir el tarafından karşılanmasına her zaman ihtiyaç duymuştur. Günümüzde insan kaynaklı toplum merkezli bütün bu ihtiyaçları dinlemeye değer gören ve onlara çözüm üretmesi için arzulanan sosyal belediyecilik anlayışı giderek yaygınlaşan ve her geçen gün anlamını biraz daha genişleten oldukça dinamik ve değişken bir kavramdır.

Belediyelerin başarısı artık yalnızca 'ne' yaptıklarıyla değil onu 'neyi çözmek' için yaptıklarına da bağlı olarak incelenmektedir. Belediyeler artık popülist projeler yerine 'kimler için', 'neden' ve 'yapılabilir mi' ya da 'yapılmalı mıdır' sorularına makul ve mantıklı cevaplar bularak fizibilitesi olumlu sonuçlar veren işlere yönelmek için azami gayret göstermektedir. Özellikle sosyal politika uygulayıcısı olan belediyelerin bu politikaların hem hazırlanmasında hem de hayata geçirilmesinde oldukça önemli bir konumda olduğunu bilmemiz gerekir.

Yukarıda da değindiğim gibi belediyeler artık sosyal icraat deyince yalnızca tek bir hedefe kilitlenmiş bir hizmet anlayışına odaklanmamaktadır. Sosyal belediyecilikte fakir insanlara yemek, barınak, ya da yakacak verilebildiği gibi belirli bir gelire sahip olan insanların belki de lüks diye tabir edilebilecek başka ihtiyaçları da gündeme alınıp çözümler üretilebilmektedir. Aşevleri kurabildiği gibi diğer tarafta gelişmiş bir semtin çocuk oyun alanlarını daha modernleriyle değiştirebilen belediyedir.

Kayseri Büyükşehir Belediyesinin 1999-2014 yılları arasında yapmış olduğu sosyal faaliyet ve hizmetlerinin ele alındığı bu tez çalışmasında Kayseri Büyükşehir Belediyesinin Faaliyet ve Strateji raporlarından da yararlanılmıştır.

Araştırma sorusu; Kayseri Büyükşehir Belediyesince yürütülen ve birer veri olarak kullanılacak olan sosyal faaliyet ve hizmetler Kayseri Büyükşehir Belediyesinin Sosyal belediyecilik vazifesini yerine getirdiğini göstermekte midir? Kayseri Büyükşehir Belediyesi sosyal belediyecilik misyonunu taşıyorsa bu özelliğini geliştirmek için ne gibi yenilikler yapmalıdır? Kayseri Büyükşehir Belediyesi sosyal belediyecilik yapıyor diyebilir miyiz?

Araştırmanın argümanı; Kayseri Büyükşehir Belediyesinin 1999-2014 yılları arasındaki sosyal hizmet ve faaliyetlerini incelediğimiz bu çalışmada Kayseri Büyükşehir Belediyesinin sosyal belediyecilik bağlamında sorumluluklarını büyük oranda yerine getiren bir belediye olduğu görülmektedir. Sürdürülen sosyal faaliyet ve hizmetler; 'Sosyalleştirme, Rehabilitasyon, Sosyal Kontrol', 'Rehberlik Etme, Yönlendirme, Kılavuzluk Etme', 'Yardım Etme, Gözetme', ve 'Yatırım' olarak tespit edilen sosyal belediyecilik işlevlerini yerine getirmektedir. Bu çalışmada sosyal faaliyetler başlığı altında toplanan verilerin bu savı desteklediği görülmektedir.

Araştırmanın yöntemi; Çalışmada sosyal belediyecilik işlevleri olan 'Sosyalleştirme, Rehabilitasyon ve Sosyal Kontrol', 'Mobilize Etme, Yönlendirme, Kılavuzluk Etme', 'Yardım Etme Gözetme' ve 'Yatırım' olmak üzere belirlenen 4 temel sosyal belediyecilik işlevi esas alınarak Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen sosyal belediyecilik faaliyetleri bir araya getirilmiştir. Daha sonra bu faaliyetlerin sosyal belediyecilik işlevlerinden hangisiyle ve neden daha yakından ilişkili olduğu tespit edilip açıklanmıştır.Kayseri Büyükşehir Belediyesi bünyesinde yapılan ve sosyal belediyecilik işlevlerinden bir ya da bir kaçının yüklediği misyonu yerine getiren sosyal faaliyet ya da hizmetin ne gibi iyileştirmelere gereksinim duyduğu adı geçen işlevlere dayandırılarak yorumlanmıştır.

Bu araştırmada güncel sosyal faaliyet ve hizmetler incelendiği gibi Kayseri Büyükşehir Belediyesi için 1999-2012 yılları arasındaki faaliyet raporları da göz önünde bulundurulmuştur. Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanı ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanı ile yüzyüze görüşülerek ilk elden bilgi, belge ve doküman talebinde bulunulmuştur. Çeşitli kaynaklarla birlikte Kayseri Büyükşehir Belediyesinin resmi internet sitesinden istifade edilmiştir

BİRİNCİ BÖLÜM

SOSYAL DEVLET VE SOSYAL POLİTİKA ANLAYIŞI

Bu bölüm sosyal politikaların sosyal belediyecilik açısından önemini vurgulamak için yazılmıştır. Sosyal devletin işlerliğini sağlayan sağlam sosyal politikalar toplum refahı, adaletli gelir dağılımı ve zengin fakir arasındaki uçurumun kapatılması açısından oldukça önemlidir. Kendi bütçeleriyle bir yere kadar iş yapabilen belediyeler onları destekleyecek bir politika olmadığında tökezler. Büyükşehir belediyeleri gibi yüksek kaliteli büyük proje beklentileri içinde olan şehirlerde hizmetlerin yalnız ve yalnız hayırseverlerin ya da sınırlı devlet desteklerinin insafına bırakılması da elbette düşünülemez. Burada belediye hizmetlerinde önemli bir rolü olan sosyal politikalar devreye girer ve belediyelerin faaliyetlerini hayata geçirirken birer dayanak noktası oluşturur.

1.1 Sosyal Devlet Kavramı ve Tarihsel Başlangıcı

Sosyal devlet ilkesi ilk defa 1961 Anayasası'nda telaffuz edilmiştir.1961 Anayasasının gerekçesine göre sosyal devlet ‘fertlere yalnız klasik hürriyetleri sağlamakla yetinmeyip aynı zamanda onların insanca yaşamalarını için zaruri olan maddi ihtiyaçların karşılanmasını kendisine vazife edinen devlettir.’ Anayasa Mahkemesinin 18.02.1985 gün ve E.84/9, K.85/4 sayılı kararında sosyal hukuk devleti açıklanmıştır. Buna göre: ‘Sosyal hukuk devleti, insan hak ve hürriyetlerine saygı gösteren, ferdin huzur ve refahını gerçekleştiren ve teminat altına alan, kişi ile toplum arasında denge kuran, emek ve sermaye ilişkilerini dengeli olarak düzenleyen, özel teşebbüsün güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayan, çalışanların insanca yaşamasını ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için sosyal, iktisadi ve mali tedbirler alarak çalışanları koruyan, işsizliği önleyici ve milli gelirin adalete uygun bir biçimde dağılmasını sağlayıcı tedbirleri alan, adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam

ettirmeye kendini yükümlü sayan, hukuka bağlı, kararlılık içinde ve gerçekçi bir özgürlük rejimi uygulayan devlettir.

Sosyal devlet, vatandaşlarına insan onuruna yakışır asgari düzeyde bir yasam standardı sağlamayı hedefleyen ve bu hedefi insan hakları ilkelerine bağlı olarak gerçekleştiren bir devlet şeklidir[1] Topluma hizmet etme amacı güden sosyal devlet anlayışı bu görevini yerine getirebilmesi için devlet ekonomisini sürekli büyütme ve geliştirmeyi de hedef edinmelidir. Sosyal devlet yalnızca halkın çıkarları değil devletin ali çıkarlarını da gözeten ve kollayan bir devlet politikası olmalıdır.

Ancak geniş anlamda bir sosyal devlet düşünülmesi, toplumsal refahın gelişmesinde devletin etkin bir rol oynaması anlamına gelmekte ve bu yönüyle de benimsenen ekonomi ile ilgili olmaktadır. Bu nedenle sosyal politika uygulamaları yalnızca toplumsal amaçlara değil aynı zamanda ekonomik amaçlara hizmet etmektedir.[2]

Sosyal devlet, vatandaşların siyasal ve toplumsal yaşama katılabilmeleri için, insan onuruna yakışan asgari düzeyde bir gelir temini, adil gelir dağılımı, yoksullukla mücadele, fırsat eşitliği, sosyal güvenlik, sosyal barış, sosyal denge, sosyal bütünleşme, ekonomik büyüme ve kalkınma gibi amaçları gerçekleştirmeyi hedefleyen bir devlettir.[3]

Sosyal devlet kavramı ülkemizde dayanışma, yardımlaşma ve bir birine destek olma anlamlarında devletin milletine karşı asli vazifelerini yerine getirmesi ilkesi üzerinden ortaya çıkmış bir kavramdır. Sosyal devlet anlayışı halkına sosyal hayatın her alanında hizmet etmeyi amaçlayan yaşamı kolaylaştırıcı ve yaşam kalitesini artırıcı adımlar ve gelişmelere imza atan kapsayıcı kuşatıcı bir manayı da içerisinde barındıran devletin adıdır. Bu konudaki görüşlere göre:

---

[1] Meryem **Koray**, *''Sosyal Politika''*, Ezgi Yayınları , Bursa, 2000, s 38-39
[2] Koray, s.43.
[3] İsmail Mansur **Özdemir**, '' *Küreselleşme Sürecinde Türkiye'de Sosyal Devlet ve Sosyal Hizmetler''*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Konya 2008, Yüksek Lisans Tezi, s 79-90.

Sosyal devlet; devlete, ekonomik ve aktif müdahale işlevi yükleyen, bu çerçevede bireylere sosyal güvenlik ve adalet sağlayıcı politikaların geliştirildiği refah devlet modelidir.[4]

Sosyal devlet kısaca vatandaşlarının sosyal durumlarıyla ilgilenen ve onlara insan onuruna yaraşır bir yaşam standardı sağlamayı amaç edinen devleti ifade eder[5]

Sosyal devlet anlayışı, kısaca toplum eksenli bir devlet anlayışıdır. Buna göre devlet, toplum için vardır. Sosyal devlet, yalnızca sosyal güvenlik, sağlık, eğitim gibi sosyal hizmetleri yürüten devlet demek değildir, buradaki sosyallik toplum eksenli olmak demektir.[6]

Türkiye'de ise "Sosyal Devlet" kavramı bu ikisini birleştiren bir anlamı çağrıştırmaktadır. Buna göre sosyal devlet hem sosyal adaleti gerçekleştirmeyi amaçlayan, hem de refahı yaygınlaştırmaya çalışan devlet anlamına gelmektedir.[7]

Sosyal devlet, devletin sosyal barışı ve sosyal adaleti sağlamak amacıyla sosyal ve ekonomik hayata aktif müdahalesini gerekli ve meşru gören bir anlayıştır. Sosyal Devlet anlayışı Türk anayasa hukukuna 1961 Anayasası ile birlikte "Cumhuriyetin Nitelikleri" başlığı altında sayılan temel unsurlardan biri olarak girmiştir. Sosyal Devlet 1982 Anayasasının 2.ci maddesinde:

- **Madde 2.**– Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.[8] Diye tanımlanmıştır.

Sosyal devlet kavramını sermayeye yön veren ve onun en uygun mecralara akmasına yardımcı olan bütünleştirici bir üst akıl olarak tarif edenler de olmuştur:

---

[4] Mustafa **Acar**, Ömer **Demir**, "*Sosyal Bilimler Sözlüğü*'' Vadi Yayınları, Ankara, 2002,

[5] Uğur **Yıldırım** ve İsmail **Göktürk**; (2008), "Toplumsal Sorunların Çözümünde Yeni Belediyecilik Anlayışı: Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı*", 1. Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu* Sakarya, ErkamMatbaası, İstanbul 23-24 Ekim, 2008 Bildiriler Kitabı, s:235-237.

[6] Abdülhakim **Beki**, "*Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Ümraniye Örneği''* Sakarya Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim dalı, Sakarya, Eylül 2008, Yayınlanmış Doktora Tezi, s 15.

[7] Şerife **Pekküçükşen;** "Sosyal Belediyecilik ve Selçuklu Belediyesi Şefkat Evleri Örneği'', *Yerel Yönetimler Kongresi Bildiriler Kitabı*, Çanakkale, Aralık 2004, s 459.

[8] http://tr.wikipedia.org/wiki/Sosyal_devlet Erişim:03.02.2014.

Genel görüntüsüyle, piyasanın görünmez elinin devletin görünen eli ile ikame edilmesi gerektiği düşüncesine dayanan sosyal devlet anlayışı, kapitalizm ile sosyalizm arasında bir ara form niteliği taşımaktadır.[9]

Sosyal devletin başka bir özelliği de; "toplumsal kaynakların önemli bir bölümünün kullanımını piyasaya bırakmazken, adil ve eşit bir toplumun yaratılabilmesi için mal, hizmet ve işgücü piyasalarında aktif rol üstlenmektedir. [10]

Bunun aksi durumda yani sosyal devletin olmadığı durumlar ise devletin ekonomik hayata müdahale etmediği hallede oluşur. "laissez-faire, laissez-passer" yani bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler prensibine dayalı bir devlet anlayışıyla devletin müdahalesi özel sektörün üretemediği veya yapamadığı savunma, güvenlik, adalet gibi konularda olmalıdır der.

Anayasa Mahkemesi'nin 16-27 Eylül 1967 tarih ve K.1967/29 sayılı Kararında Sosyal devlet kavramı şöyle açıklanır:

> Sosyal devlet; *ferdin huzur ve refahını gerçekleştiren ve teminat altına alan, kişi ve toplum arasında denge kuran, emek ve sermaye ilişkilerini dengeli olarak düzenleyen, özel teşebbüsün güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayan, çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için sosyal, iktisadî ve malî tedbirler alarak çalışanları koruyan, işsizliği önleyici ve millî gelirin adalete uygun biçimde dağılmasını sağlayıcı tedbirler alan adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye kendini yükümlü sayan, hukuka bağlı kararlılık içinde ve gerçekçi bir özgürlük rejimini uygulayan devlet demektir.*[11]

---

[9] Kamil **Alptekin**, "Küreselleşme Sürecinde Türkiye'de Sosyal Devlet ve Sosyal Hizmetlerin Görünümü", *6. Ulusal Sosyal Hizmetler Konferansı***,** 20-22 Mayıs, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Genel Merkezi Yayını, Yayın No: 9, Ankara, s. 376-384.

[10] Hasan Ejder **Temiz**, "*Küreselleşmenin Sosyal Boyutları ve Türkiye Açısından Etkileri*'', Ankara: Genel-İş Matbaası, 2004, s. 70.

[11] http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/kararlar_dergisi/kd_06.pdf (**Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi**: Sayı 6 2.Baskı, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1992, s.23.Erişim:12.02.2014

Anayasa Mahkemesi bir başka kararında Sosyal devlet kavramının şöyle anlaşılması gerektiğini belirtmektedir:

> *Sosyal hukuk devleti, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlü devlet demektir. Çağdaş devlet anlayışı, sosyal hukuk devletinin, tüm kurumlarıyla Anayasa'nın sözüne ve ruhuna uygun biçimde kurulmasını gerekli kılar. Hukuk devletinin amaç edindiği kişinin korunması, toplumda sosyal güvenliğin ve sosyal adaletin sağlanması yoluyla gerçekleştirilebilir. (...) Anayasa'nın Cumhuriyetin nitelikleri arasında yer verdiği sosyal hukuk devletinin dayanaklarından birini oluşturan sosyal güvenlik kavramının içerdiği temel esas ve ilkeler uyarınca toplumda yoksul ve muhtaç insanlara Devletçe yardım edilerek onlara insan onuruna yaraşır asgarî yaşam düzeyi sağlanması, böylece, sosyal adaletin ve sosyal devlet ilkelerinin gerçekleşmesine elverişli ortamın yaratılması gerekir.*[12]

SOSYAL DEVLET KAVRAMININ ORTAYA ÇIKIŞI

Sosyal devlet anlayışının ortaya çıkışına yani temellerine baktığımızda Fransız İhtilali'nin insan hak ve hürriyetlerine getirdiği yenilikleri tümüyle benimseyen bununla yetinmeyip yeni ve kapsayıcı hakları da bünyesinde barındıran çağdaş bir anlayış olduğu fark edilir. Burada anlatılanı şu sözlerle özetlemek sanırım mümkün olacaktır:

Sosyal devlet, 1789 Fransız İhtilali'nin getirdiği ve "geleneksel", "bireysel", "klasik", "doğal" ya da "temel" hak ve özgürlükler olarak adlandırılan hak ve özgürlük sistemini kabul etmiş, ancak bu hak ve özgürlüklerin yanı sıra sosyal ve ekonomik hak ve özgürlüklere de yer vermiştir.[13]

Sosyal devlet'in ortaya çıkış tarihiyle Ayferi Göze'nin tespiti :

---

[12] http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/kararlar_dergisi/kd_24.pdf (**Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi**: Sayı 24 Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu Matbaası, Ankara, 1989, s. 451-452. Erişim:12.02.2014

[13] Ayferi **Göze**, *Liberal, Nasyonal Sosyalist ve Sosyal Devlet***,** 4. Baskı, Beta Basım, İstanbul 2005, s. 146.

Anayasal düzeyde sosyal devlet anlayışına yer veren ilk önemli belge 1848 tarihli Fransa Anayasası olmuştur.[14] Sosyal devlet anlayışıyla ilgili ilk düzenlemeler 19. yüzyıl ortalarında anayasal belgelerde yer almaya başlamıştır.[15] Sosyal devlet anlayışı on dokuzuncu yüzyılda hâkim olan "jandarma devlet " anlayışının tersidir. Liberal felsefeden esinlenen jandarma devlet anlayışına göre, devletin görevleri, savunma, güvenlik ve adalet hizmetlerinden ibarettir. Bu anlayışa göre devlet bireylerin güvenliğini sağlamalı, ama onların faaliyetlerine müdahale etmemelidir. Jandarma devlet anlayışına göre, devletin ekonomik ve sosyal hayata müdahalesi sadece gereksiz değil, aynı zamanda ekonominin doğal kanunlarının işleyişini bozacağından zararlıdır da. Batı toplumlarında klasik devlet anlayışı ortamında sanayileşme büyük ölçüde gerçekleştirilmiş, ama bunun yanında önemli sosyal sorunlar ortaya çıkmış, gelir ve servet eşitsizlikleri artmış, sınıf çatışmaları yoğunlaşmıştır. Bu durum karşısında Batı toplumları, klasik devlet anlayışını terk ederek gerekli sosyal tedbirleri almanın gerekli olduğuna inanarak sosyal devlet anlayışına yönelmiştir.[16]

Burada bir başka noktaya değinmek gerekirse o da şudur:

"sosyal devlet", "sosyalist devlet " demek değildir. Sosyalist devlet üretim araçları üzerinde özel mülkiyeti tamamıyla ortadan kaldırır ve ekonomik hayatın düzenini serbest rekabete değil, merkezî planlamaya dayandırır. Oysa, sosyal devlet üretim araçları üzerinde özel mülkiyet hakkını ve özel teşebbüs hürriyetini tanır. Ekonomik hayatın düzeni, esas itibarıyla, serbest rekabete ve piyasa ekonomisi kurallarına dayanır.[17] Görüldüğü gibi sosyalist devlet ile sosyal devlet birbirlerinden işte bu noktada keskin bir şekilde ayrılır.

Sosyal devletin içeriğine bakacak olursak anayasal zeminde çeşitli yükümlülükleri yerine getirmekle sorumludur. Sosyal devlet anlayışı toplum bireylerine bir ödev ve hak olarak 1982 Anayasasının 49'uncu maddesinde belirtilen ''Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir'' diye anlatılan *çalışma hakkı*, gelir dağılımı adaletini sağlamak için anayasanın 55.maddesinde "Ücret emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları ise uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için

[14] **Göze,** s. 145.
[15] Mustafa **Şentop,** "Anayasa ve Sosyal Devlet", *Sosyal Politikalar Dergisi*, 2006 Güz, Sayı: 01, s. 42-47.
[16] Kemal **Gözler**, *Türk Anayasa Hukuku*, Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa, 2000, s. 155.
[17] **Gözler,** s.155.

gerekli tedbirleri alır'' maddesine karşılık gelen *adil ücret hakkı*, yaşlılık hastalık zamanında güvence sağlayacak olan anayasada 60.maddede "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar" ifadeleriyle anlatılan *sosyal güvenlik hakkı,* barınma ihtiyacını karşılayacak olan devletin anayasada 57. Maddede geçen ''devlet şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeten bir planlama çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır, ayrıca toplu konut teşebbüslerini destekler" *konut hakkı*, yine anayasanın 57.maddesinde düzenlenen "herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir" maddesinden anlaşılan *sağlık hakkı*, anayasanın 42.maddesinde "Kimse, eğitim ve öğretim haklarından yoksun bırakılamaz'' maddesini tanımlayan eğitim hakkı sosyal devletin asli vazifeleri arasında yer almaktadır.

1.2 Sosyal Politika Kavramı

1.2.1. Genel Anlamda Sosyal Politika

Kavramsal olarak tanım yapmak istediğimizde:

Terimin kelimeleri üzerinden bir yaklaşım sergilendiğinde, "sosyal" ve "politika" kelimeleri ile karşı karşıya kalınmaktadır. Kavramın temel öğesini, eski Yunanca bir kelime olan "polis"ten gelen "politika" oluşturmaktadır. Politika çeşitli dillerde kısmen farklı anlamlar ifade etmekle birlikte, genel olarak toplumda belirli bir amaca yönelik önlemler bütünü olarak ifade edilmektedir.[18]

[18] Aysen **Tokol**, *Sosyal Politika*, Bursa, Uludağ Üniversitesi Güçlendirme Vakfı Yay., 2000, s.1

Sosyal politika kavramı, "hem bir akademik disiplinin adını, hem de sosyal refahı sağlamak için yapılan toplum düzenlemelerini belirtmek için kullanılmaktır.[19]

Başka bir tanımlamayla; "sosyal politika, devletlerin, resmi ve özel sosyal kurumların ve sivil toplum örgütlerinin, değişik sosyal kesimlerin yaşama şartlarını iyileştirmek maksadıyla uyguladıkları sosyal politikaların ve tedbirlerin bütünüdür".[20]

Devletin toplumda refah ve sosyal koruma sağlamak amacıyla uyguladığı politikalar bütününe Sosyal politika denir. Sosyal Politika genel olarak sağlık, eğitim, konut, sosyal güvenlik, istihdam ve sosyal hizmetler alanlarındaki kamu hizmetlerini kapsamına alır. Devletin çevre, yerel yönetimler, küçük ve orta işletmeler, kültür ve sanat alanındaki politika ve uygulamaları ile kadınlar, gençler ve diğer dezavantajlı kesimlere dönük hizmetleri de çoğunlukla sosyal politikanın konusu içinde ele alınır.[21]

Sosyal politika, sosyal refah huzur şehirdeki halk tabakaları arasındaki yoksun ve yoksul grupların toplum içerisindeki varsıl kesimlerle kaynaşmasını sağlayan uygulamalar bütünüdür. Bu kaynaşma şayet gerçekleşebilirse işte o zaman Bilal Eryılmaz'ın şu sözü gerçek olabilir:

Sosyal politikaların hedefi, yöre insanına "müşterek değerler ve standartlar üst kimliği etrafında" kentlilik bilincini vermektir[22]

Sosyal politika sürekli artan konular ve konuların çeşitliliği ile tanımlanması oldukça zor bir kavramdır. Avrupa'da sosyal politika kavramının kullanılış biçimi ise şöyledir:

Son yıllarda ABD'de yoğun bir şekilde kullanılan ve bilhassa AB bünyesinden teorik ve pratik alanda daha da yaygınlaşan ve ilmi literatürde de artık kabul gören "sosyal politika (social policy)" kavramı, Almanya'da "sozialpolitik", Fransa'da "I' economie

---

[19] Christine **Hallett**; Social Policy; Continuties and Change"; Women and Social Policy; (Ed. Christine Hallett);Prentice Hall: 1996; p.1., Muharrem **Es**, *Sosyal Politika Açısından İstanbul Metropoliten Alanının Yapısal Sorunları ve Çözüm Önerileri*, İstanbul Üniversitesi SBE, 2000, (Yayınlanmış Doktora Tezi) s. 8

[20] Ali **Seyyar**, *Sosyal Siyaset Terimleri*, Beta Yayınları, İstanbul, 2002, s. 544.

[21] http://tr.wikipedia.org/wiki/Sosyal_politika Erişim Tarihi 12.02.2014.

[22] Bilal **Eryılmaz**; "Sosyal Politikalarda Önce Aile, Sonra Sivil Toplum, Sonra Yerel Yönetimler", *Sosyal Politikalar Dergisi*; 2007; Sayı 2; s 80.

social (sosyal iktisat)" ve Anglo-Sakson ülkelerinde "economie du travaile (çalışma ekonomisi)" şeklinde de kullanıla gelmiştir.[23]

Sosyal politika terimi Türkiye'de ise ilk defa Ziya Gökalp tarafından, "Yeni Mecmua"da, "Siyaset-i İçtimaiye" şeklinde geçmiş [24]

Sosyal politika en başta:

a) Büyük ölçüde devlete ait bir politikadır, fakat gelişmesini büyük ölçüde insan haklarının ve demokrasinin gelişmesine borçludur.

b) Devletin bir yandan, toplumsal sınıflar ve çıkarlar arasında uzlaşma sağlama ihtiyacı ve arayışıyla ilgilidir; öte yandan devletin tüm toplumun çıkarlarını kollamak üzere piyasaya bırakılamayacak hizmetleri yerine getirme yükümlülüğünden doğmaktadır.

c) Demokratik-siyasal hakların genel bir nitelik kazanması ve insan haklarına ekonomik-sosyal boyutlar eklenmesinin gerisinde ise, büyük ölçüde, işçi sınıfının mücadelesi gibi gelişmeler yatmaktadır.

d) Bu nedenle sosyal politika, önce işçi sınıfına ait önlemler olarak başlamışsa da, zaman içinde, toplumun çeşitli kesimlerine ve çeşitli toplumsal sorunlara yönelmiş, tüm toplumun sosyal gelişmesini sağlamaya ve yaşam koşullarını iyileştirmeyi amaçlayan bir "vatandaşlık hakkına" dönüşmüştür.[25]

Sosyal politikaların uygulayıcısı olan yerler merkezi yönetimlerdir. Ne var ki merkezi yönetimler sosyal politikaları hazırlarken çok önemli bir oranda STK ve yerel yönetimlere bağlılık göstermek zorundadırlar. Çünkü merkezi yönetimler sosyal politikaların uygulanacağı mecraları bilmeden tanımadan politika hazırlarsa bu politikaların kimseye yararı olmayacaktır. Yerel yönetimler yani belediyeler işte burada devreye girerler. Üretilen sosyal politikaların kalitesi ve hizmet alanı bu şekilde daha da genişleyerek etkinlik ve verimlilik artmıştır.

---

[23] Orhan **Tuna** ve Nevzat **Yalçıntaş**, *Sosyal Siyaset*, 7. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1999, s. 26.
[24] Tuna ve Yalçıntaş, s. 25.
[25] Koray, s. 8-9.

Devletin sahip olduğu mali imkânlar ile tüm sosyal politikaların sağlanması oldukça zordur. Bu nedenle yerel yönetimler ile STK'ların bu alanda aktif bir şekilde rol alması devletin sosyal politika alanındaki yükünü hafifleteceği gibi daha fazla alanda sosyal politika hizmetlerinin üretilmesini sağlayacaktır. Sosyal politika hizmeti sunma görevi yetkisini sadece merkezi yönetime vermek, yerel düzeyde sosyal hizmet sunan yerel yönetimlerin etkisini azaltacağı gibi katılımcı demokrasinin gelişimini de engelleyen bir yaklaşım olacaktır.[26]

Yerel düzeyde belde halkının ve STK'ların deneyim ve mali imkanlarından yararlanılarak, sosyal hayatın, yerel ekonomik ve sosyal gelişmeyle desteklenmesini öngören yerel sosyal politika ile yerel yönetimlere sosyal alanlarda planlama, düzenleme ve uygulama fonksiyonu verilmiştir. Yerel yönetimlerin, sosyal, kültürel, eğitim, sağlık, çevre, istihdam, yoksulluğun önlenmesi gibi toplumsal alanlarda ve özellikle de toplumda korunmaya muhtaç kesimlere yönelik olarak sosyal hizmetler sunmaktadırlar. Yerel düzeyde sosyal politika hizmetleri üreterek sosyal devlet anlayışının gereğini yerine getiren belediyeler "sosyal belediye" ismi ile nitelendirilmektedirler.[27]

Burada unutulmaması gereken bir konunun altını çizmekte yarar vardır; İster merkezi ister yerel kaynaklı olsun tasarlanan bütün sosyal politikalar sosyal standartların yükseltilmesi amacına hizmet eder ve etmelidir. Sosyal standartların yükseltilemediği hiçbir sosyal politika için başarılıdır demek oldukça güç olacaktır.

Sosyal politika olgusunun tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkışında etkili olan iki önemli olay vardır. Bunlardan ilki Fransız İhtilali ile İhtilalin ardından oluşan düşünce akımı bir diğeri Sanayi Devrimi'dir. Sanayi Devrimi ile Fransız Devrimi bir birine yakın tarihlerde ortaya çıkan birbirlerinden etkilenip karşılıklı fikir ve düşünce devşiren iki olaydır. Fransız İhtilali ile ortaya çıkan serbest fikir ve düşünce hürriyeti Sanayi Devrimi sırasında ve sonrasında iktisadi ve toplumsal ilişkilerin gelişmesini sağlayan düşüncelerin ortaya çıkmasını sağlamış, siyasal organları değiştirmiş ve Sanayi Devrimi'nin ortaya çıkışını hızlandırmıştır. Sanayi Devrimi direkt teknolojik bir gelişim

---

[26] Ali **Seyyar**, "Yerel Siyasetin Gelişiminde Sosyal Politikaların Önemi", Yerel Siyaset, Yıl 3, S 25 Ocak 2008, s. 30

[27] **Seyyar**, *Yerel Siyasetin Gelişiminde Sosyal Politikaların Önemi*, s 32.

süreci başlatarak ekonomik bir değişim yaratmakla kalmamış aynı zamanda sosyal politikanın meydana gelişini, ürettiği bir takım kavramlar aracılığıyla belirlemiştir. Sanayi Devrimi ardından çalışanlar ve sermayeye dayalı ekonomik yapı, sosyal politikanın kavramsal yapısının oluşmasında dayanak noktaları haline gelmiştir. Sosyal Politika endüstri devriminde ortaya ilk çıktığı yıllarda çalışanların çalışma koşullarının iyileştirilmesi üzerinde yoğunlaşsa da zamanla sorunlar çeşitlendirilmiş ve üretilen çözümlerin de o nispette artışıyla, sosyal politikalar toplumsal hayatta ortaya çıkan başka sorunlara yönelmiştir. Bu amaçla Refah devlet uygulamaları başlatılmıştır.

Refah devleti uygulamalarının en yoğun olduğu 1945-1975 yılları arasında sosyal politika hizmetleri yoğun bir şekilde sürdürülmüş ve birçok sanayileşmiş ülkede sosyal politika harcamalarının miktarı gayri safi milli hâsılanın yüzde 20'sinin üstüne çıkmıştır. Dünya'da sosyal politika alanındaki bu gelişmeler 1966'da imzaya açılan ve 1976'da yürürlüğe giren Birleşmiş Milletler İktisadi, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi aracılığıyla da hukuki bir nitelik kazanmıştır.[28]

Sosyal politika aktörü olarak sadece devleti kabul etmek, sosyal devlet ve sosyal politika kavramlarına yapılan tanımlarla yakından ilgilidir. Makro perspektifiyle ele alınan sosyal politika, zenginlerden fakirlere kaynak dağılımında yani sosyal adaletin tesisinde gelirin yeniden dağılımına yönelik hükümet (devlet) politikalarıdır.[29] denebilir.

Sosyal Politikalar deyince aklımıza; İstihdam politikaları, yoksullukla mücadele politikaları, gelir dağılımı adaletsizliğinin giderilmesine dönük çalışma politikaları, yaşam kalitesinin iyileştirilmesine yönelik politikalar ve sosyal denge ve uyum politikaları gelmektedir. Sosyal politikaların ana hedefi toplumsal barış ve denge içerisinde sosyal yaşamın başarılmış olmasıdır. Sosyal politika kavramı gerek teknolojiyle gerekse yaşam standartları açısından değişen ve gelişen dünyaya paralel olarak ortaya çıkan ihtiyaçlara cevap verebilmek için kapsamını ve ilgi alanını sürekli genişletmek zorunda kalmıştır. Bu durumu şu sözlerle açıklamak doğru olacaktır:

---

[28] Mehmet Fevzi **Bilgin**, *ABD'de Toplumsal Değerler ve Sosyal Politika*, Kamu Yönetimi Yazıları, (Editör Bilal Eryılmaz, Musa Eken ve Mustafa Lütfi Şen), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2007, s. 112.

[29] Robert Morris; *Social policy of the American Welfare State*; New York; Longman; II. Edition; 1985; ss. 1-2.

Sosyal politika tanımlarında en belirgin ortak unsur, sosyal politikanın, toplumun genel refah düzeyini yükseltici politikalar olmasıdır. Ancak bunun yanında kapsam ve alanı zamanla önemli değişikliklere uğrayan sosyal politikalar, sosyal hizmetler ve rehabilitasyon çalışmalarında da görüldüğü gibi ekonomi dışı sosyal pedagojik ve davranışsal amaçlar da içermektedir.[30]

Sosyal politikalar uygulanırken ve oluşturulurken toplumun yalnızca bir kesimini ve bir zümreyi hedef alarak veya onların memnuniyeti gözetilerek hazırlanamaz. Toplumun genelinde görülen ortak bir probleme maruz kalmış bir kesim sayıca azınlıkta bile olsalar sosyal politikaların kendilerine dönük uygulanmasını talep edebilir ve etmelidir.

Sosyal politikalar, toplumsal düzenin korunması ve sosyal barışın sürekliliğinin sağlanması için hayata geçirilmektedir. Kuşkusuz karşılaşılması kaçınılmaz olan bu sorunlara duyarsız kalınması, kendi kendine ihtiyaçlarını gideremeyen bireylere destek olunmaması, toplumsal yaşama entegre olamayan suç ve şiddet eğilimi yüksek bir kitlenin varlığını beraberinde getirecektir.[31]

Yürürlüğe konan sosyal politikalar ve halihazırda üzerinde çalışılan politikalar asli olarak toplumsal refahı artırmayı amaç edinse de sosyal standartların yükseltilmesi yalnızca kağıt üzerinde yazılı olanlarla sınırlı kalmamalıdır. Sosyal politikalar öncelikle onları uygulayacak kalifiye personele ve güçlü bir ekonomiye de ihtiyaç duymaktadır. GSYİH' sı düşük olan bir devletin ortaya koyduğu 'sosyal politikalar' ne kadar dokunaklı ve iyi niyetle hazırlanırsa hazırlansın temelsiz ve etkisiz kalacaktır. Türkiye sağlam adımlarla güçlü bir ekonomi kurma yolunda emin bir şekilde ilerlerken toplumda zengin-fakir arasındaki mali dengeyi iyi kurabilmeli; engelli, dul, yetim, hasta ve yaşlı geniş bir kitlenin ihtiyaçlarını karşılarken bir yanda toplumun diğer kesimlerinin artan refah düzeylerine yetişip onlara da onlara göre çok boyutlu politikalar geliştirmeyi şiar edinmelidir.

---

[30] Halis Yunus **Ersöz**, "Yerel Yönetimlerin Sosyal Politika Alanındaki Rolü"; *Sosyal Politikalar Dergisi*, Kış: 2007, Sayı 2, s. 32.
[31] Halis Yunus **Ersöz**, *Sosyal Politika da Yerelleşme*, İTO Yay, Yayın No:2009-99, İstanbul 2011, s. 11.

1.2.2. Dar Anlamda Sosyal Politika

Endüstri devrimini yaşayan batı ülkelerinde ve bilhassa Almanya'da 1850'li yıllardan sonra ortaya çıkan ve işçi sorununu çözmeye yönelik politikalar içeren sosyal politika anlayışının adıdır.

Sanayi Devrimi sonrası ortaya çıkan kötü çalışma koşulları ve emek ile sermaye arasındaki tezatlar, benimsenen kapitalist ekonomik sistemin işleyebilmesi için önlenmesi gereken sorunlardı. Dar anlamda sosyal politika bu sebepler dolayısıyla, kapsamına sadece işçileri ve iş ilişkilerinden kaynaklanan sorunları alan ve amacı da getireceği uygulamalar ile kapitalist sistemin ve mevcut hukuki düzenin devamını sağlamak olarak tanımlanan dar bir çerçeveye sahipti.[32]

Görüldüğü gibi sosyal politika yalnızca işçilerin ekonomik refahı ve çalışma koşulları hedef alınarak düzenleme yapılmış bir alan olarak kalmıştır. Aşağıdaki tanımdaki gibi bir devlet faaliyeti dar anlamda sosyal politika tanımını karşılamaktadır:

Sosyal politika, eğer yalnız devletin faaliyetleri yanı sıra sınırlı kitlelere ya da bir sınıfa dönük çalışmaları kapsıyorsa burada "dar anlam" söz konusu olmaktadır. [33] Yine Talas dar anlamda sosyal politikanın bir 'barış ve denge bilimi' olduğunu şöyle ifade etmiştir:

Bu amaçlar doğrultusunda dar anlamda sosyal politika, "amacı sosyal adalet ve adil bir gelir dağılımı olan, ekonominin işleyişindeki aksaklıkları düzeltici rol oynayan, sınıf mücadelesinin ortaya çıkma nedenlerini azaltıcı önlemler alarak toplumsal bir denge gözetmeye çalışan, barış ve denge bilimi" şeklinde tanımlanmaktadır.[34]

Denge ifadesiyle kastedilen, kapitalist ekonomik sistemin sürdürülmesinin toplumsal refahı simgelemesi ve bunun devam edebilmesinin de ancak gözetilecek denge ile sağlanabileceğinin belirtilmesidir. Barış, ise sosyal politikaların hümanist tarafına dikkat çekilmiş ve sanayileşmenin doğal sonucu olan bir takım sosyal sorunların bertaraf edilmesinde kullanılacak araçtır.

Başka bir tanımda İzveren dar anlamda sosyal politikayı şu şekilde tanımlar:

---

[32] Orhan ve Nevzat **Yalçıntaş**, *Sosyal Siyaset*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1997, s. 30.
[33] Cahit **Talas**, *Toplumsal Politika*, Ankara, İmge Kitabevi, 1990, s.31.
[34] Talas, *Toplumsal Politika*, s. 12.

Dolayısıyla, 19. yüzyılın sonuna kadar olan dönemde sosyal politika, işçileri sanayileşme ile meydana gelen tehlikelere karşı korumak amacı ile toplumun çalışma ve ekonomik hayatında alınan tedbirlerin bütünü olarak anlaşılmaktadır.[35]

Dar anlamda sosyal politika'nın asıl amacının işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki çatışmayı önlemek olduğunu, bu iki grup arasında mümkün olduğu kadar uzlaşmacı bir yol izleyerek halihazırdaki sosyal dengeyi sürdürmeyi amaçladığı söylenebilir. Sonuç olarak burjuvazinin servetine servet katma arzusu ve bunun yanında işçi sınıfının oldukça olumsuz iş koşullarında çalışması uygulanacak ilk sosyal politikaların bu alanda yapılmasını zorunlu kılmıştır.

Sonuç itibarıyla dar anlamda sosyal politika;

1) Kapitalist toplum yapısını ve iktisat düzenini esas almakta,

2) Bu düzen içinde sadece iki sınıf (işçi sınıfı ve işveren-sermaye) ve bu iki sınıf arasındaki ilişkiler ile bu sınıflar arasındaki çelişkilerden yola çıkmakta,

3) Hızlı sanayileşmenin ortaya çıkardığı sosyal sorunları çözmeye ve özellikle işçi sınıfını bu sorunlardan korumaya çalışmakta,

4) Mevcut düzeni koruma amacı taşımaktadır.[36]

1.2.3. Geniş Anlamda Sosyal Politika

İkinci dünya savaşının ardından sosyal politika anlayışının kapsama alanında genişleme ve anlamsal değişiklikler görülmektedir. Bu dönem itibari ile dar anlamda sosyal politikanın hedef kitlesi yerinde durmakla birlikte çok daha geniş bir halk kitlesi de uygulanan politikaların çerçevesini oluşturmuştur. Ekonomik olayların tüm toplum üzerindeki olası sonuçları üzerine yeni sosyal politikalar geliştirilmeye başlanmıştır.

Buna göre, geniş anlamlı sosyal politika, ekonomik olayların sonuçlarının, toplum yaşamı üzerindeki bütün etkilerini kendisine konu almaktadır.[37]

---

[35] Adil **İzveren**, *Sosyal Politika ve Sosyal Sigortalar*, Ankara, Sevinç Matbaası, 1968, s. 4.
[36] Ersöz, *Sosyal Politika da Yerelleşme*, s. 5.

Geniş anlamda sosyal politikalar çok geniş toplumsal gruplara yönelirken bir yandan da o gruplar içerisindeki özel kesimlere dönük de uygulamalar üretmektedir. Engellilere yönelik, hasta yaşlı ve kadınlara yönelik, çocuklara yönelik yenilikçi politikalar v.b

Bu yaklaşımlar, topluma bir bütün olarak bakan, toplum içinde bütün sınıfları ilgilendiren çok çeşitli konuları sınıf farkı gözetmeksizin ele alan politikanın varlığına işaret etmektedir.[38]

Karşılaştırmalı olarak hem dar anlamda hem de geniş anlamdaki sosyal politika kavramlarını ele alırsak, şu faktörler ortaya çıkacaktır[39]:

1) Dar anlamdakinin aksine geniş anlamda sosyal politika kavramında iki sınıf sınırının dışına çıkılmakta ve diğer bütün sosyal sınıf ve grupların problemleriyle ilgilenilmektedir.

2) Zaman ve tarif bakımından da sınır aşılmakta, dar anlamda sosyal politika sanayi devriminin başladığı 19. yüzyılın son çeyreği ile 19. yüzyıldan bu yana olan ve endüstri devrimine bağlı bulunan problemlerle uğraştığı ve sanayi ihtilalinin bir ürünü olduğu halde, geniş anlamda sosyal politika tarifinin içine iki bin yıl öncesinden, Roma ve Bizans imparatorluklarından bu yana ortaçağın Feodal rejimindeki problemlerle günümüzün işçi-işveren ilişkileri dışında kalan meseleler girmektedir.

Anlatılanlardan hareketle sosyal politikaların sosyal sorunlarla ilgilenme sebebinin refahı yükseltmek olduğu, ortaya çıkışındaki zorunluluğun da toplumsal çarkların işleyişindeki bir takım yetersizlikler olduğu söylenebilir.

1.3 Sosyal Politikanın Hedefleri

Bütün devletler sosyal problemlere çeşitli biçimlerde çözüm üretmek zorundadır. Ancak hedeflenen çözüm yöntemleri üzerinde devletin tek başına söz sahibi olduğu bir sistem akılcılıktan uzak olacak, toplumun ihtiyaçlarını kavrama noktasında yetersiz kalacaktır. Gücünü yerel yönetimlerin öneri, müdahale ve ortaklığıyla oluşturduğu sosyal

---

[37] Sami **Güven**, "*Sosyal Politikanın Temelleri"*, Bursa, 2. baskı, Ezgi Kitabevi, 2001, s. 14.
[38] Cahit **Talas**, *Türkiye'nin Açıklamalı Sosyal Politika Tarihi*, Ankara, Bilgi Yay., 1992, s. 16.
[39] Kenan **Ören**, "*Sosyal politika",* Pelikan Yayıncılık, Ankara, 2011, s.31.

politikalardan alan devlet hedeflerine ancak bu politikaları yasalaştırarak işbirliği içerisinde amaçlarına ulaşabilir.

Her ülkede, ulusal sosyal politikalara temel olan ilkeler, ancak yasama organı tarafından yürürlüğe konulan hukuki düzenlemelerle uygulanabilir. Dahası bu bilim dalına özgü başka araçlara yine hukuki düzenlemelerle işlerlik kazandırılabilir. Bu nedenle, hukuk normları sosyal politikanın normları arasında öne çıkarak, önem kazanır.[40]

Sosyal politikaların amaçlanan hedefe ulaşabilmesi için devlet ve yerel yönetimler tarafından desteklenmesi gerekmektedir.

Sosyal politikayı uygulayıcı kurumların başında şüphesiz devlet ve yerel yönetimler gelmektedir.[41]

Sosyal politikaların hedefleri merkezi yönetimlere ve yerel yönetimlere yönelik iki ayrı başlıkta incelenebilir:

Merkezi sosyal politikalar, ülke genelinde makro politikalar (istihdam, mali yapı, sosyal güvenlik, eğitim vb.) ve bunların uygulamasına dönük planlama ve koordinasyondan oluşmaktadır. Yerel sosyal politikalar ise yerel ölçekte sosyal sorunlar ve bunlara yönelik mikro politika uygulamalarından meydana gelmektedir. Halkın yerel ihtiyaç tür ve boyutlarının düzeyini belirleme ve bunları gidermeye yönelik çalışmalar açısından yerel yönetimler daha avantajlı bir konumda oldukları için, makro düzeydeki yerel politikaların yerel ihtiyaçlarla uyumuna yönelik uygulamalar daha çok sosyal politikalar kapsamına girmektedir.[42]

Sosyal politikanın hedefleri şu şekilde sıralanabilir.[43]

- Ferdi muhtaçlığın yanında değişik psiko - sosyal sorunların ve yüklerin ortaya çıkması halinde muhtaç insanlara, sosyal güvenlik yöntemleri (sosyal sigortalar,

---

[40] Ömer Zühtü **Altan**, *Sosyal Politika Dersleri*, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yay. No:1744,2008, s.24.
[41] Halis Yunus **Ersöz**, *Sosyal Politika Perspektifinden Yerel Yönetimler; İngiltere, İsveç ve Türkiye Örneği*, İstanbul, Filiz Kitabevi,2004, s.22.
[42] **Eryılmaz**, *"Belediyeler ve Yerel Sosyal Politikalar Sosyal Politikalarda, Önce 'Aile', Sonra, 'Sivil Toplum', Sonra, Yerel Yönetimler"* s: 80.
[43] Ali **Seyyar**, *"Sosyal Politika Nedir?"*, http://www.sosyalsiyaset.net/documents/ss.html Erişim: 10.03.2014.

devletçe bakılma, sosyal yardım ve sosyal hizmetler) çerçevesinde geniş kapsamlı ve çok maksatlı maddî ve manevî destek ve danışmanlık hizmetleri sunmak.

- Sosyo-ekonomik yönden zayıf olan insanların sosyal ve ekonomik durumlarını sürekli olarak iyileştirmek.

- Sosyal barışın ve adaletin temini için refah toplumunu oluşturmak. Sosyal gelişmeyi, mikro (işletmelerde) ve makro (toplumsal düzeyde) bazda sağlamak.

- Akla gelebilecek bütün sosyal risklere ve bunların doğurabileceği her türlü zararlara karsı toplumun bütün üyelerini sosyal güvenlik kapsamı altına almak.

- Fırsat eşitliği çerçevesinde insan haysiyetine yaraşır bir hayatın idamesi için tedbirler almak. Tam istihdamı sağlamak.

- Toplumda sosyal bütünleşmeyi ve sosyal tekamülü oluşturmak ve bunun için de sosyal ahlâk ve sorumluluk duygusunu geliştirmek. Sosyal ahlâk esaslarının toplumda geçerlilik kazanması yönünde sosyal hizmetler alanında danışmanlık, rehberlik ve pedagoji faaliyetlerinde bulunmak.

- Kolektif kendi kendine yardım etme ilkesine uygun olarak, gerek kamu alanında, gerekse sivil toplumda sosyal dayanışma ruhunu hayata geçirmek ve sivil toplum örgütlerine katılımcı imkânlar tanımak.

- İnsan kaynaklarını, mikro ve makro bazda en verimli bir şekilde değerlendirmek ve sosyal sermaye oluşturmak.

Yazgan ise sosyal politikanın ana hedefleri arasında şunları saymaktadır;

1) Fiziksel ve zihinsel özürlülerin ihtiyaçlarını karşılamak,

2) Emekli, hasta, dul, yetim, çocuk, işsizler gibi ekonomik ve sosyal risk altındaki grupların ihtiyaçlarını karşılamak, bunun için sigorta vb. kurumlar geliştirmek,

3) Sosyal sınıflar arasındaki gerginlikleri yok etmek, bunun için asgari ücretin belirlenmesi gibi önlemler almak,

4) Toplumun refah seviyesini yükselterek bunu adilce dağıtmak ve en önemlisi de toplumun temel taşı olan aileyi koruyucu ve güçlendirici tedbirler geliştirmek.[44]

Bu bölümde görülmektedir ki başlangıçta yalnızca işçi çalışma koşullarını ilgilendiren sosyal politikalar üretilirken ihtiyaçların doğurduğu sosyal bilinçlenme ile sosyal politikalar giderek geniş halk kitlelerinin tabanlarını kapsayacak şekilde oluşturulmaya başlanmıştır.

Burada ele alınan sosyal devlet ve sosyal politikalar, devletin konut, sağlık, gelir dağılımı, istihdam, spor, vergi, çevre düzenlemesi, kadın ve çocukların korunması konularında sosyal politika üreticisi olduğunu göstermektedir. Politika uygulamalarıyla ulaşılmak istenen, politikaların her bir kesimi kuşatması, yoksulluğun ve işsizliğin azaltılması, nihayetinde bitirilmesi, halkın isteme hakkı anlamına gelen sosyal haklarını güvence altına almak için yardım ve hizmetlerin destekleyici birim olarak görev yapmasıdır. Bu noktada tüm bu faydaların etkin ve bilinçli bir şekilde sağlanabilmesi, yardım ve hizmetlerin destekleyici birim olarak görev yapması ise ancak ileride bahsedilecek olan sosyal belediyecilik anlayışına sahip belediyeler tarafından mümkün olacaktır. Bu bölümde anlatılanlar sosyal belediyecilik mantığının, devletin hem sosyal politika uygulayıcısı hem de sosyal kontrol mekanizması olacak şekilde çalıştığını göstermesi bakımından önemlidir.

[44] Turan **Yazgan**, *İktisatçılar için Sosyal Güvenlik Ders Notları*, İstanbul Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1992, s.128.

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİMLER VE YEREL YÖNETİM İÇİNDE BELEDİYELER

Kayseri Büyükşehir Belediyesinde Sosyal Belediyeciliğin anlatılmaya çalışıldığı bu tezde büyükşehir belediyeleri birer yerel yönetim birimi olduklarından yerel yönetim kavramından ve onun kapsadığı diğer idare biçimlerinden kısaca bahsedilmiştir. İl özel idareleri, 6360 sayılı Kanundan sonra büyükşehir statüsündeki 30 büyükşehirde yerel yönetim olmaktan çıkarılmıştır. Bu bölümde 5216 ve 5393 sayılı belediye kanunlarında sosyal belediyecilik ile yakından ilgili maddeler anlatılırken 6360 sayılı Kanunla birlikte yapılan değişiklikler gösterilmeye çalışılmıştır. Bir büyükşehir belediyesini sosyal belediyeci yapan temel işlevlerin neler oldukları ilerde Analiz bölümünde kullanılmak üzere tek tek sıralanmıştır.

2.1. Yerel Yönetim Kavramı

Yer yönünden yerinden yönetim ilkesine göre kurulan idari birimlere yerel yönetimler denir. Türkiye'de Adem-i merkeziyetçilik olarak da ifade edilen yerel yönetimler yasalar uyarınca oluşturulmuş yönetim organlarının yasaların belirlediği tüzel, siyasal bazı yetkilerle donatılmaları anlamına gelir.[45]

Türkiye'de yerel yönetimler İl Özel İdareleri, Belediyeler, ve Köyler olmak üzere 3 kısma ayrılır:

a. İl Özel İdareleri

Bilal Eryılmaz'ın tarif ettiği üzere, İl özel idareleri, görevleri bakımından, merkezi idare ile belediye ve köyler arasında "ara düzey" niteliğine sahip idari birimlerdir. 5302 sayılı

[45] Ruşen **Keleş**, *Yerinden Yönetim ve Siyaset*, Cem Yayınevi, İstanbul, 2000, s. 11.

İl Özel İdaresi Kanunu 22 Şubat 2005 tarihinde TBMM'de görüşülmüş ve 4 Mart 2005 tarihli resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Ancak halihazırdaki büyükşehir belediyesi statüsüne ulaşmış olan 30 büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde İl Özel İdareleri birer yerel yönetim unsuru olarak yer almamaktadır. 6360 sayılı Kanun ile kaldırılmıştır.

b. Belediyeler

5393 sayılı kanunun 3.maddesinde, belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini ifade eder.

c. Köyler

Köyler Cumhuriyet döneminin ilk kanunlarından olan ve 1924 Anayasasından önce hazırlanmış ve yürürlüğe sokulmuş olan 18/ 03/ 1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanunu ile bir mahalli idare birimi olarak kamu tüzel kişiliğine sahip kılınmıştır.[46] Nüfusu 2000'den aşağı olan yerleşim yerlerine köy denilmektedir. Köy kanunu yasal uygulamalar için 150 kişilik nüfus tabanı da öngörmektedir. Buna göre nüfusu 150 ile 2000 arasındaki yerleşim yerlerinde 442 sayılı Köy Kanunu, uygulanmaktadır. Büyükşehir Belediyesi bulunan 30 ilde köylerin tüzel kişiliği 6360 sayılı Kanun ile kaldırılmıştır. Diğer 51 ilde ise köylerin tüzel kişiliği vardır.

Yerel yönetimlerin var olması çeşitli sebeplere dayanmaktadır. Bunlardan birincisi, demokrasi ve plüralizm yani çoğulculukla ilgilidir. Demokrasi kavramı Eski Yunanca *Demokratia* kavramından gelmekte olup, *demos* eski Yunancada *deme* (mahalle) sözcüğünden türetilmiş olup "mahallede yaşayan halk" anlamına gelmektedir. Eski Yunancada *kratia* yada *cratos* sözcüğü ise İngilizcede *government* sözcüğü ile eş anlamlı olup "yönetim" anlamına gelmektedir.[47]

Neo-liberal politika merkezi yönetimin harcamalarını kısıtlamasını ve yerel yönetimlerin sosyal politika alanında aktif olarak yer almasını istemiştir. İkincisi ise fonksiyonel etkinliktir. Yani yerel yönetimlerin demokrasi, özgürlük ve yeniden

[46] Hikmet **Kavruk**; *Köy ve Mahalle: ''Yerleşim ve Yönetim Birimi''*, Ankara, 2004, s.16.
[47] Alaaddin **Şenel**, *''Çağdaş Siyasal Akımlar''*, İmaj Yayınları, Ankara, 1995, s.13.

paylaşım gibi sebeplerden dolayı da etkin olması istenmiştir. Bu şekilde ilerleyen düşünce yapısında merkezi yapıdan yerel yapıya doğru önemli bir sürece girilmiştir. Bunun sonucunda zaman kayıpları yaşanmayacak ve bürokrasinin hızlanması sağlanacaktı. Yeniden yapılanma sürecinde merkezi yönetimlerin sahip oldukları kaynakların üretim ve dağıtımında yerel ve bölgesel birimler etkin kılınmak istenmiştir.[48]

Yeniden yapılanma olarak oluşturulan yeni kamu yönetimi anlayışı merkezi yönetim yerel düzeydeki hizmetleri yerel yönetime bırakma düşüncesindedir. Bu açıdan önceki dönemlere göre yerel yönetimlerin hizmet çalışmaları ve sorumlulukları artmaktadır. Zamanla merkezi yönetimin oldukça aktif olduğu dönemden yerel yönetimlerin etkinlik kazandığı sürece doğru hızla geçiş yapılmaktadır. Yerel yönetimlerin hizmet üretiminin artması önemini de açığa çıkarmaktadır.

Yeni Kamu Yönetimi anlayışı doğrultusunda 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda sosyal nitelikli hizmetleri yerine getirme görevleri yerel yönetimlere verilmiştir. Yerel yönetimlerin yetki alanları, bölgelerin sorunlara daha kısa sürede kesin çözümler bulması, gerekli ihtiyaçların karşılanması ve halk ile daha yakın irtibat halinde olması nedeniyle genişletilmiştir. Ancak yeni düzenlenmeye göre, merkezi ve yerel yönetimler arasında görülen karmaşa hizmetlerin aksamasında önemli rol oynamaktadır. Halkı önemli derecede ilgilendiren sosyal hizmetlerde bu durum daha belirgin bir şekilde görülmektedir. Ancak önceki dönemlere göre görülmektedir ki yerel yönetimlere devredilen yetki ve sorumluluklar, sosyal hizmet ve yardımların kısa sürede ve başarılı bir şekilde sonuca ulaşmasını sağlamaktadır.

Yerel Yönetimlerin ortak özellikleri şu şekilde sıralanabilir:[49]

a-) Yerel yönetimler; il, belediye, veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan kamu tüzel kişileridir

b-) Yerel Yönetimlerin karar organları seçimle belirlenir.

---

[48] N. **Yılmaz**, H.Y. **Ersöz**, Y. **Demirkaya**, "*Türkiye'de Sosyal Politikalarda Yerelleşme Eğilimi: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği"* www.isguc.org/?p=article&id=386&cilt=&sayi=&yil= s.1. Erişim: 11.03.2014

[49] Bilal **Eryılmaz**, *Kamu Yönetiminin Yapısı*, Okutman Yayıncılık, Ankara, 2011, sf.154

c-) Yerel yönetimlerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir.

d-) Yerel yönetimlerin seçilmiş organlarının, organlık sıfatını kazanmalarına ilişkin itirazların çözümü ve kaybetmeleri konusundaki denetim yargı yolu ile olur.

e-) Yerel yönetimlerin seçimleri beş yılda bir yapılır.

f-) Merkezi yönetim, yerel yönetimler üzerinde idari vesayet yetkisine sahiptir.

g-) Yerel yönetimler kendi aralarında birlik kurabilirler. Bu izni Bakanlar Kurulu verir.

h-) Yerel yönetimlerin merkezi yönetim ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir.

ı-) Yerel yönetimlere görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.

i-)Büyük yerleşim merkezleri için kanunla özel yönetim biçimleri oluşturulabilir.

j-)Yerel yönetimlerin mali yapısı işlemleri, Sayıştay tarafından denetlenir.

2.1.1. Türkiye'de Yerel Yönetim Anlayışının Tarihsel Gelişim Süreci

Yerel yönetim geleneğinin tarihi, geçmişi ortaçağa kadar inen "komün" geleneğinin tarihidir. Belirli bir mekan üzerinde yaşamını sürdüren bir topluluğun birlikte yaşamaktan kaynaklanan sorunlarını çözümlemek ve toplu gereksinimlerini karşılamak amacıyla oluşturulmuş birlikteliklere ya da örgütlülüklere "komün" ismi verilmektedir. Komünlerin görevi, kentsel mekân üzerindeki yaşantının örgütlenmesi ve kentsel topluluğun yönetilmesidir. Bu örgütlü topluluğun yönetilmesini sağlayan yönetsel birim ise "belediye"*(municipality)* olarak isimlendirilmiştir.[50] İstanbul'da ilk batılı anlamda belediye sisteminin kurulması, Kırım Savaşında müttefik devletlerin etkisiyle olmuştur. Bab-ı Ali 9 Mayıs 1855 tarihli İrade-i Seniye (Padişahın yazılı izni) ile görevi, kurulacak belediye yönetimi hakkında önerilerde bulunmak ve bir kuruluş tasarısı hazırlamak olan bir intizam-ı Şehir Komisyonu kurmuştur. Bu komisyona Osmanlı tebaasından yabancı dil bilen ve Avrupa görmüş Müslim ve gayrimüslim kimselerle İstanbul'daki yabancılardan tanınmış kimseler üye olarak atanmışlardı.[51] Belediyelerden

[50] Birol **Ertan**, *Çağdaş Yerel Yönetimler*, Cilt: 11, sayı: 1, Ocak 2002, s. 22.
[51] *Türk İdare Dergisi* (yayinlar.tid.gov.tr/node/5528?language=tr) Erişim:01.02.2014.

önce Şehremaneti adı verilen bir yerel yönetim kavramı gelişmeye başladı. 13 Haziran 1854'de Fransız komününden örnek alınarak kurulan İstanbul Şehremaneti adı verilen yönetim biçimi yerel yönetim alanında belediyeciliğin ilk adımı olmuştur.[52]

Şehremanetinin kurulmasındaki amaç şehrin düzenlenmesi ile ilgili çalışmaların devlet işlerinden ayrılarak bir bölgenin idaresine bırakılmasıdır. Şehremaneti'nin yönetimini padişah tarafından atandığı bilinen memur ayrıca yine padişah tarafından atanan on iki üyeden oluşan yönetim kurulu ve esnafların arasından seçilen şehremaneti meclisi bulunmaktadır. Şehremaneti'nin çalışma durumu birimleri, yetki ve görevleri Meclis-i Vala tarafından çıkarılan 13 Haziran 1854 tarihli bir nizamname ile düzenlenmiştir.[53] Daha sonra 1871 yılında çıkarılan İdare-i ü- Umumiye-i Vilayet Nizam-namesi, vilayet, sancak ve kazaların merkezi olan her şehir ve kasabada belediye işleri için bir belediye meclisi kurulacağını belirtmiş, ancak bu meclisler de gerek mali güç gerekse personel açısından yetersiz kalmış ve pek varlık gösterememiştir.[54]

Türkiye Cumhuriyeti ilk yıllarında yoğun bir merkeziyetçi yönetimi benimsemiştir. 1944 yılına kadar tek parti yönetimi uygulanmış ve bu durum yerel yönetimlere de yansımıştır. Hatta bu dönemde merkezi yönetim, yerel yönetim farklılığından bahsetmek bile zorlaşmıştır. Cumhuriyet döneminin en uzun süre yürürlükte kalan kanunlarından birisi olan 1930 tarihli 1580 sayılı Belediye Kanunu Osmanlının son dönemlerinden gelen tecrübe aktarıldığını ve beklentilerin uzun süre karşılanabildiğini göstermesi anlamında önemlidir. Belediyelerin gelirlerinin önce merkezde toplanıp daha sonra yerel belediyelere dağıtılmaya çalışılmasında özellikle farklı siyasal düşünceye sahip merkezi idare ile yerel idarenin arasındaki sorunlar ve iletişimsizlikler ile yerel idare birimlerinin sayıca çok fazla olmasına mukabil hizmet üretebilecek gelirden yoksun olması belediyeciliğimizin istenilen düzeyde gelişememesinin en önemli sebeplerinden olarak sayılabilir. [55]

---

[52] İlhan **Tekeli** - İlber **Ortaylı**, "Türkiye'de Belediyeciliğin Evrimi, Belediyecilik Araştırma Projesi", *Türk İdareciler Derneği*, Bilimsel Araştırma Dizisi:2, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1978, s.18

[53] İlber **Ortaylı**, *Türk İdare Tarihi*, TODAİE, Ankara 1979, s. 18.

[54] "*Osmanlı Devletinde Mahalli İdareler*", http://www.yerelsiyaset.com/v4/sayfalar.php?id=929 Erişim:01.04.2014.

[55] Yakup **Aydın,** *' Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Gelişim Süreci*, Nisan, Mayıs, Haziran 2011 e-dergi, http://www.sayder.org.tr/e-dergi-turkiyede-yerel-yonetimlerin-gelisim-sureci-12-2.pdf Erişim:03.03.2014.

2.2. Yerel Yönetim Birimi Olarak Belediyeler

‘Belediye’ sözcüğü insan topluluğunun yerleşmek amacıyla yaşadığı yer anlamındaki ‘beled’ kelimesinden türetilmiştir. Arapça kökenli bir kelimedir. ‘Belediye’ sözcüğü ise, şehir, kasaba işleri ve halkın hizmetleri ile oluşan yönetim anlamına gelmektedir. Günümüzde belediyeleri normal belediyeler ve büyükşehir belediyeleri olarak ikiye ayırmak mümkündür. Normal belediyeler: İl belediyesi, ilçe belediyesi, belde belediyesi şeklinde dağılım göstermektedir. 6360 sayılı Kanunla nüfusu 750.000 sınırını aşan yerleşim yerleri ise Büyükşehir Belediyesi olarak ifadelendirilmektedir. İngilizce karşılığı metropol olan büyükşehir kavramı günümüz Türkçesiyle Anakent sözcüğüyle de ifade edilmektedir. Türkiye’de şu anda 30 büyükşehir belediyesi bulunmaktadır.

2.2.1. Belediyelerin Görevleri ve İşlevleri

5393 sayılı Belediye Kanunu’nda daha önce uygulanan belediyelerin yetki ve sorumluluklarını tek tek belirten yöntemden vazgeçilerek karma usul benimsenmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanunun 14. Maddesinde “belediye hizmetlerinin halka en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulması” esası kabul edilmiştir. Bununla birlikte yeni kanunda belediyenin hizmet alanları sayılmış ve “belediye, kanunlarla başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen mahallî müşterek nitelikteki diğer görev ve hizmetleri de yapar veya yaptırır.” tanımıyla belediye mahalli işlerde en yetkili merci olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca 5393 ve 5216 sayılı belediye kanunları kapsamında sosyal belediyecilik açısından belediyelere düşen sorumluluklar ve görevler ‘’Sosyal Belediyeciliğin Anayasal Çerçevesi’’ başlığı altında detaylıca açıklanmıştır.

2.2.2. Belediyenin Organları

Türkiye’de 5393 sayılı Belediye Kanununa göre belediye yönetim üç temel organdan oluşmaktadır:

- Belediye Meclisi
- Belediye Encümeni
- Belediye Başkanı

2.2.2.1 Belediye Meclisi

Belediye meclisi, belediyenin karar organıdır ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilmiş üyelerden oluşur. Belediye meclisi, seçim sonuçlarının ilânını takip eden beşinci gün belediye başkanının başkanlığında kendiliğinden toplanır. Meclis bu toplantıda, üyeleri arasından, gizli oyla meclis birinci ve ikinci başkan vekili ile en az iki kâtip üyeyi ilk iki yıl için görev yapmak üzere seçer. İlk iki yıldan sonra seçilecek başkanlık divanı yapılacak ilk mahallî idareler seçimlerine kadar görev yapar. Meclise belediye başkanı, katılamaması durumunda meclis birinci başkan vekili, onun da katılamaması durumunda ikinci başkan vekili başkanlık eder. Ancak yıllık faaliyet raporunun görüşüldüğü meclis toplantısı meclis başkan vekilinin başkanlığında yapılır. Meclis üyeliği, ölüm ve istifa durumunda kendiliğinden sona erer. Meclis üyeliğinden istifa dilekçesi belediye başkanlığına verilir ve başkan tarafından meclisin bilgisine sunulur. Özürsüz veya izinsiz olarak arka arkaya üç birleşim günü veya bir yıl içinde yapılan toplantıların yarısına katılmayan üyenin üyeliğinin düşmesine, savunması alındıktan sonra üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar verilir. Belediye meclisi üyeliğine seçilme yeterliğinin kaybedilmesi durumunda, valinin bildirmesi üzerine Danıştay tarafından üyeliğin düşmesine karar verilir.

2.2.2.2 Belediye Encümeni

Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında;

a) İl belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden,

b) Diğer belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği iki üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği bir üye olmak üzere beş kişiden oluşur. Belediye başkanının katılamadığı toplantılarda, belediye başkanının görevlendireceği başkan yardımcısı veya encümen üyesi, encümene başkanlık eder. Encümen

toplantılarına gündemdeki konularla ilgili olarak ilgili birim amirleri, belediye başkanı tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere çağrılabilir.

Belediye başkanının katılamadığı toplantılarda, belediye başkanının görevlendireceği başkan yardımcısı veya encümen üyesi, encümene başkanlık eder. Encümen toplantılarına gündemdeki konularla ilgili olarak ilgili birim amirleri, belediye başkanı tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere çağrılabilir. Belediye encümeni, haftada birden az olmamak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanır. Belediye başkanı acil durumlarda encümeni toplantıya çağırabilir. Encümen üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Oyların eşitliği durumunda başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Çekimser oy kullanılamaz. Encümen gündemi belediye başkanı tarafından hazırlanır. Encümen üyeleri, başkanının uygun görüşü ile gündem maddesi teklif edebilir. Belediye başkanı tarafından havale edilmeyen konular encümende görüşülemez. Encümene havale edilen konular bir hafta içinde görüşülerek karara bağlanır.[56]

2.2.2.3 Belediye Başkanı

Belediyenin yürütme organıdır. 5 yıllığına seçmenlerce çoğunluk yöntemine göre tek dereceli olarak belde halkınca seçilir. Belediye başkanı meclis ve encümenin kararları ile belediye emir ve yasaklarını uygulamak, yerel bir takım işleri takip edip yerine getirmek, belediyeye ait malları korumak ve gerektiği yerde kullanmak, gelir ve giderlerini izlemek, belediye adına sözleşme yapmak, belediyeyi temsil etmek, mülki amirin göndereceği mevzuatı yaymak ve ilan etmek gibi görevlerle yükümlüdür. Belediye başkanının görevlerine sosyal belediyecilik açısından bakıldığında 5393 sayılı Kanunun 38.maddesinin ‘n’ bendinde belediye başkanları ‘bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler merkezini oluşturmak’ ile görevlendirilmiştir. 5216 sayılı Kanunun 18.maddesinin ‘j’ bendinde ‘bizzat nikah kıyma’ yetkisi de yine belediye başkanlarına verilmiştir.

2.2.3. Belediye Gelirleri

[56] http://www.migm.gov.tr/MahalliIdareler.aspx?DetayId=9 Erişim Tarihi:20.12.2014

Belediyenin gelir kaynakları ‘’genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paylar’’ ‘’öz gelirler’’ ve ‘’denkleştirme ödeneği’’ olmak üzere 3 gruba ayrılır. Belediye gelirleri kanunu, belediyelerin öz gelirlerini düzenlemektedir. Kanuna göre belediye gelirleri, ‘’vergiler’’,‘’harçlar’’,‘’harcamalara katılma payları’’ olmak üzere üç grupta toplanmıştır. Belediye vergileri; ilan, reklam, eğlence, haberleşme, elektrik, ve havagazı tüketim, yangın sigortası, emlak ve çevre temizlik vergilerinden oluşmaktadır.[57]

2.3. Sosyal Belediyecilik

2.3.1. Sosyal Belediyecilik Kavramı

Türkiye’de “toplumcu belediyecilik” tecrübeleri ile başlayan sosyal belediyecilik anlayışı belediyelerin sosyal alanda faydalı işler yapmasının önünü açmıştı. Türkiye’de belediyelerin sosyal faaliyetleri, “toplumcu belediye” anlayışı ile ortaya çıkmıştır. Sosyal Belediye fikrinin doğrudan ve dolaylı faydaları hep tek bir noktada toplanmaktaydı ki o da yerel nitelikli hizmetlerin yerel yönetimlerce yerine getirilmesinde merkezi yönetim yükünün hafifletilmesiydi.

Sosyal Belediyecilik ekonomik durumu iyi olmayanlara yönelik yapılan yardımlar halkın bir kesiminin refah durumunun yükseltilmesine yönelik çalışmalar olarak algılanır oysa şu tanımlamayla kapsamı daha iyi anlaşılabilecektir:

Sosyal belediyeciliğin en büyük sorunlarından biri, bu kavramın sadece ilgili yerdeki ihtiyaç sahiplerine maddi yardım yapma olarak algılanmasıdır. Oysa sosyal belediyecilikten asıl maksat ve bu bağlamda yapılması gereken şey, sosyal dokunun rehabilite edilmesidir. Bu nedenle sosyal belediyeciliğin odak konusunu, sosyal dokunun reabilitasyonu oluşturmaktadır.[58]

Sosyal belediyecilikte esas hedef, her talep edene talep ettiği yardımı vermek değil, belde sakinlerini yardıma muhtaç olmaktan kurtarmak ve sosyal dokuya müdahale ederek birey ve gruplarda ortaya çıkan değer- davranış farkını azaltmak yani sosyal dokunun rehabilitasyonunu sağlamaktır.

---

[57] **Eryılmaz**, *Kamu Yönetiminin Yapısı*, sf .176.

[58] Mustafa **Şen**, ‘Kültürel Belediyeciliğe Giden Yolda Bir Aşama: Sosyal Belediyecilik’, *Sosyal Politikalar Dergisi*, 2007, Say. 02, s. 41.

Yalçın Akdoğan'a göre Sosyal Belediyecilik;

Mahalli idareye sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevi yükleyen, bu çerçevede kamu harcamalarını konut, sağlık, eğitim ve çevrenin korunması alanlarını kapsayacak şekilde sosyal amaca kanalize eden; işsiz ve kimsesizlere yardım yapılması, sosyal dayanışma ve entegrasyonun tesis edilmesi ile sosyo-kültürel faaliyet ve çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapılması için bilinçli politikalar üretmesini öngören; bireyler ve toplumsal kesimler arasında zayıflayan sosyal güvenlik ve adalet mevhumunu güçlendirmeye yönelik olarak mahalli idarelere sosyalleştirme ve sosyal kontrol işlevleri yükleyen bir modeldir.[59]

Bir başka tanıma göre;

Belediyeler arasında işbirliğini geliştiren, ortaklaşa çözüm arama ve dayanışmadan yana, belediyecilik hareketini genel ülke sorunlarından ve geniş halk yığınlarının hareketinden soyutlamayan birlikçi ve bütüncül belediyeyi" ifade eder.[60]

2.3.2. Sosyal Belediyeciliğin Temel İşlevleri

Klasik belediyecilik ile sosyal belediyecilik benimsedikleri düşünce açısından farklılık göstermektedir. Klasik belediyecilikte devletçi, sosyal belediyecilikte ise neo-liberal anlayış benimsenmiştir. Sosyal yardım ve sosyal hizmet uygulamalarının zorunlu olup olmamasına göre klasik belediyecilik, sosyal belediyecilikten ayrılmıştır. Klasik belediyecilikte devletçi anlayış çerçevesinde hizmetler doğrudan belediyenin kendisi tarafından sunulmakta iken, sosyal belediyecilikte alternatif hizmet sunum modellerinden yararlanılarak piyasacı ve özelleştirmeci anlayışla hizmetler sunulmaktadır. Merkeziyetçilik açısından baskın olan klasik belediyecilik, demokratik katılımcılık açısından sınırlıdır. Ancak, toplumsal kesimler açısından yansız ve adil hizmet sunumunda klasik belediyecilik daha titiz iken, sosyal belediyecilikte, yönetişim ve girişimcilik anlayışları çerçevesinde, sivil toplum ve girişimcilerle etkileşim öne çıkarılmakta ve girişimci sınıfa daha yakın ve destekçi bir duruş sergilenmektedir.

---

[59] Yalçın **Akdoğan** (2002), "*Ulusal soruna yerel çözüm: Sosyal Belediyecilik*", İstanbul, Eminönü Bülteni, Şubat sayısı, s.11.

[60] MBB, *Belediyeler ve Kent Sorunları Dergisi*,1977, Sayfa.20-25.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda yetki ve genel yetki ilkesine geçilerek belediyelerin görev ve yetkileri konu olarak belirtilmiş, böylece sosyal belediyecilikte sosyal görevler daha geniş tutulmuştur. Norm kadro uygulaması olmayan, bütçesi daha kısıtlı ve teknoloji ile bilgi yönetiminden yoksun olan klasik belediyeciliğin aksine sosyal belediyecilik, norm kadro uygulaması, daha geniş bütçesi, teknoloji ve bilgi yönetiminden yararlanma yöntemleri ile yönetsel araçlar ve mali açıdan daha zengindir.[61]

Sosyal Belediyeciliğin İşlevleri[62] :

a-) Sosyalleştirme, Rehabilitasyon, Sosyal Kontrol:

Sosyalleşme, toplumun bir parçası haline gelme; kişinin aile, okul, mesleki örgütler gibi içinde yer aldığı toplumsal kurumların ve genelde yaşadığı kültürel ortamın kendisinden beklediği şekilde davranmayı ve diğer bireylerle uyum içinde yaşamayı öğrenme sürecidir. Bireylerin devletin sosyalleştirme ağının dışında kalmaları birçok soruna sebep olabilmektedir. (Toplumdan dışlanmış, toplumsallaşamamış bireylerin şehirlerde doğurduğu problemler meydanda olup, mahallelerinde, sokaklarında huzursuzluk kaynağı olmaktadırlar.)

Belediyeler bu çerçevede bir nevi sosyal eğitim işlevi görebilirler. Zaten evinin bahçesinde hayvan besleyerek, yüksek sesle müzik dinleyerek veya etrafa hoş olmayan koku ve görüntü saçarak çevreyi rahatsız eden vatandaşlarla ilgilenme yetkisi cezai anlamda belediyelere aittir.

Sosyal belediyecilik açısından önemli olan bir diğer konu şehir halkının rehabilitasyonu meselesidir. Günümüzde yaygın olarak rehabilitasyon deyince akla yalnızca fiziksel bir hastalık ya da bedenen kalıcı bir engellilik halinde olan insanlara uygulanan tedavi gelmektedir. Oysa durum bundan biraz farklıdır.

Rehabilitasyon kavramının anlamı "yeniden mümkün kılmak" demektir. Başlangıçta sadece fiziksel sakatlıklarla ilgilenen rehabilitasyon disiplini, zaman içinde engelli

[61] Hasret **Öztürk**, Hüseyin **Gül**; Süleyman Demirel üniversitesi "Sosyal Belediyecilik Sosyal Devlete ve Sosyal Haklara Bir Alternatif mi'' *2012 IV. Sosyal Haklar Ulusal Sempozyumu*: http://www.sosyalhaklar.net/2012/Bildiriler/Ozturk-Gul.pdf 28.03.2014

[62] Yalçın **Akdoğan**; "Sosyal Belediyecilik", *İstanbullu Dergisi*, Mart sayısı. İstanbul: 1999 s.12.

bireyler, ruh sağlığı bozulmuş bireyler, suçlu bireyler, sokak çocukları, korunmaya muhtaç çocuk, aile, yaşlı ve kadınlar vb. grupları da ilgi alanına almıştır. Bununla birlikte rehabilitasyon hizmetlerinde görev alan meslekler de genişlemiştir. Rehabilitasyon ekibinin içine insanın psikolojisi, sosyal ve mesleki yönüyle ilgilenen meslekler de katılmıştır.

Sosyal rehabilitasyon hizmetleri, genel rehabilitasyon alanında yaşanan bu değişme ve gelişmelerden etkilenmiştir. Buna paralel olarak rehabilitasyon programlarının içeriği ve kapsamı da genişlemiştir. Sadece fiziksel ve ruhsal hastalıkların sosyal rehabilitasyonundan söz edilmemektedir artık. AİDS, tüberküloz, yanık hastaları, böbrek hastaları, kalp hastaları, sokak çocukları, sokakta yaşayan çocuklar, bağımlılar, suçlular, kronik hastalıklılar, uyum sorunu yaşayanlar, göçmenler, askerler, polisler gibi grupların da sosyal rehabilitasyonundan bahsedilir olmuştur. Uzmanı Dr. Joel A. Delisa ve arkadaşları tarafından kapsamlı rehabilitasyon tanımı yapılmıştır. Bu tanımlamada rehabilitasyon; "fizyolojik veya anatomik yetersizliği ve çevreye uyum zorluğu olan kişinin fiziksel, psikolojik, sosyal, mesleki ve eğitsel potansiyelini en üst düzeye çıkarmak".[63] Burada çevreye uyum sorunu ifadesinin sosyal belediyecilik çalışmaları içerisinde rehabilitasyonun neden önemli bir yer tutması gerektiğini bize göstermektedir.

Şehir hayatında sosyal dokunun rehabilitasyonu[64];

- Bireyin ben algısının şehir algısıyla özdeşlemesine,
- Bireyin şehre aidiyet ve mensubiyet duygusunun gelişimine,
- Bireyin kenti sahiplenme duygusunun gelişimine,
- Bireyin şehircilik bilincinin gelişmesine,
- Bireyin şehre taşıdığı değerler, şehre kattığı değerler, şehirde edindiği değerler bağlamında bütüncül bir dönüşüm yaşamasına,

[63] http://www.suleymandemirel.com.tr/default.asp?hid=31 Erişim:22.12.2014
[64] **Şen**, s.43.

- Bireyin şehirde temsil ve katılım sorunlarının çözümüme,
- Bireyin şehre uyumuna,
- Bireyin sosyal değerler ve sosyal davranışlarıarasındaki farkın

kapatılmasına,

- Bireyin şehre dair gelecek tasarımları ile kendine dair gelecek tasarımları arasında özdeşlik kurulmasına,
- Bireyin şehir yönetiminden talep ve beklentilerinin sağlıklı bir zemine kavuşmasına,
- Bireyin sivil bilinç eğiliminin şehrin katılımcı, çoğulcu ve özgür yapısı içerisinde kendine yer açmasına ve şehrin daha sivil, daha katılımcı, daha çoğulcu ve daha özgür bir yapıya kavuşmasına,
- Bireyin nesiller bağlamında iletişim düzeyi ve bilinç değişiminin sağlıklı bir zemine kavuşmasına katkı sağlar.

Sosyal kontrol bir taraftan kişinin öz-kontrol kazandığı sosyalleşme sürecini kapsarken diğer taraftan da sosyal yaptırımların, uyma davranışına karşı gösterilen ödüller ile sapma davranışına karşı gösterilen cezalandırmaların uygulanmasıyla kişinin davranışları üzerinde dışarıdan sağlanan kontrolü içermektedir. [65]

Hirsci'nin Sosyal bağ teorisine gore, kişinin toplumla olan bağı zayıfladığında veya kopma noktasına geldiğinde kişi suç işler. Dolayısıyla suçun önlenmesi için kişinin toplumsal bağları kuvvetlendirilmelidir. Belediyeler bu anlamda ürettiği her türlü kültürel ve sosyal faaliyetlerle bireyin toplumla olan bağını kuvvetlendirmede önemli bir konuma yükselmektedir. Sosyal belediyecilik faaliyeti içerisinde olan belediyeler belirli insan grupları için huzurevi, sığınma evleri, meslek edindirme kursları açarak bireyi sosyal anlamda kontrol altında tutmakta olası her türlü kural ve kanun ihlallerini minimize etmede huzurlu şehir yaşamına katkıda bulunmaktadır.

[65] İstanbuluniversitesi.hukukfakultesi.gen.tr/fpdb/suc-teori6.ppt Erişim T.21.12.2014

İnsanların toplum içinde nasıl davranmaları gerektiği konusunda belediyelerin eğitici olmaları önemlidir. Mahalli idareler toplumsal düzenin devamının sağlanmasına yönelik olarak bireye toplumsal beklentilere uygun davranış, kural ve değerler aşılama manasında sosyal kontrol mekanizması olarak işlev görebileceklerdir. Kıraathane toplantıları, halk meclisleri, esnaf gezileri, afişler ve mahalle kütüphaneleri aracılığıyla belediyeler halka daha yoğun olarak mesaj verebilmektedirler.

b-) Mobilize etme, yönlendirme, kılavuzluk ve rehberlik etme :

Toplumsal kesimlere yönelik olarak danışmanlık hizmeti verme, onları belli gün ve olaylarda yönlendirme, halka sorunlarını nasıl ve hangi kurumlarla çözebilecekleri konusunda yardımcı olma gibi işlevler belediyelerce yürütülebilmektedir.

Halka sorunlarını nasıl ve hangi kurumlarla çözebilecekleri konusunda yardımcı olmak, belediyelerin genel sosyal hizmet faaliyetleridir. Bu hizmetlere yönelik olarak mahalli idarelerin sosyal yatırımlara girişmeleri çoğu zaman kaçınılmazdır. Aşevleri, sığınma evleri, gençlik merkezleri, sağlık ocakları, mahalle kütüphaneleri ve rehabilitasyon merkezleri gibi sosyal hizmet birimleri açmak, hizmetlerin kurumsal boyutunu göstermektedir.[66]

c-)Yardım Etme, Gözetme:

Belediyeler beldelerindeki fakir ve muhtaç vatandaşların bilgilerine kolaylıkla sahip olabilmekte, onların sosyo-ekonomik durumlarını izleyebilmekte, asgari yaşam sınırında olanlara gıda, kömür, ilaç, kırtasiye malzemesi, tekerlekli sandalye gibi yardımlarda bulunabilmektedir. Kış gecelerinde ev ev gezerek, vatandaşın ne yediği, ne yaktığı, öğrenim durumunda olanların ne tür ihtiyaçları olduğu gibi konuları başkaca takip eden bir kurum ve mekanizma da mevcut yapı içinde geliştirilememiştir.

[66] Oğuz **Biray**, http://www.genbilim.com/content/view/6521/86/ Erişim T.22.02.2014

d-) Yatırım:

Belediyeler halkın geçim sıkıntısını gidermeye yönelik olarak köklü tedbirler alamamakla birlikte, kolaylaştırıcı bir takım hizmetlere yönelebilmektedirler. Tanzim satış mağazaları, ekmek fabrikaları, aşevleri, sığınma evleri, sağlık ocakları, mahalle kütüphaneleri bunlardan sadece bazılarıdır. Bu hizmetlere yönelik olarak mahalli idarelerin yatırımlara girişmeleri bir zorunluluk olarak görünmektedir.[67]

2.3.3. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda[68] Sosyal Belediyecilik

1982 Anayasası'nda "kanun büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirebilir.''[69] Şeklinde belirtilmektedir. Bu ifade biçimi büyükşehir belediyelerinin kurulmaları için ilk adım atılmış olmuştur. 1984 yılında 3030 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile üç ilde kurulan büyükşehir belediyelerinin sayısı 2000 yılında on altıya yükselmiştir.[70] Şu anda Türkiye'de toplam 30 büyükşehir belediyesi bulunaktadır.

5216 sayılı kanunun ortaya çıkmasını gerektirecek karardan da bahsetmek gerekebilir. Bu kanuna neden ihtiyaç duyulduğu ve yazılmasını gerektirecek olan gerekçeli karar şu şekildedir:

Genel Gerekçe[71]

Birleşmiş Milletlerin 1995 yılında yayımladığı bir rapora göre nüfusu 5 milyonun üzerindeki kent sayısı 1957'de 7 ve bunların toplam nüfusu 42 milyon iken, 2015 yılında bu sayının 44 ve toplam nüfusun 282 milyon olacağı belirtilmektedir. 1975'te dünya nüfusunun % 39'u kentlerde yaşamaktayken bu durumun 2025 yılında % 63 olacağı tahmin edilmektedir.

---

[67] **Akdoğan**, *Sosyal Belediyecilik*, s.13.

[68] *"Büyükşehir Belediyesi Kanunu"*, Kanun No: 5216, Tarih: 10.07.2004, Resmî Gazete**,** Tarih: 23.07.2004, Sayı:25.531

[69] 1982 Anayasası 127.Maddenin 3.Fıkrası.

[70] Zerrin **Toprak**, *Yerel Yönetimler***,** 6. Basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2006, s.205.

[71] T.C. Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün TBMM Başkanlığına gönderdiği 3.3.2004 tarih ve B.02.0.KKG.0.10/101-851/1046 sayılı *''Büyükşehir Belediyesi Kanunu Tasarısı ve Gerekçesi'' başlıklı Komisyon Raporu* http://www.sayilikanun.com/5216-sayili-buyuksehir-belediyeleri-kanununun-gerekcesi/ Erişim T: 12.03.2014

Nüfusun kentlerde yoğunlaşması hizmet talebi ve maliyetleri artmıştır. Milyonlarca insanın ve araçların oluşturduğu trafik, hizmet kalitesini düşürmekte, zaman ve kaynak kaybına neden olmaktadır. Konut talebindeki artış, arsa spekülasyonunu ve kaçak yapılaşmayı ve gecekondu benzeri yapılaşmayı teşvik etmiş ve kent estetiği kaybolmuştur.

Kentlerin etrafı yoksulluk kuşağıyla çevrilmiş, sefalet bölgeleri ortaya çıkmış, sorunlar ulusal düzeyde etkiler doğurmaya başlamıştır. Talep artışı karşısında hizmet yetersizliği yozlaşmaya yol açmıştır. Dolayısıyla kentlerin sorunlarına kent düzeyinde değil de ulusal düzeyde çözüm aramak zorunlu hale gelmiştir. Böylece, kimi kentler için ulusal düzeyde çözüm aramak gerekmektedir.

Büyükşehir belediyesi 5216 sayılı kanunda en az 3 ilçe veya ilk kademe belediyesini kapsayan, bu belediyeler arasında koordinasyonu sağlayan; kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; idari ve mali özerkliğe sahip ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisi olarak tanımlanmaktadır.[72] 12/11/2012 Tarih ve 6360 sayılı Kanunda ilk kademe ibaresi kaldırılarak ‘’ve ilçe’’ ibaresi getirilmiştir.

5216 sayılı Kanun’da büyükşehir belediyelerinin kuruluş aşaması ile ilgili olarak Madde 4 - (Değişik: 12/11/2012-6360/5 md.)’de ‘toplam nüfusu 750.000’den fazla olan illerin il belediyeleri kanunla büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir’ denilmektedir.

Yoksul gruplara yönelik 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 18.maddenin ‘m’ bendinde Büyükşehir belediye başkanına *“bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanma, engellilerle ilgili faaliyetlere destek olmak üzere engelli merkezleri oluşturmak*” yetkisi vermiştir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 24.maddenin j bendinde Büyükşehir belediyesinin giderleri arasında “*dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizlere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar*” olduğu belirtilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7.maddesinin g bendinde: Büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki mahalleleri ilçe merkezine bağlayan yollar, meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımı ile bu yolların

[72] Tevfik **Göksu**, M. **Aydın**, ve M. Sait **Güney**; *Osmanlıdan Günümüze Yerel Yönetimlerin Gelişimi*, Değişik Yönleriyle Yerelleşme, Editör; Veysel Kılıç, Ankara Seçkin Yay., 2004, s.24.

temizliği ve karla mücadele çalışmalarını yürütmek; kentsel tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek; meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak ad ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek bulunmaktadır.

Sosyal sorumluluk kapsamında destekleyici sosyal faaliyetlerde bulunan büyükşehir belediyelerinin kanunun 7. maddesinin m bendinde belirtilen görevleri:

Büyükşehrin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlence, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdî yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül vermek.[73] 6360 sayılı Kanunla birlikte 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin başlığı "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" şeklinde değiştirilmiştir.

Ayrıca aynı fıkranın (m) bendinde yer alan "amatör spor kulüplerine" ibaresinden sonra gelmek üzere "nakdî yardım yapmak," ibaresi ile "derece alan sporculara" ibaresinden sonra gelmek üzere ", teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere" ibareleri 6360 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

Kanunun 7.maddesinin 'n' bendinde:

Gerektiğinde sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak.

Yukarıdaki maddede 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle, bu bentte yer alan "Gerektiğinde" ibaresinden sonra gelmek üzere "mabetler ile" ibaresi

[73] 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle, bu bentte yer alan "amatör spor kulüplerine" ibaresinden sonra gelmek üzere "nakdî yardım yapmak," ibaresi ile "derece alan sporculara" ibaresinden sonra gelmek üzere ", teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere" ibaresi eklenmiştir.

sonradan eklenmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyeler Kanunu ile kadınların sosyal hayat içerisindeki rolünü güçlendirmek onlara mesleki eğitim ve kurslar aracılığı ile sunmak için çeşitli kolaylıklar getirmiştir. Örneğin 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 7.maddesinin v bendinde:

‘’Kadınlara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak” şeklindeki maddeyle kadınlara dönük sosyal içerikli hizmetleri büyükşehir belediyesinin görevleri arasında göstermiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu da 7. maddesinin (v) bendinde "...

Çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütme, geliştirme ve bu amaçla sosyal tesisler kurma bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmayı büyükşehir belediyesinin görevleri arasında saymıştır.

Çoğu uzman sokağa terk edilmiş çocukların topluma adapte edilmesinin zor ve meşakkatli bir iş olduğuna değinmekte ve sokak çocukların belirli bir yaşa kadar eğitimlerinin ve gözetim ihtiyaçlarının karşılanması, belirli bir yaştan sonra da kendi geleceklerini oluşturabilmeleri için onlara fırsat verilebilmesi için rehabilitasyon merkezlerine ihtiyaç duyulduğunu belirtmektedir. Bu kapsamda Büyükşehir belediyelerinin gerekli sayıda ve çocuklara en uygun şekilde barınma ve eğitim merkezleri kurması gerektiği üzerinde durmaktadır. Sosyal belediyecilik bağlamında belediyeler gençlere yönelik olarak, kötü alışkanlıklar ve madde bağımlılığının önlenmesine yönelik hizmetler, meslek edindirme yardımları, eğitim yardımları, iş edindirme çalışmaları, gençlik merkezleri kurulması, eğlence ve spor alanları yapılması ve çeşitli sosyal-kültürel faaliyetler gerçekleştirmektedirler.[74]

Bu bağlamda**:**

[74] Hamza **Ateş;** “Sosyal Belediyecilik*”, Çerçeve Dergisi*, Yıl:17, Sayı: 49, Ocak 2009, s. 93.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, " Gençlere yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak (md. 7/v) " şeklindeki madde ile gençlere dönük faydacı çalışmaları büyükşehir belediyesinin görevleri arasında saymıştır.

6360 sayılı Kanun'un 11.maddesinde 5216 sayılı Kanunun 27'nci maddesinin birinci fıkrası değiştirilerek aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

"Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyon, büyükşehir belediyesi tarafından sağlanır. Büyükşehir belediyesi ile ilçe belediyeleri veya ilçe belediyelerinin kendi aralarında hizmetlerin yürütülmesiyle ilgili ihtilaf çıkması durumunda, büyükşehir belediye meclisi yönlendirici ve düzenleyici kararlar almaya yetkilidir."

5216 sayılı Kanunun Madde 1- (Ek:1/7/2005-5378/40 md.) 'de *Engelli hizmet birimlerinin kuruluş, görev, yetki, sorumluluk ve işleyişine ilişkin usûl ve esaslar Özürlüler İdaresi Başkanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.* Denilmektedir.[75]

16.08.2006 Tarihinde büyükşehir belediyelerinin özürlü hizmet birimleri kurmaları ile ilgili esasları düzenleyen Büyükşehir Belediyeleri Özürlü Hizmet Birimleri Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmeliğin amacı; büyükşehir belediyesi alanları içerisinde yaşayan özürlülerin, toplum hayatına katılımını kolaylaştıracak ve toplumsal fırsatlardan özürlü olmayan diğer bireyler gibi eşit faydalanmalarını sağlamak üzere; büyükşehir belediyelerinde özürlülerle ilgili bilgilendirme, bilinçlendirme, yönlendirme, danışmanlık, bakım, sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmetleri verecek olan özürlü hizmet birimlerinin kuruluş, işleyiş ve görevleri ile bu birimde çalışan personelin, yetki, sorumluluk ve görevlerine ilişkin usul ve esaslarını düzenlemektir.

[75] 25/4/2013 Tarihli ve 6462 Sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "özürlülerle", "özürlü", "özürlülere" ve "Özürlü" ibareleri sırasıyla "engellilerle", "engelli", "engellilere" ve "Engelli", şeklinde değiştirilmiştir.

Yaşlılar için de devlet planlama teşkilatının 8. Beş yıllık kalkınma planında da belirtildiği gibi:

Fiziksel erişebilirliğin sağlanması, barınma ve dolaylı gelir desteği, bakım, sağlık hizmetleri, gündelik yaşama katılım alanlarının sağlanması gibi başlıca hizmet alanları ile yaşlılara hizmet verilebilmektedir. Belediyeler, ortak kullanım alanlarında yaptıkları düzenlemelerle engelliler gibi yaşlılar için de fiziksel engelleri kaldırabilmektedir. Yaşlıların barınması için belediyeler, huzurevi, yaşlılar yurdu, yaşlı bakım evleri yapmaktadır .[76] 5216 sayılı Kanunun 7.maddesinin v bendi yaşlıları da içerisine alan kapsayıcı bir bütünlük arz etmektedir.

2.3.4 5393 Sayılı Belediye Kanunu[77]'nda Sosyal Belediyecilik

2002 yılında AKP iktidarı sonrasında yerinden yönetimler reformu gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede 1580 sayılı Belediye Kanunu yürürlükten kaldırılarak 5393 sayılı Belediye Kanunu benimsenmiştir.[78]

5393 s. Belediye Kanunu'nda "belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; "sosyal hizmet ve yardım, meslek ve beceri kazandırma hizmetlerini yapar veya yaptırır. Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda özürlü, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır.*[79]*

5393 sayılı Belediye Kanunu, bütünüyle incelendiğinde değişik maddelerde sosyal politika ve sosyal hizmetlerle ilgili görevlere atıflar yapıldığı görülmektedir. Bu görevleri aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür:

- Hemşehrilerin, belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Fakat belediye, yardımları insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunmak zorundadır (md. 13/1).

---

[76] Devlet Planlama Teşkilatı, *8. Beş Yıllık Kalkınma Planı Yerel Yönetimler Özel İhtisas Komisyonu Raporu,* Ankara, 2001, s.128.
[77] *5393 Sayılı Belediye Kanunu* http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5393.html Erişim: 08.04.2014
[78] Hüseyin **Gül**, Songül Sallan **Gül** ve Dilek **Memişoğlu**, 2007, "Türkiye'de Yoksullukla Mücadele Politikaları, Kentsel Yoksulluk ve Yerel Yönetişim", *Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar-II: Uygulama*, (der.) Hüseyin Özgür ve Muhammet Kösecik, Nobel Yayın, Ankara s. 246.
[79] Bedreddin **Keskin**, *'' Kentsel Yoksulluğa Yönelik Yerinden ve Yerel Müdahale: Sosyal Belediyecilik''* Ağustos 2012, Sayı:26, ss.169-180 http://sablon.sdu.edu.tr/dergi/sosbilder/dosyalar/26/26_13.pdf Erişim: 08.04.2014.

- Belediye, hem şehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapmakla görevlidir. Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler almak durumundadır (md. 13/3).

2005 yılında çıkarılan 5393 sayılı Belediye Kanunu da daha fazla yetki ve sorumluluk yüklemek suretiyle, belediyenin hizmet alanlarını tarif etmektedir: Kanunun 14. maddesi belediyelerin görevlerini düzenleyen maddedir. "Belediyelerin Görev Yetki ve Sorumlulukları" başlığını taşıyan bu madde belediyenin görevlerini maddeler halinde ortaya koymaktadır.[80]

- Belediyeler (mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla),sosyal hizmet, sosyal yardım, meslek ve beceri kazandırmaya yönelik faaliyetleri yapmak veya yaptırmakla görevlidirler. (md. 14/a)

- Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler (Değişik son cümle 12/11/2012-6360 md/14) (md. 14/a).

- (…) [81]Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir.[82] (Değişik ikinci cümle: 12.11.2012-6360 17.md) (md.14/b). Gerektiğinde, sporu Teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya

[80] Bilal **Eryılmaz**, *Kamu Yönetimi*, İzmir, Üniversite Kitabevi, 1994, s.130.
[81] Bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "Okul öncesi eğitim kurumları açabilir;..." ifadesi Anayasa Mahkemesi'nin 24/1/2007 tarihli ve E. 2005/95, K. 2007/5 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.
[82] Değişik ikinci cümle: 12.11.2012-6360 17.md

derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı[83] yapabilir.(md.14/b) [84]

- Belediyeler hizmet sunumunda özürlü, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulamak durumundadırlar (md. 14).[85]

Belediyelerin birinci fıkranın (b) bendi uyarınca, sporu teşvik etmek amacıyla yapacakları nakdi yardım, bir önceki yıl genel bütçe vergi gelirlerinden belediyeleri için tahakkuk eden miktarın; büyükşehir belediyeleri için binde yedisini, diğer belediyeler için binde on ikisini geçemez.[86]

- İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve 'mücavir alan'[87] sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000 ' i geçen belediyeler, meclis kararıyla; sağlık, eğitim, sosyal hizmeti geliştirecek projelere İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla arsa tahsis edebilirler (md. 15). 'Mücavir alan' ifadesi 12/11/2012 Tarih ve 6330 sayılı Kanunla kaldırılmıştır.

- Beldede ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi ve kayıt altına alınması amacıyla izinsiz satış yapan seyyar satıcıları faaliyetten men etmek, izinsiz satış yapan seyyar satıcıların faaliyetten men edilmesi sonucu, cezası ödenmeyerek iki gün içinde geri alınmayan gıda maddelerini gıda bankalarına, cezası ödenmeyerek otuz gün içinde geri alınmayan gıda dışı malları yoksullara vermek (md.15/m)

- Belediyeler, dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özürlülere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar konusunda bütçeye ödenek koyabilir ve harcama yapabilirler (md. 60/i).

---

[83] Bağışlanan veya üretim fazlası gıda maddelerini ihtiyacı olanlara ulaştıran bir sistemdir. Bkz: http://www.gidabankaciligi.org/gbd.html Erişim: 04.04.2014

[84] 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle bu bendin birinci cümlesinde yer alan "sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir;" ibaresinden sonra gelmek üzere "mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir;" ibaresi eklenmiştir.

[85] 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "özürlü" ibaresi "engelli" şeklinde değiştirilmiştir.

[86] Ek fıkra: 12/11/2012 6360/17 md. Değişik: 12/7/2013 6495/100 md

[87] Mücavir alan, belediye sınırları dışında olup, imar mevzuatı bakımından belediyelerin kontrol ve mesuliyeti altına verilmiş olan alanlardır. http://tr.wikipedia.org/wiki/M%C3%BCcavir_alan Erişim: 09.04.2014

- Kendisine, eşine veya on sekiz yaşından küçük çocuklarına ait konutu olmayan dar gelirli kişiler ile afete maruz kalanlara, sanayi bölgelerinden nakledileceklere ve üyelerinin tamamı bu durumda olan kooperatiflere, bedeli 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre oluşturulan takdir komisyonu tarafından belirlenecek tutardan aşağı olmamak üzere arsa tahsisi yapılabilir. Durumları 775 sayılı gecekondu Kanununun 25 inci maddesine uyan kimselere de bu maddeye göre arsa ve konut sağlanabilir.(md. 69)

- Belediyeler; sağlık, eğitim, çevre, sosyal hizmet ve sosyal yardım hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, özürlülere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygulamakla görevlidirler (md. 77/1).

Ayrıca; 5393 sayılı Belediye Kanunu "Acil durum plânlaması" başlığını taşıyan 53. Maddesinde halkın afet olaylarında bilinçlenmesi ve eğitilmesi için gerekli tedbirler açıklanmıştır:

''Belediyelerin; yangın, sanayi kazaları, deprem ve diğer doğal afetlerden korunmak veya bunların zararlarını azaltmak amacıyla beldenin özelliklerini de dikkate alarak, varsa il ölçeğindeki diğer acil durum plânlarıyla da koordinasyon sağlayarak ve ilgili bakanlık, kamu kuruluşları, meslek teşekkülleriyle üniversitelerin ve diğer mahallî idarelerin görüşleri alınarak, gerekli afet ve acil durum plânlarını yapacağını, ekip ve donanımı hazırlayacağını, plânlar doğrultusunda ilgili kurumlarla işbirliği yaparak halkın eğitimi için gerekli önlemleri alacağını, belediye sınırları dışında yangın ve doğal afetler meydana gelmesi durumunda, bu bölgelere gerekli yardım ve destek sağlayabileceği hükme bağlanmıştır.''

Belediyelerin, sosyal belediyecilik anlamında yapmak zorunda olduğu hususlar sadece 5393 sayılı Belediye Kanununda belirtilen maddelerle sınırlı değildir. Aynı zamanda genel olarak Anayasa, Uluslararası Sözleşmeler, Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameler ve bunlara taalluk eden yönetmelikler belediyeleri bağladığı gibi, özel olarak da Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkında Kanun (4109), Belediye Gelirleri Kanunu (2464), Belediye Opera ve Tiyatroları Sanatkar, Mütehassıs,

Hizmetli ve Stajyerlerine Verilecek Ücretler Hakkında Kanun (37), Çevre Kanunu (2872), Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (2863), Sinema, Video ve Müzik Eserleri Kanunu (3257), Büyükşehir Belediye Kanunu (5216) gibi kanunlar, Danıştay, Sayıştay ve Yargıtay Kararları ile Belediye Mevzuatı ile ilgili Tüzük ve Yönetimler belediyeleri bağlayan temel unsurlardır.[88]

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin mali durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenmektedir. Hizmetlerin, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulması gerekmektedir. Hizmet sunumunda özürlü, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulamak zorundadır.[89]

2.3.5 12/11/2012 Tarih ve 6360 Sayılı Kanun

12/11/2012 Tarih ve 6360 sayılı Kanunla birlikte şüphesiz en önemli değişiklik büyükşehir statüsüne ulaşmış belediyelerin sayıca artırılmasında görülmüştür. Yasanın çıkarılmasına kadar 14 olan bu sayı 6360 sayılı yeni yasa ile birlikte önce 29'a ulaşmış sonra 14.03.2013 yılında çıkarılan 6447 sayılı Kanunla Ordu ili de Büyükşehir olmuştur ve böylece ülkemizdeki Büyükşehir belediye sayısı 30'a yükselmiştir. 6360 sayılı Yasa ile büyükşehir olan iller ise şunlardır: Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa, Van.

5216 sayılı Kanuna göre Büyükşehir belediyesi, en az üç ilçe belediyesini kapsayan bu belediyeler arasında koordinasyonu sağlayan; idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişiliğidir denilirken 6360 sayılı Kanunla getirilen yeni tanımda ise Büyükşehir belediyesi; sınırları il mülki sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan; idari ve mali sorumluluğa sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisidir denilmiştir.

6360 sayılı Kanunla Büyükşehir belediyesinin sınırları il mülki sınırları olarak değiştirildi. Yalnızca İstanbul ve Kocaeli Büyükşehir belediyeleri için geçerli olan bu durum bütün Büyükşehir belediyeleri için uygulanır hale geldi. Ek olarak Büyükşehir belediyesi içinde kalan ilçe belediyelerinin sınırları da ilçe mülki sınırları olarak

[88] **Beki,** s. 46.
[89] Ahmet **Ulusoy** ve Tekin **Akdemir;** *Mahalli İdareler*, 6. baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2010, s. 239.

değiştirildi. 30 Büyükşehir belediyesinin bulunduğu ildeki il özel idareleri 6360 sayılı Yasa ile birlikte yürürlükten kaldırılarak yerlerine 30 büyükşehirde 'Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı' kuruldu. 5216 sayılı Kanundaki ilk kademe belediyelerini tarif eden fıkra da devre dışı kalarak ilk kademe belediyeleri lağvedildi. Ayrıca sözü edilen illerde bulunan köy ve bucak teşkilatlarının tüzel kişilikleri alınarak kaldırılmış oldular. Yeni Kanunla belediyeler, merkez sınırları içindeki ve sınırlarına en fazla 10.000 metre uzaklıktaki yerleşim yerlerinin son nüfus sayımına göre toplam nüfusu 750.000'den fazla olan il belediyeleri, fiziki yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeyleri de göz önünde tutularak kanunla Büyükşehir belediyesine dönüştürülebilecektir. Yeni bir belediye kurabilmek için yeterli nüfus 5000 olmalıdır. Kurulacak belediyeye 5 km'den daha yakın mesafede bir başka belediye bulunmaması gerekmektedir. Yeni kurulacak belediyeye katılacak yerleşim birimlerinin de 5 km'den uzakta olmaması gerekecektir. Gerek 5216 sayılı Kanun gerekse 5393 sayılı kanunlarda yapılan bir takım değişiklikler yukarıda bahsedilmiştir.

Yukarıda belediyeleri de içine aldığı için genel olarak yerel yönetimden, kapsamından ve tarihsel gelişiminden bahsedilmiştir. Sosyal belediyeciliğin Kayseri'de nasıl işlediğini, dördüncü bölümde açıklanacak olan hizmet ve faaliyetlerin neden sosyal belediyecilik çerçevesinde düşünülmesi gerektiğini algılayabilmek için burada açıklanan sosyal belediyecilik kavramı ve fonksiyonları önemlidir. Görüldüğü gibi gerek 5216, gerekse 5393 sayılı Kanunda geçen belediyelerin görev kapsamını, ödevlerini sıralayan ilgili maddeler belediyelerin sosyal açıdan çok önemli birer kurumsal yapı olduklarını göstermektedir. Son çıkarılan 6360 sayılı Kanunla birlikte büyükşehir belediyelerinin önem, yetki, sorumluluk ve cazibelerinin artıyor olması sosyal belediyeciliğin geliştirilmesi için sunulmuş bir fırsat olarak görülmelidir. Bu bölüm özellikle büyükşehir belediyelerinin artan önem, iş yükü ve sorumluluklarının bir gereği olarak onlardan sosyal belediyecilik faaliyeti bekleyen halklarına karşı yeni her türlü sosyal proje ve hizmet üretimi içerisine girmelerinin kaçınılmaz olduğunu göstermesi açısından gerekli görülmüş ve Kayseri Büyükşehir Belediyesini sosyal belediyecilik açısından analiz etmek için çerçeve oluşturulmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAYSERİ BELEDİYESİNİN BÜYÜKŞEHİR STATÜSÜNE GEÇİŞİNDEN GÜNÜMÜZE TARİHİ GEÇMİŞİ

Bu bölümde çalışmaya konu olan Kayseri ilini daha iyi tanımak adına şehre geniş bir perspektiften bakıp tarihsel süreç içerisinde sürekli değişen siyasi konumundan, kültürel mirasından, ev sahipliği yaptığı uygarlıklardan ve günümüze kadar geçen sürede belediyecilik geçmişinden kısaca bahsedilmiştir. Girişimci ruha sahip Kayseri halkının arasından çıkarak şehri imar eden ilk belediye başkanlarından, 1988 tarihinde büyükşehir statüsüne ulaşan şehirde inşa edilen önemli kurum ve yapıların yapılış süreçlerinden örnekler verilmiştir.

3.1. Kayseri'de Belediye Kuruluşu ve Tarihi Gelişimi

Orta Anadolu'nun incisi, sanayi ve ticaret merkezi Kayseri, başta Paleolitik ve Prehistorik çağlara ait olmak üzere Kültepe Kaniş-Karum'un da ortaya çıkan katlar ve diğer yörelerde yapılan tespitlere göre Eski Tunç, Hitit, Frig Helenistik, Roma Bizans, Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerine ait eserlerden oluşan zengin bir kültürel mirasa sahiptir. Kayseri çevresindeki en eski yerleşim alanı, şehrin 20 km kuzey doğusunda bulunan Kaniş Höyüğüdür. M.Ö. 2800 tarihinden Hellenistik Çağa kadar önemini koruyan merkezde, eski Tunç Devri, Asur Ticaret Kolonileri ve Hitit Çağları'na ait bir çok belge bulunmuştur.

Hititler'den sonra bölge Frig hakimiyetine geçmiş, daha ziyade Kızılırmak havzasında egemen olan frigler zamanında mazaka ön plana çıkmıştır. M.Ö 676 tarihinde Anadolu'ya gelen Kimmerler'in Kaniş ve Mazaka'yı tahrip ederek, Frig hakimiyetine son verdikleri tarihi kaynaklarda belirtilmektedir.

Kaniş'in önemini kaybetmesinden sonra, bölgenin kutsal dağı kabul edilen Argaios'un (Erciyes) kuzey eteğindeki Mazaka ön plana çıkmıştır. Kimmerler'in Asur ve Lidyalılar tarafından Anadolu' dan atılmaları ile Mazaka, Lidya ve Med hakimiyetine girmiş ve devrin önemli ticaret merkezi olmuştur.

M.Ö 590 yılında Pers Kralı Kyros'un Lidya Kralı Krisos'u yenmesi ile bütün Anadolu ile birlikte Mazaka da Pers hakimiyetine girmiştir. İran'dan bölgeye göç eden halk, kendi ülkelerine benzettikleri Argaios (Erciyes) ve çevresine yerleşmişlerdir.[90]

691 ve 721 yıllarında Kayseri, kısa sürelerle Arapların akınlarına uğramış ve 1071 yılında Malazgirt zaferinden sonra Türk topraklarına katılmıştır. 1127 yılında Danişmendlilerin, 1162 yılında ise Anadolu Selçuklularının olan şehir, Selçuklular zamanında Konya'dan sonra ikinci başkent olmuştur. 1244 yılında İlhanlıların saldırısına uğramış, bir süre Moğol-İlhanlı valilerince yönetilmiştir. Kayseri, 1343 yılında Eretna Beyliğinin, 1398 yılında Osmanlıların eline geçmiştir. 1402 yılında Ankara savaşından sonra Karamanoğullarının ve Dulkadiroğlularının olan şehir, 1515 yılında Yavuz Sultan Selim'in İran seferi dönüşünde kesin olarak Osmanlı İmparatorluğu'na bağlanmıştır. Kayseri, Cumhuriyetle birlikte 1924 Anayasası gereği vilayet olmuştur.[91] Kayseri 1839 tarihinde Bozok Eyaletinde, 1867 tarihinde de bağımsız sancak merkezi olarak Osmanlı idari taksimatında yerini aldı.

1928'de Kayseri; Merkez, İncesu, Bünyan, Develi, Aziziye (Pınarbaşı) olmak üzere 5 kaza, 21 nahiye ve 314 köyden ibaretti. Bugün ise, Kayseri ilinde Akkışla, Bünyan, Develi, Felahiye, Hacılar, İncesu, Kocasinan, Melikgazi, Özvatan, Pınarbaşı, Sarıoğlan, Sarız, Talas, Tomarza, Yahyalı ve Yeşilhisar olmak üzere 16 ilçe, 46 kasaba (belde) ve 441 köy bulunmaktadır.[92] Kayseri'de iz bırakan Belediye Başkanlarından da bahsedecek olursak:

1943 - 1944 yıllarında Kayseri Belediye Başkanlığı yapan Emin Molu Döneminde Kayseri'nin düzenli bir şekilde gelişebilmesi için şehrin imar planı Ord. Prof. Dr. Gustav Oelsner ve Prof. Dr. Kemal Ahmet Arû'ya çizdirildi. Bu plan Kayseri'de 1973 yılına kadar uygulandı. Emin Molu'nun Kayseri Belediye Başkanı olduğu dönemde,

[90] http://mehmetozhaseki.com/icerikler.asp?id=20&euid=5&sid=20 Erişim:10.04.2014
[91] http://kayseri.meb.gov.tr/www/kayseri-tarihi/icerik/17 Erişim:10.04.2014
[92] http://www.kayseriden.biz/icerik.asp?ICID=3 Erişim:10.04.2014

Kayseri Devlet Hastanesi açıldı(1943). Bu hastanenin hizmete açılmasıyla birlikte çevresinde yerleşim alanları oluşmaya başladı. Kayseri'de sanayileşmeye paralel olarak ortaya çıkan ve Kayseri'deki ilk modern semt diyebileceğimiz Sahabiye Mahallesi ve sakinlerinin çoğunu Devlet Hastanesinde çalışan doktorların oluşturduğu Örnekevler Mahallesi bu dönem Kayseri'sinin en göz alıcı yerleşim yerlerindendir, denilebilir. [93]

İlk belediye başkanlarından şüphesiz Osman Kavuncu'yu ve yaptıklarını unutmak mümkün değildir. Osman Kavuncu 09.09.1950 seçimleriyle belediye başkanı seçilmiştir. Mesai saati nedir gözetmeksizin çalışan bir belediye başkanı olarak tanınır. İnatçı haşin bir kişiliği olmasına rağmen kibirli değil siyasette ağırlığı olan bir insandı. Türkiye'de ilk sanayi bölgesini Kayseri'de kuran ve bilmecelere konu olan bir kişi olmuştur. O dönemde Cumhurbaşkanı olan Celal Bayar'ın emri ile temin edilen 1.000.000 Tl krediyle 1500 dükkanı kooperatif şeklinde yaptırıp çeşitli esnaf mensuplarına teslim edilerek ilk sanayi sitesini kurdu. Osman Kavuncu Caddesi ile Çevreyolu ve Hastane Caddesi üçgeninde kurulan bu Eski Sanayi sitesi Türkiye'deki organize işyerlerinin ilk örneklerindendir. Osman Kavuncu şehirdeki sanayici ve imalatçıları belediye öncülüğünde bu siteye taşıttı. Sanayi bölgesinin iş yapmasını sağlamak için buraya bedava otobüs seferleri düzenledi. Osman Kavuncu'nun bu teşebbüsü şehirde kurulacak olan birçok imalathane ve fabrikanın temelini oluşturmuş, binlerce meslek mensubunun yetişmesine imkan sağlanmıştır. İki kez belediye başkanı seçilen Kavuncu (1950-1954, 1954-1957) yılları arasında görev yapmıştır.

Osman Kavuncu'nun ardından ihtilal sonrası 1963 yılında belediye başkanı seçilen ve iki dönem başkanlık yapan Mehmet Çalık şehrin eşrafından Çalık zade Emin Bey'in oğludur. Ard arda yapılan iki seçimde de başarılı olarak iki dönem şehirde belediye başkanlığı yaptı. Demokrat partinin kuruluşunda da aktif görev alan Çalık ihtilal yönetiminin ardından iş başına gelmiş yeni gelir kaynakları ihdas ederek istimlaklere hız vermiştir. Çalık döneminde Camii Kebir ile Hunat ve Hacı Kılıç külliyelerinin etraflarındaki eski yapılar yıkıldı. Bu yerlere park avlu ve şadırvanlar yapıldı. İlk modern kanalizasyon Çalık döneminde yapıldı. Şehrin temizliğine de büyük önem verdi. İlkel yöntemlerle toplanan çöpler modern araçlarla toplanmaya başlandı. Belediye otobüs işletmesini genişletti, itfaiye hizmetlerinde kullanılan araç sayısını artırdı. İlk

[93] http://www.kayseri.bel.tr/web2/uploads/eDergiler/kayseri-ansiklopedisi-cilt1/files/assets/basic-html/page228.html Erişim: 15.05.2014

defa çöp toplama tesisi kurdu. Gecekondular ile büyük mücadele etti, gecekonduları sosyal konutlarla ve arsalarla takas yaparak şehrin imarında büyük gecekondu yıkımları gerçekleştirdi. Böylece şehri güzelleştirdi. Çalık'ın bu şehre en önemli hizmetlerinden birisi de bugünkü Kadir Has Kültür merkezinin bulunduğu eski fuar alanının kamulaştırmak suretiyle Anadolu Fuarının açılmasına vesile olmasıdır.[94]

Tablo 1. Kayseri'nin Yeni Sınırları içerisine Giren İlçe, Belde, Köy ve Orman Köyleri

Kayseri Büyükşehir Belediye Yeni Sınırları İçine Giren İlçe,Belde,Köy Ve Orman Köylerinin İsimleri			
	İlçe Belediyesi/Merkez İlçe		**Köyler/Mahalle**
1	Hacılar	1	Bağpınar
2	Talas	2	Güzelköy
3	İncesu	3	Kayabağ
	Belde Bel./İlk Kad. Bel.	4	Özlüce
1	Gesi	5	Tavlusun
2	Gürpınar	6	Yeşilyurt
3	Hisarcık	7	Akçatepe
4	Kıranardı	8	Kızık
5	Mimarsinan	9	Boyacı
6	Turan	10	Akın
7	Erkilet	11	Elagöz
8	Mahzemin	12	Buğdaylı
9	Güneşli	13	Oymağaç
10	Başakpınar	14	Yazır
11	Kepez	15	Hasanarpa
12	Erciyes	16	Kemer
13	Zincidere	17	Vatan
14	Kuruköprü	18	Karahöyük
15	Kızılören	19	Salur
16	Süksün	20	Hürmetçiçiftliği
17	B.Bürüngüz	21	Dokuzpınar
18	Kuşçu	22	Sarıkürklü
19	Ebiç	23	Örenşehir
	Orman Köyleri	24	Cebir
1	Molu	25	Yazılı
2	Boğazköprü	26	Çatakdere
3	Sakar Çiftliği	27	Akçakaya
4	Karpuzsekisi	28	Çardaklı
5	Saraycık	29	Dadağı
6	Yazyurdu	30	Gömeç
7	Çevril	31	Subaşı
8	Taşhan	32	Küçük Bürüngüz
9	Emmiler	33	Garipçe

Kaynak: http://www.kaski.gov.tr/haber.asp?id=22 Erişim:09.03.2014

3.2 Büyükşehir Belediyesine Geçiş ve Yaşananlar

14 Aralık 1988 tarih ve 20019 sayılı resmi gazetede yayınlanan 3508 sayılı Kanun ile Kayseri Belediyesi, Büyükşehir Belediyesi statüsüne alınmış ve aynı yasa ile Melikgazi ve Kocasinan isimli iki belediyenin kurulması kararlaştırılmıştır. Bu yasanın mali hükümleri 1 Ocak 1989 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

[94] Ali **Kaya**, *Kayseri Girişimciğinin Dinamikleri*, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Kayseri, 2012, s. 28-30.

Yasanın geçici 1. maddesinde Melikgazi ve Kocasinan Belediye'leri seçimlerinin ilk Genel Mahalli İdareler Seçimi ile birlikte yapılması öngörüldüğünden 26 Mart 1989 seçim tarihine kadar Büyükşehir Belediyesi 3030 sayılı yasada yazılı ilçe ve büyükşehir belediyelerine ait yetkileri kullanmıştır. 26 Mart 1989 da yapılan seçimle 1980 öncesi iki dönem belediye başkanlığı yapan Niyazi Bahçecioğlu Büyükşehir Belediye Başkanı seçildi. 27 Mart 1994 tarihinde ülke genelinde yapılan mahalli seçim neticesinde Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na Doç. Dr. Şükrü Karatepe seçilmiş ve 24 Nisan 1998 tarihine kadar başkanlık yapmıştır. O dönemde Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı iki ay kadar süreyle vekaleten yürütülmüştür. 23 Haziran 1998 tarihinde Kayseri Büyükşehir Belediye Meclisi'nin aldığı kararla Melikgazi Belediye Başkanı ve Büyükşehir Belediye Meclis üyesi Av. Mehmet Özhaseki Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na getirilmiştir.18 Nisan 1999 tarihinde yapılan seçimlerde %40, 27 Mart 2004 seçimlerinde %70,2 ve 29 Mart 2009 seçimlerinde %60,5 oy oranı, 30 Mart 2014 yerel seçimlerinde %58.98 oy oranıyla seçilen Av. Mehmet Özhaseki Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı seçilmiş ve halen bu görevini sürdürmektedir. 23 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe giren 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu ile Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin sınırları yeniden düzenlendi. Daha önce 2 metropol ilçeden oluşan Kayseri Büyükşehir Belediyesi, 5 ilçe ve 19 alt kademe belediyesinden müteşekkil hale geldi. 29 Mart 2009 yerel seçimleriyle birlikte, 19 ilk kademe belediyesi kapatılınca şu anda 16 ilçe belediyesinden oluşan bir Büyükşehir Belediyesi haline geldi.[95]

Kayseri ile ilgili bu bölüm şehrin sosyal belediyecilik örneklerini daha 1940'lı yıllarda göstermeye başladığını ortaya koymaktadır. Kıt imkanlarla ilk devlet hastanesinin, kurulması, modern anlamda ilk çöp arabasının şehre kazandırılması, ilk sanayi sitesinin kurulması başlıca örneklerdir.

[95] http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=kayseri-tarihi Erişim:14.04.2014

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNDE SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARI VE YÜRÜTÜLEN SOSYAL FAALİYETLERE İLİŞKİN TOPLANAN VERİLER

Kayseri Büyükşehir Belediyesince 1999-2014 yılları arasında yürütülen sosyal, kültürel faaliyetler ve hizmetlerin anlatıldığı bu bölümde ele alınan bütün belediye faaliyetleri, ikinci bölümde Sosyal Belediyeciliğin Temel İşlevleri' başlığı altında sıralanan maddeler esas alınarak buraya konulmuştur. 'Sosyal Belediyeciliğin Temel İşlev'lerinden herhangi birine direkt olarak bağlanamayan, onların birini veya birkaçını birden karşılayamayan veya temel işlevlere daha sonra referans olamayacak hiçbir aktivite ya da sosyal faaliyet burada açıklanmaya çalışılmamıştır.

4.1 KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER DAİRE BAŞKANLIĞI BÜNYESİNDE YAPILAN SOSYAL FAALİYETLER

4.1.1 Şehir Tiyatrosu Faaliyetleri

Şehrin en işlek yerleşim merkezlerinden İstasyon Caddesi Vali Konağı yanında bulunan Tiyatro binası 2 Şubat 1942 yılında açılmış olup 2003 yılı içerisinde geçirdiği tadilattan sonra da işlevine daha uygun modern bir yapıya kavuşmuştur. 544 koltuk kapasitesi ile şehrin sosyal ve kültürel hayatına önemli katkı sağlayan tiyatro binasında panel, konferans, tiyatro oyunları çeşitli gösteriler düzenlemesi için uygun sahne yapısı ve yerleşik ses ve ışık düzeni mevcuttur. Salonda her yıl yaklaşık 200 gün boyunca çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Son üç yıldır da Daire Başkanlığınca yaz döneminde tiyatro ve diksiyon kursu açılmakta böylelikle tatil döneminde de salon etkin şekilde kullanılmaktadır.

Resim 1. Kayseri Şehir Tiyatrosu

(Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:10.03.2014)

4.1.1.1 Her Hafta Konser Her Hafta Tiyatro

Kayseri Büyükşehir Belediyesi kültür sanat anlayışına yeni bir anlayış getirerek ay boyunca her hafta iki ayrı tiyatro ve bir konseri izleyicilerle buluşturma çabasıyla kültür sanat etkinliklerine hız vermiştir. Şan resitalinden Türk Sanat Müziğinin ve Türk Halk Müziğinin duayenlerini ağırlayarak Kayseri halkının kulaklarının pasını silmektedir. Örneğin Nisan ayında dört ayrı konser ve çocuklara yönelik iki ayrı tiyatro düzenlenmiştir.

Tablo 2. Kayseri Mart Ayı Kültür Sanat Etkinlikleri Listesi

KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
2014 YILI NİSAN AYI
KÜLTÜR SANAT ETKİNLİKLERİ

GÜN		ETKİNLİK	YER	
01.Nis	SALI			
02.Nis	ÇARŞAMBA			
03.Nis	PERŞEMBE			
04.Nis	CUMA	Tiyatro Oyunu "Yeşil Papağan Limited"	Şehir Tiyatrosu	20.00
05.Nis	CUMARTESİ			
06.Nis	PAZAR	Çocuk Tiyatrosu "Ali Baba ve Kırk Haramiler"	Şehir Tiyatrosu	13.00
07.Nis	PAZARTESİ			
08.Nis	SALI			
09.Nis	ÇARŞAMBA	"Şan Resitali Konseri"	Şehir Tiyatrosu	20.00
10.Nis	PERŞEMBE			
11.Nis	CUMA	Tiyatro Oyunu " Maviydi Bisikletim"	Şehir Tiyatrosu	20.00
12.Nis	CUMARTESİ	Türk Halk Müziği Konseri "Cengiz Özkan"	Kültür Sanat M.	20.00
13.Nis	PAZAR	Çocuk Tiyatrosu "Ali Baba ve Kırk Haramiler"	Şehir Tiyatrosu	13.00
14.Nis	PAZARTESİ			
15.Nis	SALI			
16.Nis	ÇARŞAMBA			
17.Nis	PERŞEMBE			
18.Nis	CUMA	Tiyatro Oyunu "Yeşil Papağan Limited"	Şehir Tiyatrosu	20.00
19.Nis	CUMARTESİ	Tasavvuf Müziği Konseri Kutlu Doğum Haftası" Abdülkadir Şehitoğlu"	Şehir Tiyatrosu	20.00
20.Nis	PAZAR			
21.Nis	PAZARTESİ			
22.Nis	SALI	Türk Halk Müziği Konseri "Türkülerimiz ve Öyküleri"	Şehir Tiyatrosu	20.00
23.Nis	ÇARŞAMBA			
24.Nis	PERŞEMBE			
25.Nis	CUMA	Tiyatro Oyunu "Aşk Varmış-Aşk Yokmuş"	Şehir Tiyatrosu	20.00
26.Nis	CUMARTESİ	Türk Sanat Müziği Konseri "Elif Güreşçi"	Şehir Tiyatrosu	20.00
27.Nis	PAZAR	Çocuk Tiyatrosu "Ali Baba ve Kırk Haramiler"	Şehir Tiyatrosu	13.00
28.Nis	PAZARTESİ			
29.Nis	SALI			
30.Nis	ÇARŞAMBA			

Kaynak: http://www.kayseri.bel.tr/ Erişim:10.03.2014

4.1.1.2 Uluslar arası Liselerarası Tiyatro Festivali

Liselerarası Tiyatro Festivali 9 yıl önce ilk defa Kayseri'de başlatıldı. Şu ana kadar 218 okul festivale katıldı ve 4 bine yakın genç sahneye çıktı. 8 yılda toplam 160 bin izleyici bu festivale konuk oldu. Geçtiğimiz yıl da Kayseri'den 20 ye yakın okulun katılımıyla gerçekleşen festivale Ankara, İstanbul, İzmir, Malatya ve Isparta'dan okullar gelmiş ayrıca Macaristan ve Fransa'dan da okullar katılmıştır.

Türkiye'nin farklı illerinde tiyatro festivalleri olmasına karşın liseler arasında ve uluslararası anlamda festival yapan ve bugüne kadar ara vermeden sürdüren tek şehir Kayseri'dir. Festivale katılacak okulların oyunlarını sahneleyeceği gün ve saatleri belirlemek için Dünya Tiyatrolar Günü'nde kura çekimi ile başlayan etkinlik bir ilk olma özelliği ile önemli bir kültür etkinliğidir.

4.1.2 Kadir Has Kent ve Mimarsinan Müzesi

Kent ve Mimarsinan Müzesi;

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Fuar Kültür Parkı içerisine yaparak görkemli bir törenle 18 Mayıs 2003 Pazar günü ziyaretçilerin beğenisine sunmuştur. Dünyada birkaç şehirde bulunan Türkiye de ilk kez kayseri de kurulan kent ve mimarsinan müzesinde hem Kayserililere hem de diğer bölgelerden şehrimize gelen misafirlere Kayserinin sahip olduğu tarihi, turistik ve kültürel değerleri dijital bir ortamda ziyaretçilere sunuyor. Mimari üslubu ve kullanılan teknolojik yenilikler bakımından gezenlerin beğenisini toplayan müze diğer şehirler tarafın dan da örnek alınıyor. Haftanın her günü açık ve tamamen ücretsiz olan Müze bir dijital müze ve bilgi merkezidir.

Resim 2. Kayseri Kent ve Mimarsinan Müzesi
(Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:11.03.2014)

Kent Müzesi

Yaklaşık 400 m²'lik bir alanda kurulmuştur. 12 ayrı bölümde, 82 ekran monitörlerde Kayseri ile ilgili aşağıdaki konular 6'şar dakikalık Video Prodüksiyonlar ile sunulmaktadır. Bunlar: "Kayseri Tarihi" -"Tarihi Eserler" - "Coğrafya ve Nüfus" - "Kayseri Mutfağı " - "Doğal Güzellikler" - "El Sanatları " - "Modern Kayseri" - "Kent ve Eğitim" - "Erciyes" -"Tarım ve Ticaret" - "Konut Mimarisi ve Bağ Kültürü" - "Sanayi Şehri Kayseri" gibi konulardan oluşmaktadır. Bu monitörler bilgisayarlardan oluşan bir Network üzerine kurulu "Müze Yönetim Sistemi" programı tarafından kontrol edilmektedir. Böylece değişik ziyaretçi grupları için farklı tarzda sunular, ziyaretçilere gösterilebileceği gibi, bilgisayarların yönetimi, ziyaretçiye mesaj verme gibi birçok ilave işlemde yapılabilmektedir.

Mimarsinan Müzesi

Bu katta kent müzesinden farklı olarak, Mimar Sinan'ın önemli eserlerinin maketleri de sergilenmekte ve 6 ayrı bölümde Mimar Sinan ile ilgili sunumlar yapılmaktadır. Bunlar; "Mimar Sinan'ın Hayatı" - "Sinan ve Süleymaniye" - "Sinan'da Sivil Mimari" - "Sinan ve Selimiye" - "Sinan'ın Sanatı ve Eserleri " - " Osmanlı Coğrafyasında Mimar Sinan " başlıklı 7'şar dakikalık Video Prodüksiyonlar olup, 82 ekran monitörlerle izlenebilmektedir.[96]

Resim 3. Kayseri Mimarsinan Müzesi

(Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:11.03.2014)

[96] http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=kent-muze Erişim 04.05.2014

4.1.3. Mimarsinan Anma Etkinlikleri

Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül'ün himayelerinde Büyükşehir Belediyesi tarafından organize edilen "Mimar Sinan Günleri" etkinliği kapsamında gerçekleştirilen bir dizi kültür sanat etkinlikleri kapsamında Mimarsinan'ın İslam mimarisine kazandırdığı şaheserler, Mimarsinan konulu resim yarışmaları, onu anlatan konferanslarla dolu etkinlik programları KAYSİNKOM (T.C. Cumhurbaşkanlığı himayesinde Kayseri Mimar Sinan Araştırma Uygulama ve Tanıtım Faaliyetlerini İzleme Komisyonu) ve Kayseri Büyükşehir Belediyesi ortaklığı ve dayanışmasıyla her yıl Nisan ayının ilk haftasında düzenlenmektedir.

4.1.4. Tarihe yolculuk: ''*Kültepe Kaniş-Karum Kültür Turları''*

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sanat Etkinlikleri kapsamında 'Tarihe Yolculuk' adıyla Kültepe Kaniş-Karum kültür turları yapılmaktadır. Uzman tarihçiler eşliğinde Kültepe Kaniş-Karum gezi bölgesini gezen kültür ve tarih meraklıları bu sayede binlerce yıl önce kurulan medeniyetlere ait çeşitli bilgileri yerinde öğrenme fırsatı bulmaktadırlar. Anadolu insanın yazı ile tanıştığı ilk merkez olan Kültepe, bu coğrafyadaki arkeolojik çalışmalar için mihenk taşı konumundadır. Asur ve Hititler döneminde önemli bir merkez olan Kültepe Kaniş-Karum bölgesini halkımızın bilmesi ve görüp gezmesi için ücretsiz turlar düzenlenmektedir.

Karum Anadolu'da kurulan yirmi kadar Asur ticaret kolonisinin en önemli merkezlerinden biridir. M.Ö 2000 'li yıllarda Kaniş Karum ölçeğinde bir uluslar arası ticaret merkezinin dünyada bir benzerinin olmadığı kabul edilmiştir.[97]

Bu höyükte bulunan Kaneş, Kayseri ovasının ve Anadolu'daki ticaret kolonisinin başşehri olup Kaneş Krallığının da merkezidir. Kayseri çevresindeki en eski yerleşim yeri Kaneş'ti. Kaneş M.Ö 3000 senesinden Helenistik dönemine kadar önemini korumuştur. İlk defa 1925 yılında Çek bilim adamı Hrozny tarafından bulunan ''Kapadokya Tabletleri''isimli tabletlerle bu bölgenin Asurlu tüccarlar tarafından kullanılan bir yerleşim yeri olduğu şeklinde ifadeler yer almaktadır.[98]

---

[97] **Kaya,** sf. 241.
[98] **Kaya,** sf. 10.

‘’Tarihe Yolculuk’’ adıyla ücretsiz olarak Cumartesi günleri düzenlenen etkinlik, geziler ve arkeolojik tanıtımlar ile devam etmektedir. Program kapsamında kültür gezisine katılanlar için düzenlenen kısa gösteride iki bin yıl öncesine ait tüccar, kral ve kraliçe arasında geçen ticaret hayatı o döneme ait kostümler ve aksesuarlar eşliğinde hayatı canlandırılmaktadır. Kaniş Krallığının merkezi olan bölgede çoğu ticaret anlaşması olan 23500 tablet bulunmuştur. Ayrıca Anadolu’daki ilk mühür de buradan çıkmıştır.

4.1.5 Yoğunburç Şiir Akşamları

Kayserili şair ve yazarların bir araya gelip ney eşliğinde şiir okuduğu "Yoğunburç Şiir Akşamları" Kayseri entelektüellerini bir araya getiren kültür şölenidir. Yoğunburç Kültür Evinde gerçekleştirilen organizasyonda önemli şairler davet edilerek gerçekleştirilmektedir.

Resim 4. Yoğunburç Şiir Akşamları

(Kaynak:www.kayseri.bel.tr Erişim:12.03.2014)

4.1.6 100de100 Kayseri etkinlikleri

Kayseri Büyükşehir Belediyesi olarak konserden tiyatroya, açık hava sinema günlerinden söyleşi ve kültür gezilerine kadar 100 gün süren bir program olarak hayata geçen ve '100de100 Kayseri' adı verilen bu program ile Kayseri'de kültür sanata adeta doyulmaktadır. Programda Emre Altuğ, Ahmet Özhan, Sunay Akın gibi tanınmış ve değerli sanatçıların katılımları ile her gün farklı bir şenliğe imza atılmaktadır.

4.1.7 Dost'a Dost Olanlar Uluslararası Seyyid Burhaneddin Sempozyumu

30 Eylül – 2 Ekim 2011 yılında gerçekleştirilen uluslararası sempozyumla Kayseri'nin manevi mimarlarından, Mevlana'nın Hocası Seyyid Burhaneddin Hazretleri anılmıştır. Büyükşehir Belediyesi, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve kısa adı TÜRKKAD olan Türk Kadınları Kültür Derneği'nin ortaklaşa düzenledikleri sempozyum Erciyes Üniversitesi Sabancı Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir.

4.1.8 Davud el Kayseri Sempozyumu

Davud el-Kayseri 1258 veya 1261 yılları civarında Kayseri'de doğdu. Kayseri'nin o dönemde Selçuklu ilim ve kültür hayatındaki yeri oldukça iyiydi. Burada dönemin tanınmış alimlerinden Kadı Siracettin el-Ümrevi'den dersler aldı. Onun Konya'ya tayin edilmesinden sonra burada diğer hocalardan eğitim gördü. Davud el- Kayseri, kendisini yetiştirdikten sonra Kahire'ye gitti. Bir süre burada da eğitim gördü. Dört yıl kadar kaldığı Kahire'den Kayseri'ye döndü. Hatta ilim aşkı ve çabası, Onu dönemin şöhretli alimi Abdürrezzak Kaşani ile görüşmek için İran yol1arına düşürdü. Orada ondan tasavvuf dersleri aldı. Böylece Din ilimlerinde hem de dünya ilimlerinde büyük şöhret oldu. Konya, Aksaray ve Bursa'ya gitti. Yazdığı Matla'u hususi' l Kelim filmaani Fususi'l Hikem adlı eseriyle Osmanlı Padişahı Orhan Gazi'ye kadar ulaştı. Davudu Kayseri Nihayet-ül Beyan fi drayetizzaman adlı eserini de bitirdikten sonra şöhreti Anadolu sınırlarının dışına taşmaya başladı. Bunun üzerine 1336 yılında Orhan Gazi kendisini İznik'e çağırdı. Günlük 30 akçe maaşla burada kurduğu Osmanlıların ilk medresesine Başmüderris tayin edildi. 15 yıl süreyle çalıştığı bu medresesinin sistemini kurdu. Böylece Osmanlılarda medrese eğitiminin temeli fiziki olarak Orhan Gazi, ilmi olarak da Davud-u Kayseri tarafından atılmış oldu.[99]

İranlı düşünürler üzerinde çok önemli etkiler bırakmıştır. yazdığı eserler İbn Arabi mektebinin anlaşılmasında yegane kaynak olarak kullanılmıştır. Müsiad 2010 yılını Davud-el Kayseri yılı olarak ilan etmiştir. Davud-el Kayseri'yi tanıtmak ve böyle bir şahsiyeti yad etmek adına düzenlenen sempozyumda Davud-el Kayseri'nin hayatı ve eserleri anlatılmaktadır.

[99] http://www.dunyabulteni.net/index.php?aType=haber&ArticleID=108785 Erişim:16.05.2014

4.1.9 Ramazan Geceleri ve Ramazan Tırı

Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından hem vatandaşlara farklı bir Ramazan yaşatmak amacıyla hem de maddi imkânsızlıklar nedeniyle düzenlenen etkinliklere katılamayan vatandaşların da faaliyetlerden yararlanmalarının sağlanması için 'Ramazan Geceleri' kapsamında 9 yıl önce başlatılan ve son 6 yılda da gezici olarak devam eden Ramazan TIR'ı uygulaması ile şehir merkezinden uzakta yaşayan vatandaşların 'Ramazan Geceleri' etkinliklerine katılımı sağlanmaktadır. Her yıl binlerce vatandaşa bu sayede hizmet götüren Büyükşehir Belediyesi, 'Ramazan Geceleri' etkinliklerinde bir yılda yaklaşık 100 bin kişiye ulaşabilmektedir. Ramazan TIR'ının yol aldığı mahaller şu şekildedir; Belsin, Osman Kavuncu, Keykubat, Ziyagökalp, Yenişehir, Turgut Reis, Gazi Osman, Yavuzlar, Yeni Mahalle, Bozantı Caddesi, Bahçelievler, Yeni doğan, Erkilet, Fevzi Çakmak, Mimarsinan, Fatih Mah., Mimsin, Seyitgazi, Argıncık, Beyaz şehir, Yavuz Selim, Yıldırım Beyazıt, Ahi Evran, TOKİ, İldem, Altınoluk, Anayurt, Hürriyet, Yeniköy, Esenyurt, Eskişehir Bağları, Hacılar ve İncesu ilçeleri.

Resim 5. Ramazan Tırı Tasavvuf Müziği Dinletisi

(Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:12.03.2014)

Resim 6. Ramazan Tırı: Sema Gösterisi
(Kaynak:www.kayseri.bel.tr Erişim:12.03.2014)

Ramazanın simgesi haline gelen Ramazan Geceleri'nde tasavvuf musikisi, sema gösterileri, konserler, şiir dinletileri, mehteran, Âşık ile Maşuk, Hacivat-Karagöz gösterileri ve meddah-orta oyunu gibi etkinlikleri vatandaşın ayağına getiren 'Ramazan Tırı' gibi yine ramazanda daha da azalan kan bağışlarını artırmak için Büyükşehir'in de destekleriyle seyyar kan bağış çadırları kuran Kızılay kan vermek isteyen vatandaşlardan kan toplayarak büyük bir hizmete imza atmaktadır.

4.1.10 Kütüphaneler ve Kitap Yayınları

Kütüphaneler;

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Merkez, Belsin ve Gevher Nesibe kütüphaneleri olmak üzere 3 şube ile okuyucularına hizmet vermektedir. Kütüphanelerde toplam 15.000 adet kitap bulunmaktadır ve yılda ortalama 250.000 kişiye hizmet vermektedir. Okuma salonları; Merkez kütüphane 270, Belsin kütüphanesi 160, Gevher Nesibe kütüphanesi 170 okuyucuya aynı anda hizmet verebilecek kapasitededir. Kütüphanelerde ödünç kitap verme servisi mevcut olup, üye olan okuyuculara hikâye, roman ve şiir kitaplarını 15 gün süreyle ödünç verilmektedir. Yıllık ortalama üye sayısı 2.500 kişidir.

Resim 7. Kayseri Kütüphaneleri

Kaynak: http://www.kayseri.bel.tr/ Erişim:13.03.2014

Kitap Yayınları;

Kayseri Büyükşehir Belediyesi ayrıca Kayseri halkı için sosyal belediyeciliğin belki de en güzel örneklerinden birisini uygulamaktadır ki kitap çıkarmaktadır. Evet şehir ve şehir kültürüne ait kitaplar ortaya koyarak bu kitapları istenildiğinde ulaşıp okunacak şekilde hazır bir şekilde arşivinde tutmaktadır. Şu ana kadar kazandırdığı kitap sayısı 92 olmuştur. Bu kitaplara erişmek isteyenler bkz.[100] Linkinden sanal ortamda 17 kitabı okuma şansına sahiptir.

4.1.11 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Konservatuar Faaliyetleri;

1985 – 1986 Eğitim – Öğretim yılında Klasik Türk Müziği, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği koro sınıflarına sınavla alınan yaklaşık 80 öğrenci ile eğitime başlayan Kayseri Büyükşehir Belediye Konservatuarı aradan geçen çeyrek asırlık sürede Kayseri'nin dinamik yapısına uygun olarak büyümüş ve bugün yaklaşık 5.000 kursiyerin eğitim aldığı bir kurum haline gelmiştir. Konservatuarda 16 branşta (Klasik Türk Müziği, Türk Sanat Müziği, Tasavvuf Müziği, Türk Halk Müziği Koro, ud, ney, keman, bağlama, gitar, piyano, ileri düzey bağlama, ileri düzey ud, tiyatro, halk

[100] http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=e-kitaplarimiz Erişim 04.04.2014

oyunları, resim, ebru) kurslar düzenlenmektedir. Kursların tamamı Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetim ve gözetiminde olup kursiyerlerden hiçbir ücret talep edilmemekte, bütün giderler Büyükşehir Belediyesi tarafından karşılanmaktadır.

Resim 8. Kayseri Büyükşehir Belediyesi Konservatuarı
(Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:13.03.2014)

4.1.12 Türkiye'de Bir İlk: Ray-Kitap Uygulaması

Büyükşehir Belediyesi okumayı teşvik için Ray Kitap projesi kapsamında şehirdeki tramvay duraklarına küçük birer kitaplık yaptı. Kayseri'de yaşayanlar Raylı Sistem duraklarına konulan kitaplıklardan kitap alarak yolculukları esnasında kitap okuyabilmekte okuduğu kitabı indiği duraktaki kitaplığa bırakabilmektedir. Raylı sistem duraklarındaki kitaplıklarda temel eserler, klasikler ve belediye yayınları yer almaktadır.

Resim 9. Kayseray Ray-Kitap Uygulaması
Kaynak:http://www.rayhaber.com/2013/kayseride-tramvay-duraklarina-kitaplik/
Erişim:13.03.2014

4.2 SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANLIĞI BÜNYESİNDE YÜRÜTÜLEN SOSYAL FAALİYETLER

Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı 17 Mayıs 2013 tarihindeki Büyükşehir Belediye Meclisinin almış olduğu karar ile hizmetlerine devam etmektedir[101] ;

Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Kayseri Büyükşehir Belediyesi Mücavir alanları içerisinde yaşayıp; Sosyal ve Ekonomik yoksunluk içerisinde bulunan veya korunmaya, bakıma, yardıma ve desteğe ihtiyaç duyan çocuk, genç, yetişkin, yaşlı, engelli kişi, aile, mülteci veya sığınmacı statüsüne sahip kişi ve gruplara götürülecek her türlü sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerinin planlanması, koordinasyonu ve yürütülmesi faaliyetlerinden sorumludur.

4.2.1 Aşevi ve Sosyal Yardım Büfesi Hizmetleri

Kocasinan ve Melikgazi ilçelerinde bulunan 11 adet sosyal yardım ekmek büfesinde yaklaşık 700 aileye günlük ekmek verilmektedir. Gıda, yemek ve temizlik malzemeleri hayırsever sponsorlar tarafından karşılanan 10 adet Aşevinde günlük yaklaşık 850 aileye üç çeşit yemek verilmektedir. Aşevlerinin personel, ekmek vb. ihtiyaçları Kayseri Büyükşehir belediyesi tarafından karşılanmaktadır.

Aşevlerinin Yerleri:

1. Sancaktepe Aşevi / Sancaktepe Mah. Muhtarlık Yanı

2. Ziyagökalp Aşevi / Hüsamettin Çetinbulut Sos. Tesis.

3. H. Sami Boydak Aşevi-1 / Yenişehir Mah. Pazar Yeri

4. H. Sami Boydak Aşevi-2 / Yeşil Mah. Sos. Tesis.

5. H. Sami Boydak Aşevi-3 / Zümrüt Mah. Ayvacık Cad.

6. Kayabaşı Aşevi / Argıncık Kayabaşı Mah. Halıcılar Sit.

[101] http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=sosyal-hizmetler-daire-baskanligi Erişim: 06.04.2014

7. Yunus Emre Aşevi / Yunus Emre Mah. Lokman Cad.

8. Emin Saçmacı Aşevi / Argıncık Cami Kebir Mah.

9. Selçuklu Aşevi / Selçuklu Mah. Battalgazi Blv.

10.Uğurevler Aşevi / Uğurevler Mah. Erenler Kuran Kursu Altı [102]

Resim 10. Aşevi İçerisinden Bir Kesit

Kaynak:www.kayseri.bel.tr Erişim:13.03.2014

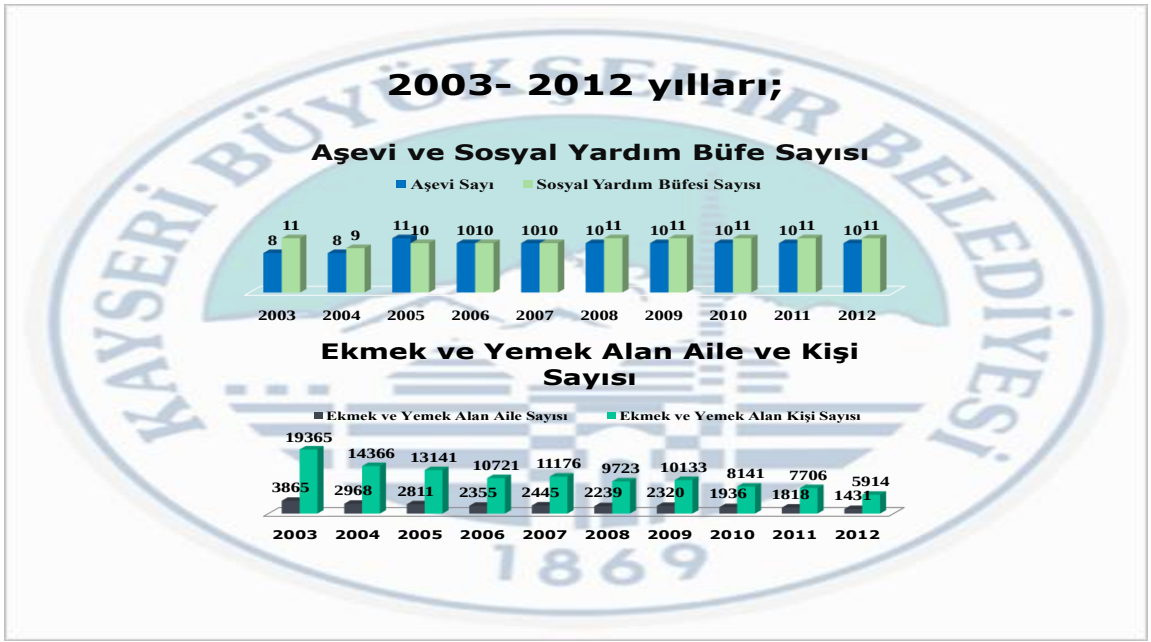

Grafik 1. Aşevi ve Sosyal Yardım İstatistiksel Veriler

Kaynak: 2003-2012 KBB Faaliyet Raporu Erişim:14.03.2014

[102] http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=sosyal-hizmetler-mueduerluegue Erişim:12.04.2014

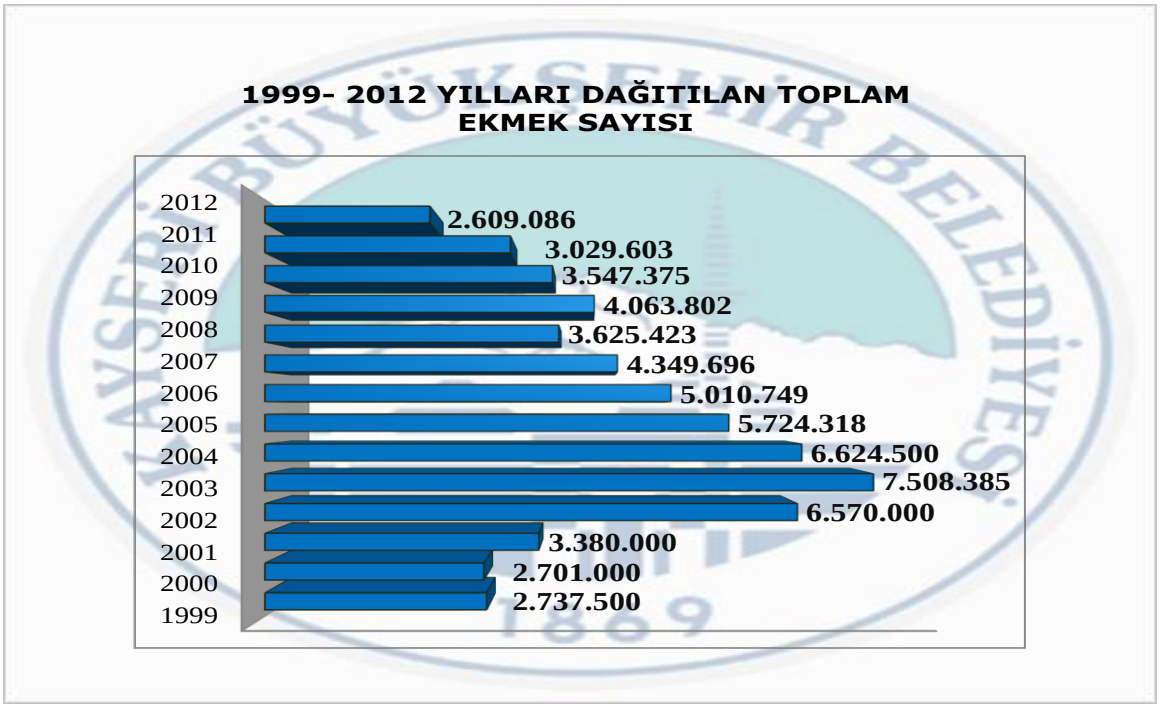

Grafik 2. 1999-2012 Dağıtılan Toplam Ekmek Sayısı

Kaynak: 1999-2012 KBB Faaliyet Raporu Erişim:14.03.12014

Grafik 3. Dağıtılan Ekmek Maliyeti Grafiği

Kaynak: 1999-2012 KBB Faaliyet Raporu Erişim:14.03.2014

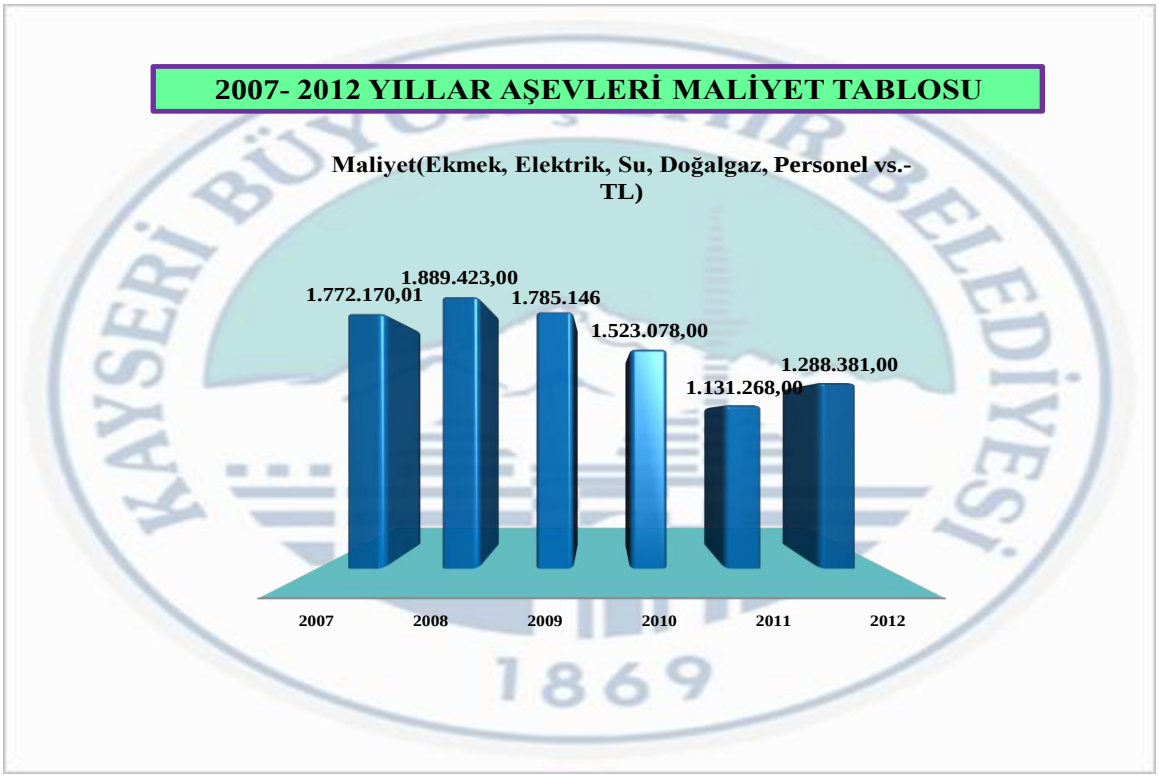

Grafik 4. 2007-2012 Aşevleri Maliyet Grafiği

Kaynak: 2007-2012 KBB Faaliyet Raporu Erişim:14.03.2014

4.2.2 Ayni ve Nakdi Yardım Hizmetleri

Grafik 5. Yapılan Ayni ve Nakdi Yardım Başlıkları

Kaynak: 1999-2012 KBB Faaliyet Raporu Erişim:14.03.2014

Aşevi ve Sosyal Yardım Büfelerinden yardım alan fakir ve muhtaç ailelere ve ilgi birime müracaat eden muhtaçlıkları tespit edilen ailelere içeriğinde; Çay (2 kg), Şeker (4 kg), Zeytin (2 kg), Makarna (4 kg), Pirinç (2,5 kg), Kuru Fasulye (2 kg), Nohut (2 kg), K.Mercimek (1 kg), Domates Salçası (850 gr), Ayçiçeği Yağı (5 lt.); gıda maddelerinin bulunduğu ve Belediyeye 1.064,133,20.-TL. maliyeti bulunan 9.500 adet iaşe paketi yardımında bulunulmuştur.

Resim 11. Dağıtım için Hazırlanan İaşe Paketleri

Kaynak:www.kayseri.bel.tr Erişim: 14.03.2014

Resim 12. Ayni Yardım Çalışmaları

Kaynak: www.Kayseri.bel.tr Erişim:14.03.2014

b-) Belediyeye müracaat eden fakir ve muhtaçlıkları tespit edilen 34 kişiye günlük ihtiyaçlarını karşılamak üzere toplam 37,500,00.-TL. nakit para yardımı yapılmıştır.

c-) Bef dershanelerine giden 102 adet fakir ve muhtaç öğrenciye 5040,00.-TL. tutarında otobüs bileti yardımı yapılmıştır.

d-) Yapılan hane araştırmalarında fakir ve muhtaçlıkları tespit edilen 21 aileye 8 ton yakacak odun 4 aileye 1 ton kömür yardımı yapılmıştır.

e-) Ziya Gökalp Mahallesinde bulunan Abdulkadir Geylani Camisinin eskiyen 300 m2 cami halısı satın alınarak yenilenmiştir.(20.000,00-TL.)

f-) Fakir ve Muhtaçlığı tespit edilen 17 aileye muhtelif ev eşyası (Televizyon, Buzdolabı, Çamaşır makinesi, Fırın, Kanepe, Baza, Yatak, Yorgan, Elektrik süpürgesi, Ütü vb.) yardımı yapılmıştır.

g-) Kardeş şehir Bosna Hersek-Mostar'a yetim çocuklara dağıtılmak üzere 250 adet nevresim takımı gönderilmiştir.(12.150,00-TL.)

h-) Belediyenin 11.11.2013 tarih ve 837 sayılı Meclis kararı ile Kırşehir Edebali Külliyesi için 85.000.00-TL. Van Çaldıran Belediyesinde yapılacak park için 35.000.00-¨ olmak üzere toplam 120.000.00-TL. tutarında malzeme yardımı yapılmıştır.

ı-) Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin öncülüğünde Sivil Toplum Kuruluşları ve İç Anadolu Muhtarlar Federasyonu'nun katkılarıyla 01 Kasım 2013 - 31 Aralık 2013 tarihleri arası başlatılan kampanya çerçevesinde 176 bin kıyafet ve ayakkabı, 12 ton kuru gıda, 45 koli ilaç, 90 adet halı, yatak, battaniye, mutfak eşyası ve muhtelif miktarda çocuklar için oyuncak toplanarak 9 tır dolusu yardım malzemesi Suriyeli sığınmacılara verilmek üzere Şanlıurfa ve Hatay Valiliğine gönderilmiştir. Ayrıca ilimizde sığınmacı olarak ikamet eden fakir ve muhtaçlığı tespit edilen 15 Suriyeli mülteci aileye muhtelif ev eşyası (çamaşır makinesi, ütü, ütü masası, elektrikli termosifon, battaniye, nevresim takımı, muhtelif mutfak eşyası vb.) yardımı yapılmıştır.[103]

[103] *http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=sosyal-hizmetler-mueduerluegue Erişim.05.04.2014*

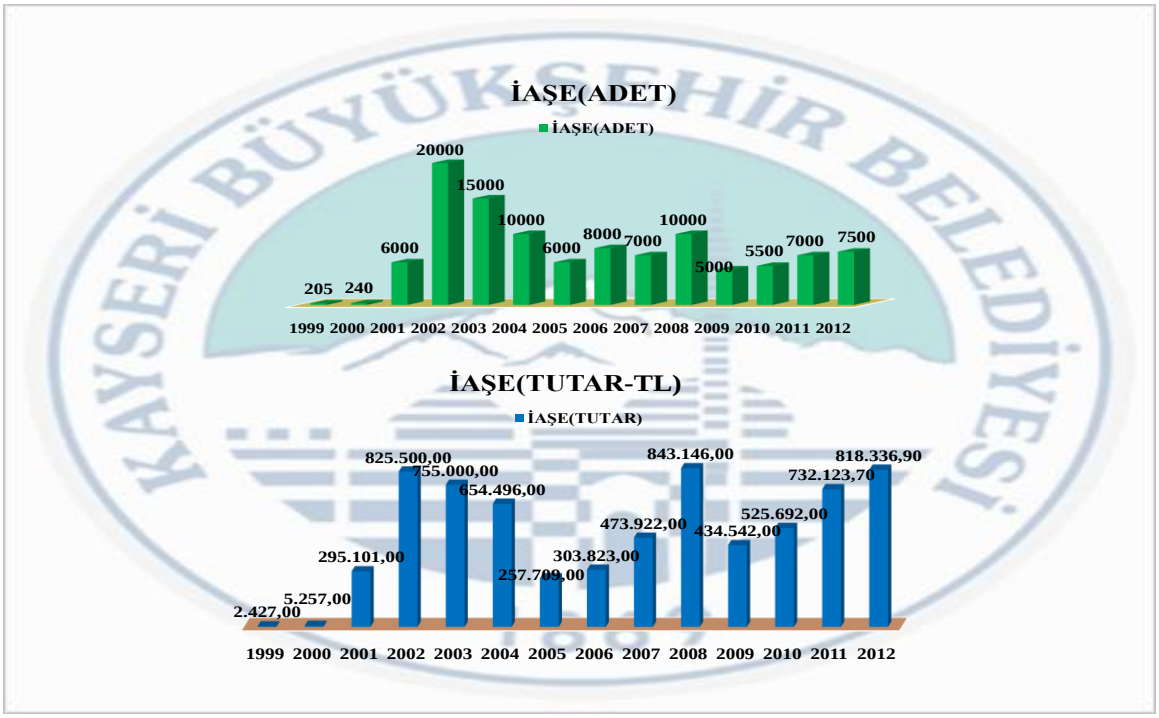

Grafik 6. Yıllara Göre İaşe adet ve Tutarı

Kaynak:2006-2012 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu Erişim:15.03.2014

Tablo 3. Yıllara göre sosyal hizmetler bünyesinde yapılan yardımların istatistiksel görünümü

YIL	İAŞE	ENGELLİ ARACI-VS.	GİYİM	YAKACAK	NAKDİ YARDIM	TOPLAM
2006	8.000 ADET 303,823,00-₺.	10 ADET 27,000,00-₺.	3000 KABAN 6000 AYAKKABI 156,034,00-₺.	----------	139 AİLE 66,663,00-₺.	553,520,00-₺.
2007	7.000 ADET 473,922,00-₺.	63 ADET 40,383,50-₺.	----------	----------	58 AİLE 103,657,00-₺.	618,462,50-₺.
2008	10.000 ADET 843,146,00-₺.	15 ADET 27,208,00-₺.	200 AYAKKABI 2,444,42-₺.	80 TON ODUN 425 TON KÖMÜR 185,239,55-₺.	33 AİLE 107,370,00-₺.	1,165,407,97-₺.
2009	5.000 ADET 434.542,00-₺.	14 ADET 1.717.00-₺.	50 KIŞLIK BOT 25 KABAN	30 TON ODUN 208 TON KÖMÜR 130.985,00-₺.	70 AİLE 72,737,00-₺.	639,981,00-₺.
2010	5.500 ADET 525,692,75-₺.	3 ADET	202 AYAKKABI 459 GİYİM	----------	154 AİLE 225,870,00-₺.	761,335,45-₺.
2011	7.000 ADET 732,123,70-₺.	6 ADET	3776 KIŞLIK BOT 3000 KABAN 3800 KAZAK 82,097,00-₺.	----------	95 AİLE 110,494,00-₺.	924,714,70-₺.
2012	7.500 ADET 818,336,90-₺.	5 ADET 750,00-₺.	500 PANTOLON 500 KABAN 500 KAZAK 46.440,00-₺.	13.750 KG. KÖMÜR 8.525,00-₺.	46 AİLE 50,400,00-₺.	924,451,90-₺.
2013	9.500 ADET 1.064,133,20-₺.	20 ADET MAVİ KAPAK KAMPANYASI	----------	8 TON ODUN 1 TON KÖMÜR	34 AİLE 37,500,00-₺.	1.101,633,20-₺.

Kaynak:2006-2013 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu Erişim:15.03.2014

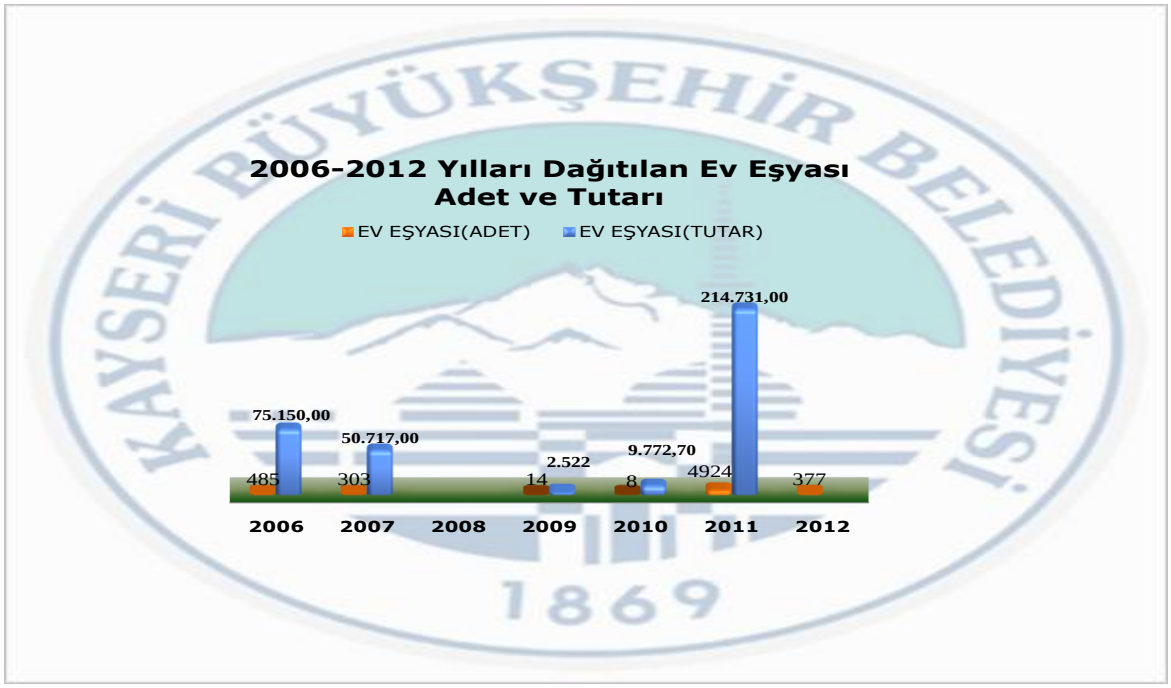

Grafik 7. 2006-2012 Arası Dağıtılan Ev Eşyası ve Adet Tutarı

Kaynak:2006-2012 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu Erişim:15.03.2014

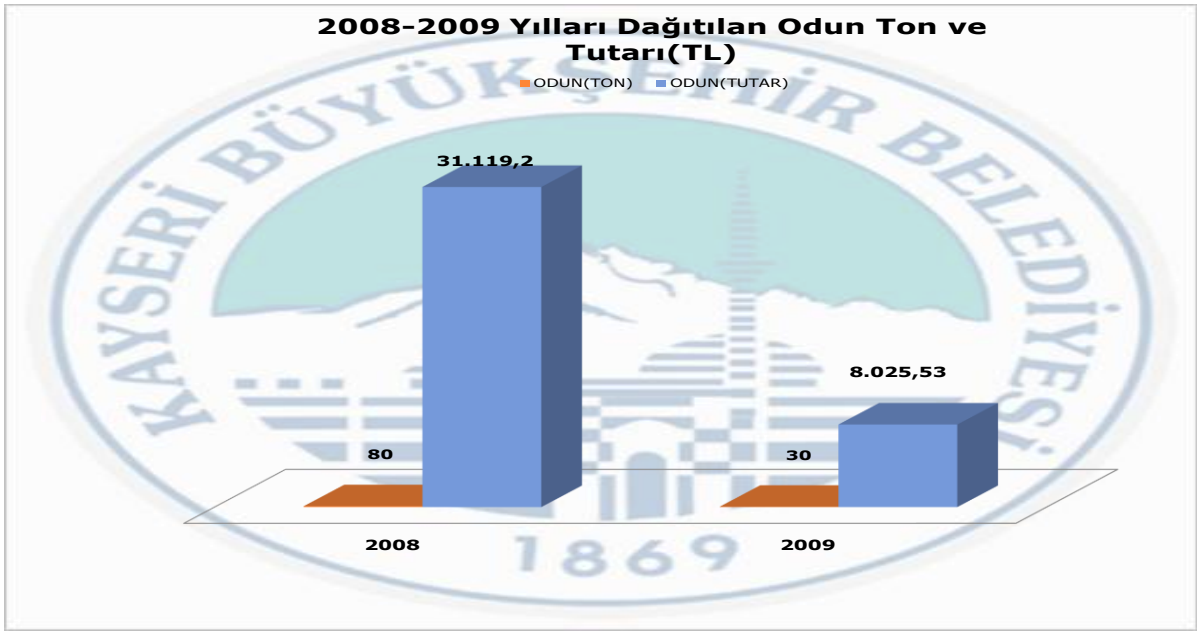

Grafik 8. 2008-2009 Yılları Arasında Dağıtılan Odun Ton ve Tutarı

Kaynak:2008-2009 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu Erişim:16.03.2014

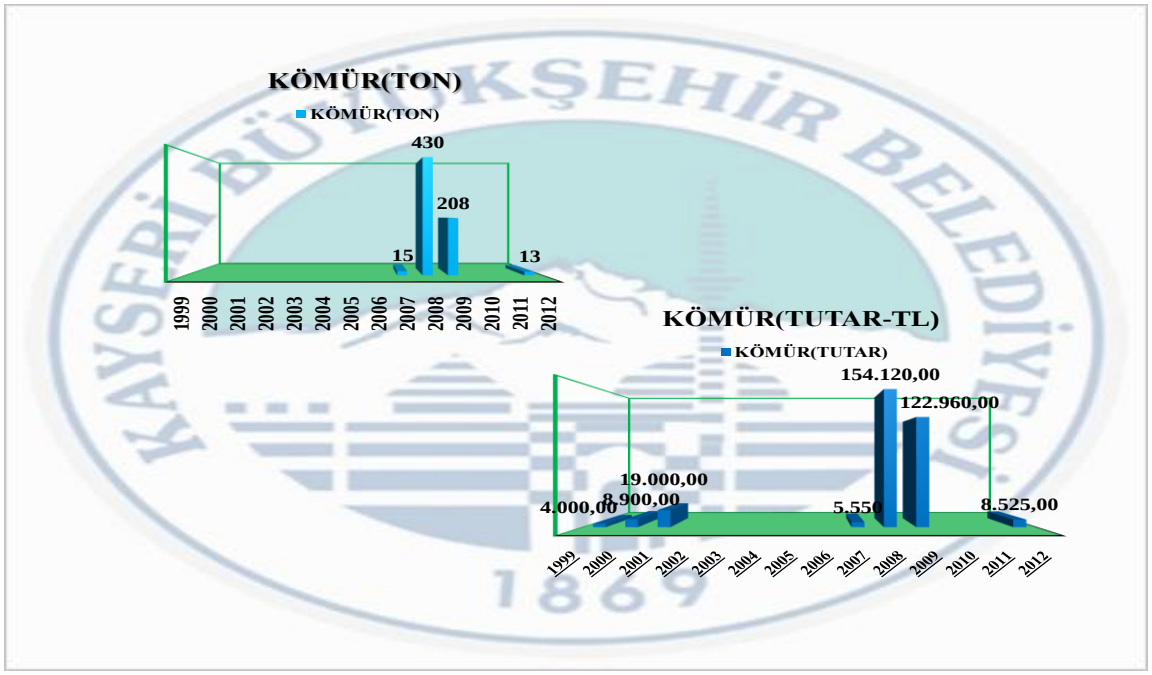

Grafik 9. Dağıtılan Kömür Ton ve Tutarı

Kaynak:2006-2012 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu Erişim:16.03.2014

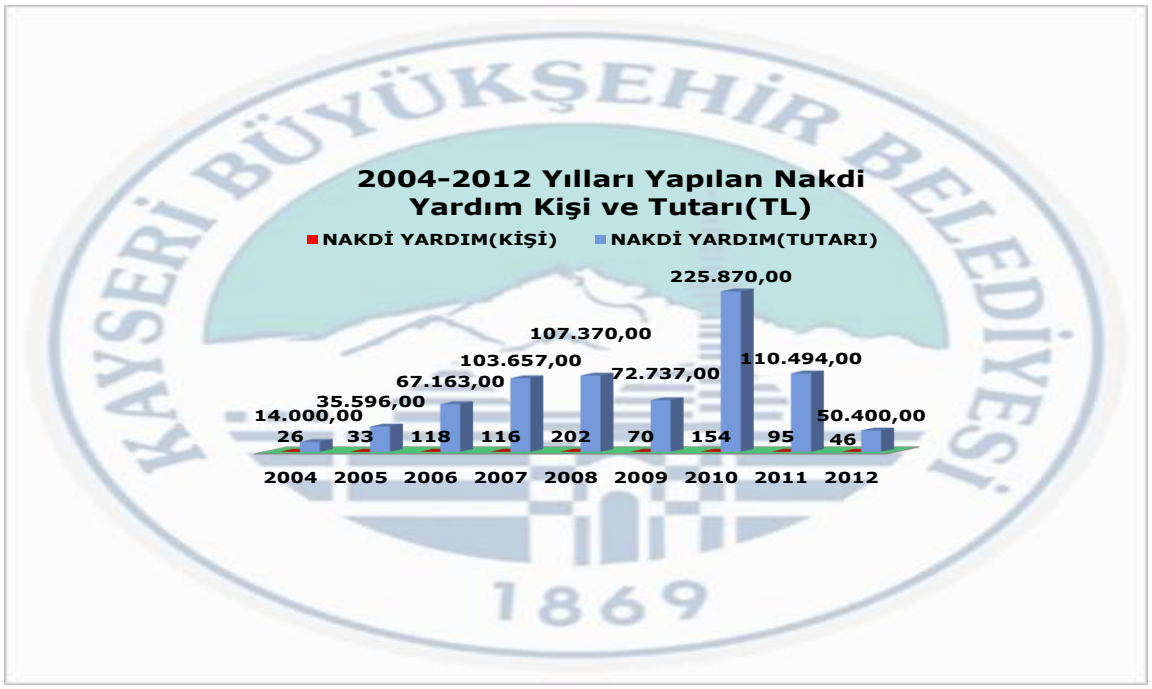

Grafik 10. 2004-2012 Yılları Arası Yapılan Nakdi Yardım Kişi ve Tutarı

Kaynak:2006-2012 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu Erişim:16.03.2014

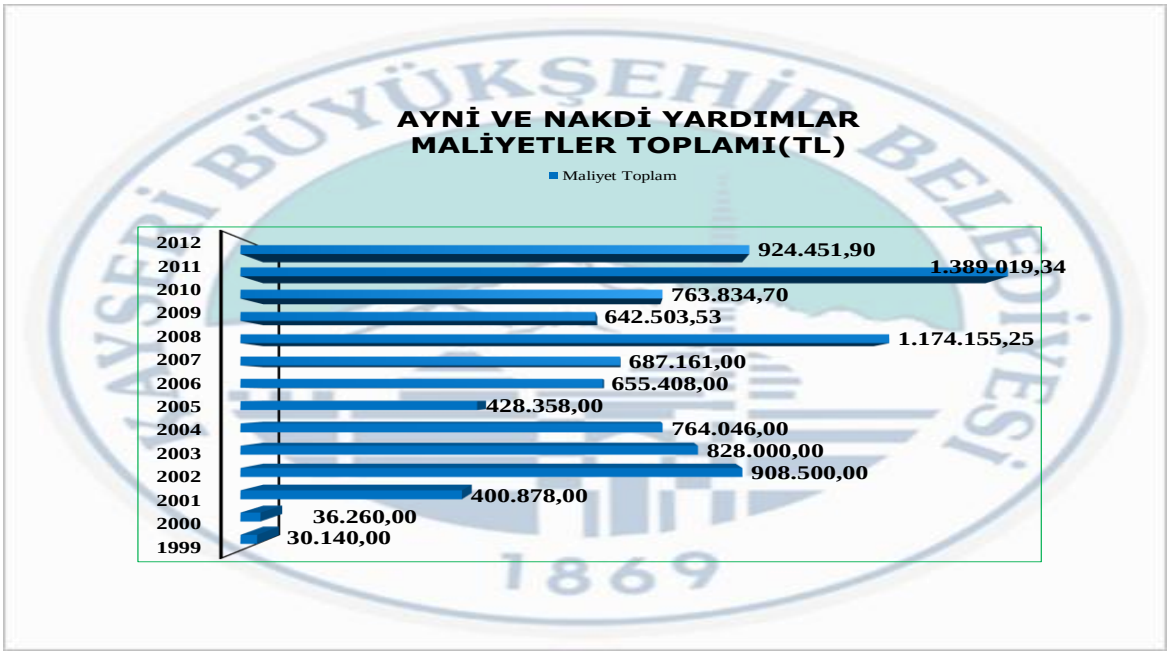

Grafik 11. Ayni ve Nakdi Yardımlar Maliyet Toplam Grafiği

Kaynak:2006-2012 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu Erişim:20.03.2014

4.2.3 Kadın Konukevleri / Çocuk Evleri

5393 sayılı Kanun'da: 'Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler' denilmektedir. Yönetmelikler incelendiğinde kadın konukevleri ve çocuk evleri açma yetkisi bakımından uygulamanın biraz farklı işlediği görülmektedir. Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin diğer tüm büyükşehir belediyeleri gibi Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının izni olmadan herhangi bir bölgeye kadın konukevi ve çocuk evi açma yetkisi bulunmamaktadır.

Kadın Konukevleri

22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6 ncı, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 14 üncü, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 22 nci maddeleri ile 3/6/2011 tarihli ve 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve

Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine dayanılarak hazırlanan ve 5 Ocak 2013 Tarih ve 28513 Sayılı Resmi gazetede yayımlanan 'Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik' uyarınca:

Konukevinin Çalışma Esasları ve Temel İlkeler Bölümünde

MADDE 4 – (1) Bakanlık, yörenin ihtiyacına, sosyo-kültürel yapısına göre uygun görülecek il ve ilçelerde konukevi açar. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu yüzbini geçen belediyeler ihtiyaca cevap verebilecek nitelik ve sayıda konukevi açar. İl Özel İdareleri ile sivil toplum kuruluşları da konukevi açabilir. Gerçek kişiler tarafından konukevi açılamaz.

(2) Konukevi açılış izni verilmesi, denetimi, devri, açılış izinin iptali gibi hususların düzenlenmesi Bakanlığın yetkisindedir.

Açılış Başvurusu

MADDE 5 – (1) Konukevi açmak isteyenler, açılış işlemleri için temsilci ya da konukevinin açılması ve işletilmesinden sorumlu bir müdür belirleyip, açmak istedikleri yerin il müdürlüğüne yazılı olarak başvuruda bulunurlar.

İzin İçin İstenecek Belgeler ve Aranacak Koşullar

MADDE 6 – (1) Konukevi açmak isteyen belediyeler, il özel idareleri ve sivil toplum kuruluşlarının konukevinde görevlendirecekleri müdür tarafından, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen şartların karşılandığını gösteren ve belgelerin yer aldığı başvuru dosyası üç takım halinde hazırlanarak il müdürlüğüne verilir.

Açılış İzni İçin Yapılacak İşlemler

MADDE 7 – (1) İl müdürlüğü tarafından dosya bir ay içinde incelenir, inceleme sonucunda eksiklik tespit edilirse tamamlanmak üzere ilgiliye üç ay süre verilir. Eksikliklerin tamamlanması halinde dosya, onay alınmak üzere Bakanlığa gönderilir, aksi takdirde ilgiliye iade edilir. Dosyanın iadesi yeni bir başvuru yapılmasına engel değildir.

(2) Bakanlıkça onaylanan başvuru dosyası için düzenlenecek açılış izin belgesi ivedilikle il müdürlüğüne gönderilir.

(3) Konukevi, Bakanlık tarafından açılış izin belgesi verildikten sonra açılır.

Konukevi Giderleri

MADDE 53 – (1) Konukevlerinin işleyişiyle ilgili her türlü giderler bağlı bulunduğu kurum veya kuruluşun bütçesinden karşılanır.

İşbirliği

MADDE 54 – (1) Hizmet; Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, İl Özel İdareleri, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ile diğer kişi ve kuruluşların işbirliği ve desteği ile yürütülür.

Güvenlik Önlemleri

MADDE 16 (2) Konukevi güvenliği için aşağıdaki tedbir uygulanır:

a) Hiçbir dokümanda, materyalde, yazılı ya da görsel basında ve bunların internet üzerinden yapılan her türlü yayınında konukevinin dış cephesi, çalışanlar ve yararlanıcılara ilişkin fotoğraflara yer verilmez.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın izni Bakanlar Kurulunun kararıyla açılması onaylanan bir kadın konukevi Bakanlığa bağlı olarak Kayseri Büyükşehir Belediyesinin gerekli yer tahsisi işlemlerini tamamlamasının ardından kurulmuştur. Kadın konukevinin denetimi, giderlerin tespit edilmesi işleri il müdürlüğü ve belediye bünyesinde il müdürlüğünü temsil eden görevliler tarafından yapılmaktadır.

Çocuk Evleri

14 Şubat 2011 Tarihinde 'Çocuk Evleri Çalişma Usul ve Esaslari Hakkında Yönetmeliğin Uygulanmasi Hakkında Genelge' yayımlanmıştır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Çocuk Evleri Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik 05.10.2008 tarih ve 27015 sayılı Resmi

Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve konuyla ilgili olarak Çocuk Evleri Çalışma Usul ve Esasları Konulu 2008/12 sayılı Genelge yayımlanmıştır. Uygulamada görülen aksaklıklar nedeniyle bazı maddelerinde değişiklik yapılan Yönetmelik 25.07.2009 tarihli ve 27299 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Hizmete açılacak çocuk evlerinin planlamasının yapılabilmesi amacıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın il müdürlüklerince açılması düşünülen çocuk evlerine ilişkin talepler, her yıl gerekçeli rapor ile birlikte Genel Müdürlüğe bildirilir. Gerekçeli rapor; İl Müdürü başkanlığında çocuk evi koordinasyon merkezi sorumlusu, koordinasyon merkezi üyeleri ile ilde mevcut bulunan 0-18 yaş grubu çocuklara hizmet veren kuruluşların temsilcilerinden oluşan bir komisyon marifetiyle ilde çocuk evine duyulan ihtiyaç, hedefler, açılması planlanan çocuk evi sayısı, çocukların yaş grubu, yerel kaynaklar, giderlerinin ne şekilde karşılanacağını içerecek şekilde hazırlanır ve taraflarca imza altına alınarak Genel Müdürlüğe iletilir.

Çocuk evlerinin açılması ve işletilmesine ilişkin; kurum ve kuruluşlar, gerçek ve tüzel kişiler ile işbirliği yapılabilir. Başvurular yazılı olarak İl Müdürlüğünce alınır. Talepte bulunanın sivil toplum kuruluşu (dernek ve vakıf)olması halinde yazılı talep ile birlikte;

kuruluş tüzüğü ve yönetim kurulunun belirtilen konuya ilişkin kararının birer örneği eklenir.İl Müdürlüğünce, ihtiyaç durumu değerlendirilerek uygun bulunması halinde karşılıklı protokol imzalanması amacıyla protokol örneği ilgili Daire Başkanlığından temin edilebilir. Hazırlanan işbirliği protokolü incelenmek ve imzalanmak üzere İlgili Daire Başkanlığına iletilir. İmza yetkisi İl Müdürüne devredilebilir. Protokol imzalanmasını müteakip, çocuk evinin açılışı gerçekleşir.[104] Yukarıda bahsedilen çocuk evleri koordinasyon merkezi: İl müdürlüğü bünyesinde oluşturulan, çocuk evlerinin bağlı olduğu birimi, Genel Müdürlük; Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'nü temsil etmektedir.

5 Ekim 2008 Tarih ve 27015 Sayılı Resmi Gazetede aşağıda kapsamı dayanağı ve birkaç maddesi açıklanacak olan 'Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Çocuk Evleri Çalişma Usul ve Esaslari Hakkında Yönetmelik'

[104]http://cocukhizmetleri.aile.gov.tr/data/544e243c369dc3180440599e/cocuk_evleri_calisma_usul_ve_esaslari_hakkinda_yonetmeligin_uygulanmasi_hakkinda_genelge.pdf Erişim T. 23.12.2014

yayımlanmıştır. Bu yönetmeliğin ikinci bölümünde yer alan ‘Koordinasyon Merkezi’ çocuk evlerinin işleyişi hakkında bize bilgi vermektedir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 24/5/1983 tarih ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu ile 3/7/2005 tarih ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında haklarında korunma ya da tedbir kararı verilen 0–18 yaş arası korunmaya muhtaç çocukları korumak, bir iş veya meslek sahibi yapmak, izlemek ve desteklemekle görevli ve yükümlü olan çocuk evlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun 15 inci maddesi hükümlerine dayanılarak; 27/1/1995 tarihli ve 22184 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye paralel olarak hazırlanmıştır.

Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi

MADDE 5 – (1) Çocuk evleri koordinasyon merkezi; il müdürlüğü bünyesinde çocuk evlerine ilişkin hizmetler ile mali harcamaları takip ederek genel işleyişi denetlemek ve çocuk evleri arasındaki koordinasyonu sağlamak amacıyla oluşturulur. Koordinasyon merkezinde görevlendirilecek personel; sosyal çalışmacı, psikolog, çocuk gelişimci, öğretmen ve sosyolog arasından ihtiyaca göre il müdürlüğünce belirlenir.

(2) Koordinasyon merkezi, çocuk evlerinde verilen hizmetin uygulanmasından ve işlemlerinden sorumludur.

Çocuk Evi Sorumlusu

MADDE 6 – (1) Çocuk evi sorumlusu; sosyal çalışmacı, psikolog, çocuk gelişimci, öğretmen, sosyolog gerektiğinde koordinasyon merkezinde görevli personel veya üniversitelerin sağlık, sosyal, eğitim bilimleri bölümleri mezunlarından ve bu konuda eğitim programına tabi tutulmuş kişiler arasından il müdürlüğünce seçilir.

(2) Çocuk evi sorumlusu, evde verilecek hizmetin sunulmasından sorumludur [105]

Bu genel bilgilerden sonra Kayseri'de çocuk evlerinin açılmasına ve nasıl işlediği konusuna geri dönebiliriz. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü İle Kayseri Büyükşehir Belediyesi arasında çocuk evleri açılması ve işletilmesine ilişkin işbirliği protokolü imzalanmıştır.

KONU:

MADDE 1-

Bu Protokol, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Kayseri Büyükşehir Belediye'si arasında Çocuk Evi açılmasına ve hizmetlerin yürütülmesine ilişkin işbirliği esaslarını tespit etmek üzere düzenlenmiştir.

AMAÇ:

MADDE 2-

Bu protokolün amacı; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında koruma ve bakım altında bulunan 0-18 yaş gurubu çocukların; toplu yaşanılan kuruluşlar yerine, ev ortamında temel ihtiyaçlarının karşılanarak yaşamlarını sürdürmeleri, toplumla iç içe olabilecekleri mahalleler içerisinde müstakil yapı veya apartman dairelerinde bakımlarının yapılması, çocuğun arkadaşlık, komşuluk ve mahalle gibi kavramlar ile toplumsal değerlerimizi yaşayarak öğrenmelerine, sosyal, zihinsel ve bedensel gelişimlerinin yanı sıra sağlıklı bir kişilik ve iyi alışkanlıklar kazanmalarının sağlanmasıdır.

DAYANAK:

MADDE 3-

Bu Protokol; 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun 4 üncü maddesinin (b) bendi, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'mn Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin (c)

[105] http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/10/20081005-1.htm Erişim T. 23.12.2014

bendi ve 5393 sayılı Belediye Kanunu 14'üncü maddesi (a) bendi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

TARAFLARIN HAK ve YÜKÜMLÜLÜKLERİ

MADDE 6-

A) GENEL MÜDÜRLÜĞÜN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

a) İşbirliği protokolünün amacına ve mevzuata uygun olarak işletilmesini sağlamak,

b) Protokolün uygulanmasında yaşanacak anlaşmazlıkların çözümüne yönelik yazılı görüş vermek,

c) Protokol doğrultusunda; eğitim, araştırma, tanıtım ve çocuklar ile yapılan çalışmalarla fotoğraf ve kamera çekimlerine ilişkin talepleri değerlendirerek uygun görüldüğünde izin vermek.

B) İL MÜDÜRLÜĞÜNÜN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

a) Çocuk evlerinin mevzuat kapsamında işleyişini sağlamak,

b) Bakıcı anne/bakım elemanı, çocuk evleri sorumlularım görevlendirmek,

c) Çocuk evlerinde kalan çocukların mevzuat hükümleri doğrultusunda iaşe ve ibate bedelleri, ulaşım, tedavi, ilaç ve sağlık, eğitim, öğretim gibi, giyim ve harçlık giderlerini karşılamak,

ç) 11/12/2006 Tarihinde İmzalanan Protokolün 8'inci maddesi (a) bendi gereği belediye tarafından 4 çocuk evinde istihdam edilen ve giderleri belediye tarafından karşılanan bakıcı anneler için Genel Müdürlükten hizmet alım yetkisi almak, oluşturulacak komisyon marifetiyle değerlendirmek, ilgili mevzuat gereği hizmete devamlarını sağlamak ve görevlendirilen bakım elemanlarının tüm giderlerini karşılamak.

C) BELEDİYENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ:

a) 11/12/2006 Tarihinde imzalanan protokol kapsamında faaliyetlerine devam eden 4 adet çocuk evinin veya açılacak çocuk evlerinin kira, yakıt, aidat, elektrik, su, tefriş, bakım ve onarım giderlerini karşılamak,

b) İşbirliği protokolü gereği açılan çocuk evlerinde 18 yaşını doldurarak koruma kararı kalkan çocukların ev kurmaları veya evlenmeleri halinde imkânlar dâhilinde yardımcı olmak,

c) Çocukların yaş durumuna göre eğitim ve öğretimi için gerekli olan ve belediye bünyesinde faaliyet gösteren mesleki eğitim, eğitim, spor, sanat kurslarından faydalandırmak, işbirliği protokolü kapsamında açılmış ve açılacak olan çocuk evlerinin açılışı ve işletilmesi ile ilgili olarak tüm konularda İl Müdürlüğü ile eşgüdüm ve işbirliğini sağlayacak bir koordinatör görevlendirmek,

d) 11/12/2006 Tarihinde imzalanan protokolün 8'inci maddesi (a) bendi gereği belediye tarafından 4 çocuk evinde istihdam edilen 13 adet bakıcı annenin Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü tarafından giderleri karşılanıncaya kadar giderlerini karşılamak,

e) Önceki protokolde karşılanan fakat bu protokolle karşılanmayacak giderleri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından ilgili ödenekler verilinceye kadar karşılamak,

f) 14-17 kişilik yeni bir aracı protokol süresince kullanılmak üzere İl Müdürlüğüne vermek.

SÜRE:

MADDE 7-

a) Bu Protokolün süresi imzalandığı tarihten itibaren 5 (beş) yıldır. Sürenin bitiminde protokolün süresi ya da hükümleri ile ilgili herhangi bir sorun olmadığı takdirde protokol bir 5 (beş) yıl daha devam eder.

b) (Mülga) SHÇEK Genel Müdürlüğü ile Kayseri Büyükşehir Belediye'si arasında 11.12.2006 tarihinde imzalanan protokol bu protokolün imzalandığı tarihte sona erer.

c) 11.12.2006 tarihli protokolle açılmış olan ve halen işletilmekte olan çocuk evleri bundan böyle bu protokol hükümleri çerçevesinde yönetilecektir.

EK PROTOKOL FESİH:

MADDE 8-

a) Protokolün yürürlükteki süresi içerisinde hizmetin daha iyi yapılabilmesini sağlamak üzere taraflar her zaman protokolde değişiklik yapılmasını veya protokole ilave yapılmasını isteyebilir.

b) Taraflar hak ve yükümlüklerine uymadığı takdirde, protokolün iki tarafça feshi istenebilir. Taraflardan biri protokolü sonlandırmak isterse, fesih kararı almadan uygulanacak işlemlerin yerine gelmesi ve çocuk evlerindeki hizmetin sürekliliğinin sağlanması ve çocukların yüksek yararının gözetilmesi açısından altı ay öncesinden yazılı olarak bilgi vermek zorunluluğu vardır.

ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ:

MADDE 9-

a) Bu protokolün uygulanmasından doğacak uyuşmazlıklar, İl Müdürlüğü ve Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından belirlenecek alanında uzman ikişer kişiden oluşturulacak bir komisyonca çözümlenir.

b) Komisyon tarafından sorunun çözümlenememesi halinde, Genel Müdürlüğün hakemliğine başvurulur.

c) Protokolün uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıkların yargıya intikali halinde ise Ankara Mahkemeleri yetkilidir.

DİĞER HUSUSLAR:

MADDE 10-

a) Merkezlerin hizmete açılmasına müteakiben demirbaş listesi birlikte hazırlanarak ve taraflarca imzalanarak gerekli resmi işlemler evraklar tanzim edilerek demirbaşlar İl Müdürlüğüne devredilir. Devredilen demirbaşlar çocuk evlerinin demirbaş defterine kaydedilir. Protokolün süresinde veya süresinden önce sonlanması halinde geriye

devirleri yapılmaz. Belediye bu konuda herhangi bir hak iddia etmeyecektir. Bu protokolde yer almayan konular, yürürlükteki kanun ve ilgili mevzuat çerçevesinde yürütülür.[106]

ÇOCUK EVLERİNE YAPILAN HARCAMALAR

YIL	ÇOCUK ADEDİ		HARCAMALAR
	KIZ	ERKEK	
2008	7	16	326.678,00-TL
2009	7	16	289.867,00-TL
2010	7	16	315.072,00-TL
2011	7	16	342.470,00-TL
2012	6	18	372.250,00-TL

Grafik 12. Çocuk Evlerine Yapılan Harcamalar

Kaynak:2006-2012 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu Erişim:20.03.2014

4.2.4 Huzurevi Hizmetleri

Yukarıda da belirttiğimiz gibi Kayseri Büyükşehir Belediyesine bağlı olan ve 2002 yılında hizmete giren Hacı Rukiye Gazi Oğlu Huzurevi tek blok ve üç kısımdan oluşmaktadır. Bay, bayan ve evli çiftler bölümü bulunmaktadır.200 kişilik kapasiteye sahip olan binada bütün odalar 2'şer kişilik olup balkonlu ve banyoludur.

[106]http://cocukhizmetleri.aile.gov.tr/data/544e2562369dc318044059a9/kayseri_buyuksehir_belediyesi_arasinda_isbirligi_protokolu.pdf Erişim T.23.12.2014

Tablo 4. 2012 Yılı Yaşlı Sayısı İle İlgili Genel Durum

2012 YILI YAŞLI SAYISI İLE İLGİLİ GENEL DURUM

Yatak kapasitesi: 200 **Bayan: 62 Erkek: 91**

	Bayan	Erkek	Toplam
Yıl içerisinde kuruma girişi yapılan yaşlı sayısı	21	35	56
Yıl içerisinde kurumdan ayrılan yaşlı sayısı	13	25	38
Yıl içerisinde ölen yaşlı sayısı	6	9	15
Mevcut yaşlı sayısı	62	91	153
Genel toplam	62	91	153

Kaynak: 2006-2012 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu Erişim:20.03.2014

Hacı Rukiye Gazi Oğlu Huzurevi binasında 62 bayan 91 erkek olmak üzere toplam 153 sakine hizmet verilmektedir. Bunlardan 6'sı evli çifttir. Yaşlıların ilaç, tansiyon, pansuman vs. takipleri hemşireler tarafından saatlere göre takip edilmekte olup diğer sağlık problemlerinde aile hekimi haftada iki gün kurumda, iki günde Sancak Tepe Sağlık Ocağında hizmet vererek sakinlerin sağlık kontrollerini ve muayenelerini yapmaktadır. Gerekli durumlarda yaşlılar hastaneye sevk edilmektedir.

Çeşitli etkinlikle kapsamında yaşlıların bir kısmıyla Konya Mevlana Türbesi ve tarihi mekânları ziyaret edilip Konya Huzurevinde bir gece konaklama yapılmıştır. Ardından Aksaray huzurevi ziyaret edilmiştir.

Resim 13. Huzurevi Sakinlerinin Mevlana Hazretlerinin Türbesine Yaptıkları Ziyaret

Kaynak:www.kayseri.bel.tr Erişim:01.04.2014

Bir grup sakin Kayseri "Etnografya" Müzesine götürülmüştür. Her yıl olduğu gibi bu yılda bahar ve yaz aylarında Kayseri iline ait olan Beş Tepeler, Ali Dağı, Kıranardı ve Sarımsaklı Barajı piknik alanlarına gidilerek yaşlıların eğlenceli ve keyifli vakit geçirmeleri sağlanmıştır. Bir grup Huzurevi sakini "1453 İstanbul'un Fethi'' filmini izlemek için Kayseri Park'a götürülmüştür. Yine bir grup sakin "Allahın Sadık Kulu Barla" adlı filmi izlemek için Sinemaya götürülmüştür. Her yıl 18–24 Mart Yaşlılar Haftası Dolayısıyla Huzurevi Müdürlüğü ve personeli hazırlanan çeşitli hediyelerle yaşlılar haftasını kutlamakta Kayseri'nin önde gelen siyasetçileri ve tanınmış kişiler Huzurevi ziyaretlerinde bulunmaktadır.

4.2.5 Engellilere Yönelik Hizmetler

Belediyemiz mücavir alanlarında ikamet eden sosyal ve ekonomik yoksunluk içerisinde bulunan kişilerin, gerek şahsi müracaatları gerek dolaylı müracaatları neticesinden, engelli kişinin yerinde sosyal incelemesi yapılarak hangi tür sosyal hizmet ve yardıma ihtiyaç duyduğu belirlenerek (engelli aracı, tıbbi malzeme, yiyecek, yakacak...) gerekli yardımlar yapılmaktadır. Ayrıca ilgili birimde engelli kayıt sistemi oluşturularak

engellilere rehberlik, yönlendirme ve danışmanlık hizmeti verilmektedir. 2013 yılında fakir ve muhtaç olduğu tespit edilen 4 engelli kişiye tekerlekli sandalye verilmiştir. Ayrıca şehrimizde elektrikli engelli aracı olanlara dönük oldukça yararlı bir hizmet daha yapılmıştır. Araçların şarj edilebilmesine olanak tanıyan bu sistemle engelli vatandaşlarımız elektrikli araçlarını şarj edebilme şansı elde etmektedir. Kayseri Büyükşehir Belediyesi şu anda Erciyes Üniversitesi'ne yakın bir noktaya 'Engelsiz Yaşam Merkezi' adında yeni bir tesis açma faaliyeti içerisindedir.

Resim 14. Cumhuriyet Meydanı Engelli Aracı Şarj İstasyonu

Kaynak: http://www.kayseriulasim.com/ Erişim:01.04.2014

2014 Model Doğalgazlı Alçak Tabanlı Otobüsler;

16 adet 2014 model TCV KARAT L alçak taban doğalgazlı otobüsler Kayseri Büyükşehir Belediyesi filosuna katılmıştır. Alçak tabanı sayesinde engelli vatandaşlara daha kolay hizmet sunacaktır.

Resim 15. Alçak Tabanlı 2014 Model Halk Otobüsleri

Kaynak: http://www.kayseri.bel.tr/ Erişim:02.04.2014

"10-16 Mayıs 2013 Engelliler Haftası" etkinliklileri çerçevesinde öğrenciler tarafından toplanan 3 milyon kapakla sağlanan 16 engelli aracı ihtiyaç sahibi engellilere teslim edilerek, "Engelsiz Bir Dünya İçin" programında Emel Tarman görme engelliler ilk ve ortaokulu öğrencilerinin sema gösterisi, yine aynı okuldan bir öğrencinin türküleri ile renklenmiş olup, programda görme engelli araştırmacı yazar Halis Kuralay'da bir konferans vermiştir.

Resim 16. Engellilere Dönük Yapılan Etkinlik Çerçevesinde Yapılan Sema Gösterileri

Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:02.04.2014

Resim 17. Engelliler Haftası Çerçevesinde Düzenlenen Etkinlikte Halis Kuralay'ın Konferansından Bir Görüntü

Kaynak:www.kayseri.bel.tr Erişim:03.04.2014

Kayseri Kent Konseyi Engelliler Sosyal Dayanışma ve Çalışma Grubu tarafından engelliler haftası dolayısıyla 'Engellilerin Trafikte Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri' konulu seminer düzenlenmiştir.

Resim 18. ''Engellilerin Trafikte Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri'' konulu seminer

Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim: 03.04.2014

Belediye tarafından 3 Aralık 2013 dünya engelliler gününde "Hayatı paylaşmak için engel yok" sloganıyla düzenlenen etkinlikte Kayseri'de bulunan engelli derneklerine ve ailelerine Kadir Has Spor ve Kongre Merkezi'nde 500 kişilik yemek verilmiştir.[107]

Resim 19. 3 Aralık 2013 dünya engelliler gününde ‘’Hayatı paylaşmak için engel yok’’ Sloganıyla Düzenlenen Etkinlik

Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:04.04.2014

Tablo 5. Engelli Kişi ve Ailelere Yapılan Ayni ve Nakdi Yardımlar

YIL	EKMEK-YEMEK	İAŞE	AKÜLÜ ENGELLİ ARACI	TEKERLEKLİ SANDALYE	GÖRME ENGELLİ BASTONU	ENGELLİLER HAFTASI ORGNİZASYON	NAKDİ YARDIM	TOPLAM
2009	AİLE KİŞİ 209 876 101,997,00-₺	209 ADET 18.183,00-₺	6 ADET	8 ADET 1.717,00-₺	----------	----------	17 KİŞİ 13.502,00-₺	135.399,00-₺
2010	AİLE KİŞİ 163 652 72,821,00-₺	163 ADET 15.468,00-₺	2 ADET 5.000,00-₺	1 ADET 200,00-₺	100 ADET 2.500,00-₺	24.550,00-₺	29 KİŞİ 35.200,00-₺	155.739,00-₺
2011	AİLE KİŞİ 201 847 66.159,00-₺	201 ADET 21.105,00-₺	3 ADET 7.500,00-₺	2 ADET 400,00-₺	30 ADET 750,00-₺	6.755,00-₺	13 KİŞİ 11.500,00-₺	114.169,00-₺
2012	AİLE KİŞİ 186 733 82.403,00-₺	186 ADET 20.460,00-₺	----------	5 ADET 750,00-₺	----------	8.100,00-₺	14 KİŞİ 16.040,00-₺	127.753,00-₺
2013	AİLE KİŞİ 199 843 91.693,00-₺	199 ADET 21.890,00-₺	----------	20 ADET MAVİ KAPAK KAMPANYASI	----------	----------	9 KİŞİ 8.200,00-₺	121.783,00-₺

Kaynak:2006-2012 Kayseri Büyükşehir Faaliyet Raporları Erişim:04.04.2014

[107] http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=engelliler Erişim:05.04.2014

4.3. KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BÜNYESİNDE YÜRÜTÜLEN DİĞER SOSYAL FAALİYETLER

4.3.1 Kayseri Spor Etkinlikleri A.Ş'nin Yürüttüğü Hizmetler

Kayseri Spor Etkinlikleri Turizm, İnşaat, Sanayi ve Ticaret A.Ş. Mart 2010 tarihinde faaliyete geçmiş, Kayseri Büyükşehir Belediyesi misyon ve vizyonuna uygun olarak Kadir Has Stadyumu ve Kadir Has Kongre ve Spor Merkezi'nin işletimi sorumluluğunu almıştır.

Spor etkinlikleri A.Ş, Kayserispor, Erciyesspor, Kaski Bayan Basketbol Takımlarının tüm iç saha müsabakalarına ev sahipliği yapmanın yanı sıra 2010 Dünya Basketbol Şampiyonası A Grubu Müsabakaları Türkiye U20 Dünya Kupası B Grubu 2.tur ve Çeyrek Final müsabakaları, Ziraat Türkiye Kupası 2011 Finali, Spor Toto Erkekler Türkiye Kupası Finalleri, 27. Erkekler Basketbol Cumhurbaşkanlığı Kupası Avrupa Basketbol Şampiyonası grup eleme karşılaşması Türkiye-İtalya gibi ulusal ve uluslar arası bir çok organizasyona ev sahipliği yapmıştır.[108]

4.3.1.1 65 Yaş ve Üstü Spor Faaliyetleri

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Spor Etkinlikleri A.ş 1 Mart 2013 tarihinden itibaren 65 yaş ve üstüne uzman eğitmenler eşliğinde, Talas Spor Tesisi, Sümer Yüzme Havuzu, Erkilet Spor Tesisi, Fuar Sağlıklı Yaşam Merkezi spor salonlarında ücretsiz spor hizmeti vermektedir.[109]

4.3.1.2 Yaz Spor Okulları

Çeşitli yaştaki çocuklara yönelik yüzme, basketbol, futbol v.b alanlarda çeşitli faaliyetler gösterilen etkinliklerde çocukların özellikle yazın fiziksel ve ruhsal gelişimlerine katkı sağlanmaktadır.

[108] http://www.sporaskayseri.com/icerikler.asp?id=28 Erişim:06.04.2014
[109] http://www.sporaskayseri.com/icerikler.asp?id=43 Erişim:06.04.2014

4.3.1.3 Ücretsiz Sabah Sporu

2004 yılında 4 parkta 200 kişi ile başlanan sabah sporu bugün 24 parkta ve 3000 kişiye yakın bir sayıyla yapılmaktadır. 2013 yılı itibariyle sadece yaz aylarında yapılan bu organizasyon daha sonra 7 ayrı tesiste kış aylarında da devam ederek yıl boyunca devam eden bir uygulamaya dönüşmüştür.[110]

4.3.2 Erciyes Turizm Mastır Planı

Öncelikle Erciyes Dağının tarihinden biraz bahsetmek sanırım doğru olacaktır. Jeologlar Erciyes dağının geçmişini 20 milyon öncesine kadar götürmektedir. Yaklaşık 1.5 milyon yıl önce meydana gelen patlamalarla kül ve lav çok uzaklara kadar savrulmuştur.

Kül ve toz parçaları dağın 100 km ötesine kadar savrularak buralarda kül yığınları meydana getirdi. Bu durum, bu günkü Kayseri'nin çevresindeki bulunan taş ocaklarının teşekkülüne ve Göreme çevresindeki Peri Bacalarının oluşmasına ve özellikle de bims denilen krater küllerinin çevrede büyük kütleler halinde bulunmasına sebep oldu. Erciyes dağının meydana gelişini böylece anlatırken, onun üçüncü defa ateş püskürttüğü ve bunun da oldukça yeni olduğunu söylerler. Bu konuda en önemli kaynakta Miladi takvimin başlangıç dönemine rastlayan yıllarda Kayseri'ye gelen Strabon adında bir coğrafyacı, Erciyes dağında kızgın ateş bacalarının bulunduğunu buradan geceleri lavların çevreye ateş yağdırdığını söyler. Araştırmacılar, bu söylenenlerin doğru olduğunu Erciyes'in volkanik yapısının bunu gösterdiğini ifade ederler. [111]

Kayseri her alanda bir dünya markası yapmaya dönük büyük projelerden biri olan Erciyes Master Planı çerçevesinde mevcut kayak pisti kat kat genişletilmiş, inşası devam eden lüks otelleri ve diğer sosyal tesisleriyle Erciyes Dağı uluslar arası kayak şampiyonalarına da ev sahipliği yapacak konuma yükselmiştir.

Erciyes Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi Planlama çalışmaları çerçevesinde uluslararası bir kayak merkezi oluşturarak dünya, ülkemiz ve şehrimiz insanlarının yararlanabileceği yüksek standartlı bir merkez oluşturmak amacı ile projelendirilen

[110] http://www.sporaskayseri.com/icerikler.asp?id=38 Erişim:06.04.2014
[111] http://kayserierciyes.com.tr/Icerik.php?ID=32 Erişim:05.04.2014

bölgedeki Develi İlçesi sınırlarında 2 adet, Hisarcık sınırları içerisinde 27 adet, Hacılar İlçesi sınırları içerisinde 2 adet olmak üzere toplam 31 parça 26.145.891.25 m2 taşınmaz Belediye adına tescil edilmiştir[112]

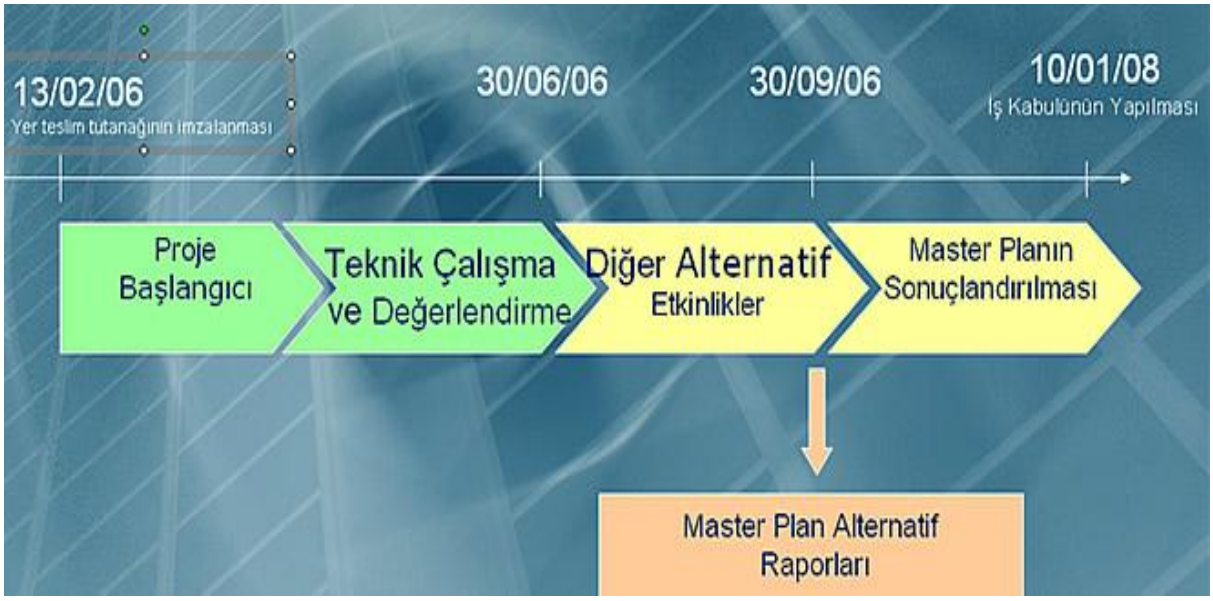

Resim 20. Erciyes Master Projesinin Hazırlanma Aşamaları

Kaynak:http://www.hacilar.gov.tr/ortak_icerik/hacilar/ERC%C4%B0YES_ETK%C4%B0_ANAL%C4%B0Z%C4%B0_2013.pdf Erişim:04.04.2014

Erciyes Dağı Kış Sporları ve Turizm Master Plan Vizyonu[113]

Ulusal ve Uluslararası spor olaylarına ve uzun vadede Dünya Şampiyonası ve hatta Olimpiyat Oyunlarına ev sahipliği yaparak Kayseri'yi, Türkiye'nin kış sporları merkezi haline getirmek, Kış Sporları ve kış turizmini, Kayseri kimliğinin önemli bir parçası haline getirmektir.

[112] http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=erciyes-master-plani-2 Erişim 05.04.2014
[113] http://kayserierciyes.com.tr/Icerik.php?ID=7#.U5f0L1V_ugs Erişim: 05.04.2014

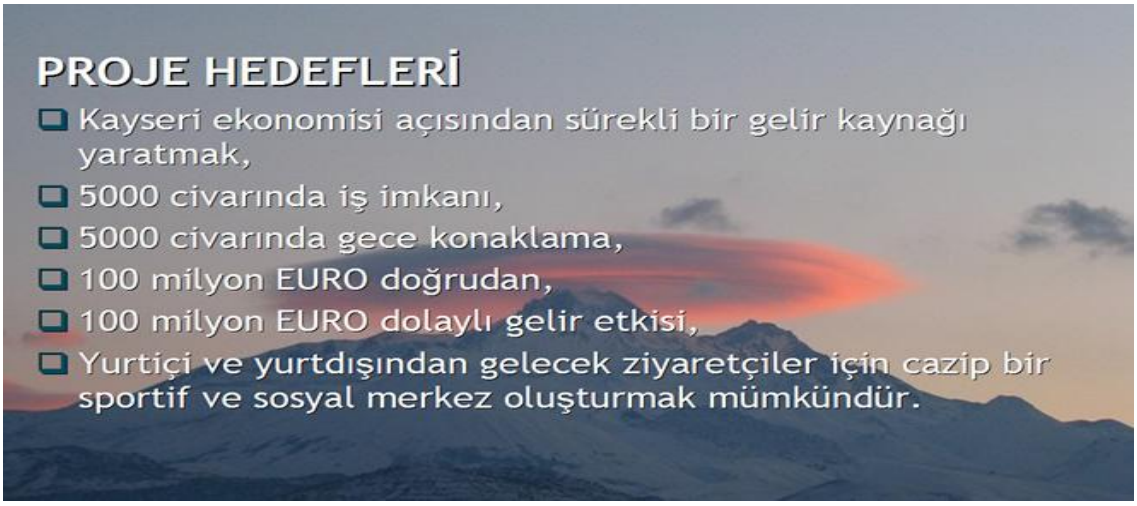

Resim 21. Erciyes Master Proje Hedefleri

Kaynak:http://www.hacilar.gov.tr/ortak_icerik/hacilar/ERC%C4%B0YES_ETK%C4%B0_ANAL%C4%B0Z%C4%B0_2013.pdf Erişim:04.04.2014

Resim 22. [114]Erciyes Master Planı Öncesi ve Sonrası

Kaynak:http://www.hacilar.gov.tr/ortak_icerik/hacilar/ERC%C4%B0YES_ETK%C4%B0_ANAL%C4%B0Z%C4%B0_2013.pdf sf.38Erişim:07.04.2014

[114]http://www.hacilar.gov.tr/ortak_icerik/hacilar/ERC%C4%B0YES_ETK%C4%B0_ANAL%C4%B0Z%C4%B0_2013.pdf Erişim:04.04.2014

Resim 23. Erciyes Master Planı Çerçevesinde Yapılacak Yatırımların Başlıkları
Kaynak:http://www.hacilar.gov.tr/ortak_icerik/hacilar/ERC%C4%B0YES_ETK%C4%B0_ANAL%C4%B0Z%C4%B0_2013.pdf sf.41 Erişim:07.04.2014

Proje Tamamlandığında helikopter kayağı adı verilen yüksek bir noktada helikopter tarafından bırakılan kayak severlerin zirveden kayarak inmeleriyle neticelenen bir spor etkinliğidir. Daha çok heyecan ve daha çok adrenalin sevenlerin tercih ettiği bu sistem Erciyes master planı çerçevesinde Kayseri'ye kazandırılacaktır.

Erciyes Kayak Merkezi, özellikle yerel halkın dağda orijinal ve heyecan verici bir şeyler yapabildikleri veya keyifli zaman geçirebildiklerinden dolayı caziptir. Bu nedenle, geliştirilecek olanakların ana hedefi, bu tip deneyimlerin tüm çeşitlerini mümkün kılmaktır. Bundan sonra, iki ana aşamada inşa edilecek çeşitli tesislerin tanımlanmasından önce, bölgede keyifle yapılabilecek aktivitelerin türleri aşağıda açıklanacaktır:

Erciyes İçin Önerilen Kış Sporları Aktiviteleri:

Erciyes master Planı çerçevesinde kış ve yaz olmak üzere iki farklı mevsime uygun şekilde birçok sportif faaliyetin hayata geçirilmesi düşünülmektedir. Bu faaliyetleri kış

ayağında aşağıda açıklanan kış sporlarının yapılması planlanmaktadır. Bu Faaliyetler ve kısa açıklamaları şu şekildedir:

a-) Alp Tarzı Kayak

Alp tarzı kayak veya yokuş aşağı kayak, dağdaki kayak merkezlerinde kayak liftlerinin altyapısı geliştirildiğinde açık alan kayağının geliştirilmesiyle meydana gelmiş eğlenceli bir aktivite ve spordur. Bu tip kayma, dağ ve kar hayranları arasında halen en popüler kış sporudur. Alp tarzı kayak turistler için yeterli altyapının, dağ yamaçlarının ve kar kombinasyonunun bulunabildiği her yerde popülerdir. Bunun da ötesinde, Alp tarzı kayak, başlı başına bir olimpiyat disiplinidir. Yokuş aşağı kayma, slalom tekniği, geniş slalom stili, süper-g hızı ve çok yönlülük gibi pek çok farklı element, Alp tarzı kayak ve onun çeşitli yöntemlerini kış sporlarının en popüler ve en büyüleyici kış sporuna dönüştürmüştür. Alp tarzı kayak ayrıca, snowblading, büyük ayak, serbest sürüş ve buz karı kayağı gibi pek çok oyunu da içermektedir.

Hedef Kitle: Herkes

b-)Snowboard (Kar Sörfü)

Snowboard kayağa benzeyen fakat sörf yapma ve dalga sörfünden ilham alınmış bir spor dalıdır. Günümüzde, dünyada çok yaygın olan bir kış sporudur. Snowboard, 1998 yılında Olimpiyatlarda bir disiplin haline gelmiştir ve sporların en görülmeye değer olanlarından biridir. Özellikle gençlerde özgürlüğün ve modanın sembolü olan harikulade bir spor dalıdır.

Hedef Kitle: Gençler, öğrenciler ve 30 yaşına kadar olan herkes

c-) Telemark (Dönüş) Kayağı

Telemark kayağı, serbest topuk kayağı olarak ta bilinmektedir. Alp tarzı kayağın tersine telemark (dönüş) yapmak için kullanılan kayaklar, mukavemet kayağında olduğu gibi kayak ayakkabıları kayağa sadece ayakkabının önünden tutturulur.

Telemark dönüşleri dıştaki kayakta topuğun düz olmasıyla, içteki kayağın ise bükülmüş dizle ve yükseltilmiş topukla kayakçının vücudunun altına itilmesiyle yapılır. Telemark kayak hayranları, vücudun şiddetli ve güçlü algısını, hareketlerin uyumunu ve dağla bir bütün haline gelme duygusunu takdir ederler.

Hedef Kitle: Doğa deneyimini takdir eden sportif alternatif arayanlar

d-) Serbest Stil Kayak

Serbest stil kayak, yüksek akrobatik yetenek gerektiren bir dizi yöntemi tanımlamaktadır. Daha geleneksel olan türleri mogul kayağı ve havada ve kar üzerinde kayak akrobasisidir. Son zamanlarda, serbest stil kayak yeni okul olarak isimlendirilmiştir ve yarım boru, büyük akrobasi stili ve kros kayakçı gibi tarzları ihtiva etmektedir.

Hedef Kitle: Sportif, genç, adrenalin arayanlar

e-) Helikopter Kayağı

Dağlar ve buzullar, derin kar, toz-kar yollar, el değmemiş doğa ve unutulmayacak bir deneyim, helikopter kayağının sunduğu olanaklardır. Helikopter kayak isteklilerini dağın zirvelerine çıkarır ve el değmemiş kar üzerinde aşağıya doğru kayak veya snowboard yapmalarına imkan sağlar.

Helikopter kayağı, kayakçılara ve snowbordçulara, macera ve özgürlük hissini verirken aynı zamanda keyif uyandıran eşsiz bir deneyimdir. Kayak turlarını tercih edenlerle tam bir zıtlık teşkil eder. Diğer yandan, helikopter kayağı sayesinde yüksek değer eklenmiş mükemmel bir ek gelir elde edilebilir.

f-) Biathlon

Biathlon terimi, iki ayrı yöntemin birleşmesinden oluşan herhangi bir spor dalı için kullanılmaktadır. Bununla beraber, genelde, spesifik olarak, mukavemet kayağı ve tüfek atışını birleştiren bir kış sporu olarak tanınmaktadır. Bu spor dalı, kaynağını Norveçli askerlerin eğitimlerinden alır ve İskandinav ordularının alternatif eğitimlerinde

kullanılmasıyla popular bir hale gelmiştir. Olimpiyat Oyunlarına ilk olarak 1960 yılında dahil edilmiştir. Bir biathlon yarışması, yarışmacıların yarısı yatay vaziyette, yarısı da ayakta olmak üzere, toplam uzaklığın iki ya da dört atış turu ile bölündüğü bir mukavemet parkurunun etrafında kaymalarından meydana gelmektedir.

Hedef Kitle: Yerleşim Sakinleri ve Spor Kulüpleri

g-)Kar Uçurtması

Kar uçurtması, çok geniş arazide, karla kaplı çayırlıklarda ve hatta donmuş göl üzerinde uygulanan nispeten yeni bir kış sporu dalıdır. Amaç, kar yelkencisinin herhangi bir kayak, serbest paten veya bir snowboard üzerinde durarak bir uçurtmayı control etmesidir. İki veya üç Beaufort gücüne çıkan rüzgarlar bir uçurtmayı uçurur ve sporcuya yüksek hız tutkusunu tattırır.

Hedef Kitle: Sportif ve genç

h-) Kar Kızağı

Kızağa binme, hem yetişkinler hem de çocuklar için eğlenceli ve sosyal bir deneyimdir. Çocuklar genelde sadece dağa tırmanırlar ve kızaklarıyla aşağıya kayarlar.

Bununla birlikte, kızak binme, kayak liftlerini kullanarak ta mümkündür. Bu gibi durumlarda, kar kızağı için ayrı bir yol hazırlanması ve bu yolun kayak alanından ayrı tutulması tavsiye edilir. Kızak kayma, projektör ışıklarıyla ve bir lokantada veya alp tarzı bir kulübede verilecek bir molayı da içerdiğinde, geceleri de oldukça eğlencelidir.

Hedef Kitle: Herkes

***ı-)* Snow Tubing (Şişme Plastik Kızak)**

Plastik kızak, şişme oturaklı bir halkayı karda, üstelik suda veya son dönemlerde olduğu gibi havada kullanma aktivitesini tanımlar. Bu halkalar, şekillerine istinaden, “donut” veya “bisküvi” olarak ta bilinmektedir. Küçük çocuklar için (aşağıdaki Çocuk Parkı şemasını görün) düz arazilerde, diğerleri içinse özellikle kardan yapılmış kızak parkurları, pistleri bir kar motoru ve benzerleri tarafından çekilerek kullanılabilirler.

Hedef kitle: Çocuklar ve Aileler

i-) Kar Raftingi

Kar Raftingi için özel yarım borular inşa edilebilir. Alternatif olarak, yüksek motorlu araçlar tarafından çekilebilirler. Araç, kısa sürede yüksek hıza ulaşır ve bu sebeple heyecanlı, biraz da tehlikeli bir deneyime davet çıkarır.

Hedef Kitle: Genç, sportif, adrenalin tutkunları

j-) Kar Motoru

Güzel bir manzara eşliğinde kaymak, taze karlarda savrulmak, büyük kar bulutları içinde yol almak gerçek bir keyiftir. Bununla birlikte, kar motorları sadece tek başına dolaşmak için kullanılmaz. Kar motorları rafting botlarını çekmekte de yaygın olarak kullanılır.

Hedef Kitle: Yetişkin ve sportif adrenalin tutkunları

k-) Buz Pateni

Buz pateni, donmuş göl ve kanallarda olduğu kadar yapay soğutma aracılığıyla kapalı ve açık kayak pistlerinde yapılabilir. Oldukça popüler bir kış sporudur, ve hem yetişkinler hem de çocuklar tarafından yapılır. Geceleri genellikle lokantalara gitmek, beraber bir şeyler içmek gibi sosyal aktivitelerle birleşir.

l-) Yürüyüş ve Kar Ayakkabılı (Hedikli) Arazi yürüyüşü

Işıldayan kış manzarasındaki yürüyüş büyüleyici olabilir. Özel bir şekli de, insanların toz kar üzerinde hareketli olabilmesini sağlayan kar ayakkabılı arazi yürüyüşüdür. Kar ayakkabılarıyla, sadece kış kuşlarının ve küçük hayvanların ayak izlerinin bulunduğu yerlerde deneyimler yaşamak mümkündür. Dahası, geceleyin el feneri vasıtasıyla yürüyüşte eşsiz bir deneyimdir.

Hedef Kitle: Herkes [115]

[115]'Kayseri Büyükşehir Belediyesi ve Erciyes Dağı Turizm ve Kış Sporları Gelişimi', http://www.kayseri.bel.tr/web2/uploads/dokumanlar/erciyesproje/masterplan.pdfsf.18-25 Erişim:04.03.2014

Erciyes İçin Önerilen Yaz Sporları Aktiviteleri:

Otel ve lift olanaklarından ekonomik sebeplerden dolayı olabildiğince fazla faydalanılması gerektiğinden, Erciyes Dağını turistlerin kışın olduğu kadar yazın, sonbaharda ve ilkbaharda da ziyaret etmeleri de büyük önem taşımaktadır. Avrupa'daki ve Amerika'daki başarılı turist merkezlerinin en iyi uygulama örnekleri, kış sporları merkezlerinin ekonomik performanslarının, tüm yıl boyunca uygulanabilecek otel ve spor altyapılarının geliştirilmesiyle arttırılabileceğini göstermektedir.

a-) Golf

Golf, açık havada oynanan eğlenceli sporların başında yer alır. Bu tip bir spor, oyuncunun dikkatini ve tam konsantrasyonunu gerektirir, ama bunun yanı sıra da sahadaki uzun yürüyüşlerden dolayı oyuncuyu formda tutar. Golf sahaları çok çeşitli özelliklerle hazırlanmış alanlardır. Sahanın boyutuna bağlı olarak kişi, manzarayı şekillendiren ormanlar, göller, tepeler ve havuzlar bulabilir. Tüm alan yeşillikle kaplanır ve çim titizlikle kesilmiş olmalıdır. Golf sahaları, manzaranın özelliklerini olumlu yönde etkiler ve bölgenin değerine değer katar. Özellikle yaz dönemlerinde golf, günlerini açık havada ve en sevdikleri sporu oynayarak geçirmek isteyen kişilerin ilgisini çeker.

b-) Dağ Yürüyüşü / Trekking

Bu aktivite tüm duyuları uyandırır ve yürüyüş yapanlara bölgenin tüm flora ve faunasını kavrama olanağı verir. Ama ayrıca jeolojik açıya da duyarsız kalınmamalıdır. Kaya bilimiyle ve özellikle volkanik dağlarla ve bu dağların yapılarıyla ilgilenen çok sayıda kişi mevcuttur. Açık hava, sessizlik, huzur ve vahşi doğa, bu spor türünü tercih edenlerin aradıkları arasındadır. Dağ yürüyüşü, yürüyüşçü kendi hızını belirlediği için çok sağlıklı bir spor dalıdır. Doğayı gözlemleme olanağı, yürüyüşçünün stresten ve telaşlı bir ortamdan uzaklaşarak huzurlu bir atmosferde olmasını sağlar. Son olarak yürüyüşçünün ödülleri arasında, sarf ettiği enerjinin karşılığında muhteşem bir manzarayı seyretmesi de vardır.

c-) Tırmanma

Sporun bu çeşidi, eğlenceli ve maceracı spor aktivitelerini kapsamaktadır. Dağcılıktan gelişen kaya tırmanışı, genelde korunma için ip ve diğer tırmanma ekipmanının kullanımını da içeren, dik kayalık yüzeylere tırmanma eylemidir. Bu, daha sonra serbest tırmanma, büyük kaya tırmanışı, serbest tek tırmanma veya kaya tırmanması (iplerin güvenlik için çok sıkı kullanıldığı) ve kayaya tırmanmak yerine ekipmana tırmanılan destek tırmanışı olmak üzere ikiye ayrılır.

d-) Dağ Bisikleti

Gruplar halinde yapılması daha eğlenceli ve daha az tehlikeli olduğundan grup halinde yapılması tercih edilen ama bireysel olarak ta yapılabilen pist dışı bisiklet sürme sporudur. Dağ bisikleti sahaları, hem deneyimli hem de acemi bisikletçilerin ideal şartları bulabilecekleri dağlık bölgelerde kullanıma sunulmaktadır. Dağ ve bisiklet tutkunları, ödedikleri paraya değecek bir aktivite elde ederler. Sporcular, dağ deneyimi, doğa ve muhteşem manzaralar olmaksızın bisiklet sürmek zorunda değildirler. Dağın tepesinden aşağı yapılacak yarışlar göz önüne alındığında bu sporun çok macera dolu olduğu da belirtilebilir.

e-) İskandinav Yürüyüşü veya kayak yürüyüşü

Temel olarak, değiştirilmiş kayak batonlarıyla yürüyüştür. Bu yürüyüş, kuzey disiplini kayağının vücut hareketlerinin avantajını ve yürüyüş ile koşmanın olumlu etkisini birleştirir. Sıradan yürüyüşle kıyaslandığında İskandinav yürüyüşü, sırtta ve alt eklemlerde daha az basınç yarattığından çok sağlıklı bir spordur ve zarar görmüş bir dize, kalçaya veya sırta sahip insanlar tarafından daha çok tercih edilmektedir. Ayrıca koşudan daha az yorucudur ve gruplar haline de veya ikili yapıldığında çok eğlencelidir.

f-) Paragliding & Hang-gliding (Uçurtma)

Eğlenceli ve rekabete dayanan bir spordur. Bir uçurtma, serbest uçan ve ayakla iniş yapılan bir hava aracıdır. Pilot; rüzgarın basıncıyla şekil alan kumaştan bir kanadın altında sallanan bir koşuma oturur. Bu hava sporu çok muhteşemdir ve bazı pilotlar "potansiyel bağımlılık" ihtimalinden bile bahsetmektedirler. Paragliding; dünyaya bir

kuşun gözlerinden bakabilme şansını veren bir spor dalıdır. Pilotlar, rüzgarla kendileri arasında cam veya metal olmadan yöreyi deneyimleme tutkularını tatmin ederler.

Hang gliding çok yakından paraglidingle bağlantılıdır ve o da paragliging gibi rekabete dayanan ve eğlenceli bir spordur. Hang gliding yapanlar, daha az karmaşık ve daha ucuz malzeme kullanırlar. Kanat alüminyum çerçeveli kumaştandır ve pilotlar kontrolü vücutlarının değişimiyle sağlarlar ve kanadın çerçevesinden sarkan bir koşumun üzerine konuşlanırlar.

g-) Paraşüt

Paraşüt veya gökyüzü dalışı, belli bir yükseklikten paraşüt kullanarak serbest düşüşü içeren bir aktivitedir. Normalde gökyüzü dalgıçları, helikopterlerden veya uçaklardan atlamaktadırlar ama bu atlayışlar, herhangi bir hava aracından da yapılabilir (balonlar, motorlu planörler, planörler ve benzerleri) Paraşüt, normalde yerden 1000 ila 4000 metre yükseklikten yapılmaktadır. Vücudun serbest düşüş esnasındaki duruşuna göre saatte 300 kilometreye varabilen serbest düşüş hızından dolayı, zayıf bir kalbe sahip kişilere uygun bir spor dalı değildir. Gökyüzünden düşmenin verdiği özel hisle büyüleyici bir spor dalıdır.

h-) At Sırtında Gezi

Uzun zamandan beri atlar, insanları bir yerden bir yere götürmek için veya ağır yükleri taşımak için kullanılmaktadır. At arabalarına koşumlanmış olarak kullanılan bu hayvanlar, iyi bir hizmet gerçekleştirmektedirler. Bunun yanı sıra, ata binme, her zaman bir spor dalı olmuştur ve pek çok spor dalı da at sırtında yapılmaktadır (polo gibi). Ata binme, ayrıca pek çok tatil mekanında sunulan eğlenceli bir aktivite türüdür. Pek çok kişi için bu tip sporlar özel bir mutluluktur çünkü doğanın tadını at sırtında çıkarma şansına sahiptirler.

ı-) Yaz Tobaggan (Kızak) Yolu

Yaz toboggan (kızak) yolu, sadece özel bir tür kızakla kullanılabilir. Bu kızağın dört tane sert kauçuktan tekerleği vardır ve özel bir tür kumanda koluna sahiptir. Kızakçı, kızağı yavaşlatan manivela kolunu vücuduna doğru çekerek hızı control etmek için bu

kumanda kolunu kullanır. Yaz tobogganing (kızağı) tüm aile için bir maceradır. Çocuklar kızak yolundan aşağıya yarışmaya bağımlı hale gelirler ama yetişkinler bu eğlenceden daha da fazla keyif alır hale gelirler.

i-) Uçurtma Sörfü

Uçurtma bordu olarak ve bazen uçuş sörfü olarak da tanımlanır; ve sörf tahtasını çekmek için bir güç uçurtması kullanımını içerir. Yıllar içerisinde uçurtma sörfü, özellikle iyi hava koşullarına sahip bölgelerde çok popüler bir spor dalı haline gelmiştir. Uçurtma sörfü, deniz üzerinde yapılmak zorunda değildir, yazın yeterli rüzgar alan göller de tutkulu sörfçüler tarafından normalde tercih edilen başlıca yerlerdendir.[116]

4.3.3 Kadir Has Kongre ve Spor Merkezi Faaliyetleri

2008 yılında hizmete açılan, 20.000 m² toplam alan üzerine kurulu 7.200 kişi kapasiteli Türkiye'nin ikinci büyük kongre salonuna sahip olan merkezde her türlü salon sporu yapılabilmektedir. Bina zemin katında çok amaçlı spor sahası, aerobik, güreş, judo, squash, masa tenisi gibi ferdi sporların yapılabileceği 10 adet salon, kafeterya, idari ofisler, sporcu soyunma, ısınma ve hakem odaları, duşlar ve wc'ler bulunmaktadır.

Ayrıca; birinci katta, biri 200 diğeri 300 kişilik 2 adet konferans salonu ve kafeterya bulunmaktadır. Bu salonlarda; konserler, parti kongreleri, bilimsel toplantılar, sergiler gibi sosyal ve kültürel aktiviteler gerçekleştirilmektedir. Boks, Güreş, Aerobik, Masa tenisi, Judo, Tekvando ve Jimnastik salonları mevcuttur. Kongre Merkezinde Basketbol Turnuvaları, Satranç, Genel Kurullar, Şenlikler, Sergiler, Kura çekilişleri, Yardım Toplantıları v.b. faaliyet gerçekleştirilmektedir.[117]

---

[116]''Kayseri Büyükşehir Belediyesi ve Erciyes Dağı Turizm ve Kış Sporları Gelişimi'', http://www.kayseri.bel.tr/web2/uploads/dokumanlar/erciyesproje/masterplan.pdfsf.26-30 Erişim:04.03.2014

[117] http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=kadir-has-kongre-ve-spor-merkezi-2 Erişim:06.05. 2014

Resim 24. Kadir Has Kongre ve Spor Merkezi Dış Görünüş

Kaynak: http://www.sporaskayseri.com Erişim:09.04.2014

Resim 25.Kadir Has Kongre Merkezi İç Görünüş

Kaynak: http://www.sporaskayseri.com Erişim:09.04.2014

Resim 26. Kadir Has Spor Merkezi

Kaynak: http://www.sporaskayseri.com Erişim:13.04.2014

Ayrıca FIBA, Türkiye Basketbol Federasyonu ve Organizasyon Komitesi ortaklaşa organize ettiği, 2010 FIBA Dünya Basketbol Şampiyonası' nın bir ayağı Kayseri'de gerçekleştirilmiştir. Yine Dünya Kickbox ve Dünya Voleybol Şampiyonalarına, U20 dünya kupası heyecanına da ev sahipliği yapmıştır.

4.3.4 Kadir Has Stadyumu

Kadir Has Stadyumu; Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından inşa edilen Atatürk Spor Kompleksi içinde yer almakta olup, bu komplekste tesisin dışında; Olimpik yüzme havuzu, 1000 kişilik spor salonu, 1500 koltuk kapasiteli çim yüzeyli futbol sahası, IAAF (Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu) standartlarında atletizm pisti, 3 adet tenis kortu, 3 katlı 1200 M2 kullanım alanı olan Gençlik Spor İl Müdürlüğü idari ofisleri bulunmaktadır. Tamamen Türk mimar ve mühendisleri tarafından inşa edilen stadyumun projesi Kayserili mimarlar tarafından çizilmiştir. Aynı zamanda bir sosyal yaşam ve alışveriş merkezi niteliğinde olan tesis; 1 adet 100 kişilik restoran, 5000 M2 alışveriş merkezi, 1000M2 Fun Clup, 5000 M2 idari bürolar ve 200 adedi kapalı olmak üzere 3000 araçlık otopark alanına sahiptir.

Seyirci, protokol, basın ve engelli bölümlerinin ayrı ayrı konuşlandırıldığı toplam 32.870 adet koltuk kapasitesine sahip olup, ihtiyaç halinde mevcut boş alanların değerlendirilmesi ile bu sayı 40.000 adede ulaşabilmektedir.

Kadir Has Stadyumunda bu güne kadar TFF lig müsabakaları dışında 3 defa Milli Takımına,(Türkiye – Azerbaycan, Türkiye – Estonya, Türkiye - Japonya) 2011 yılında Ziraat Türkiye kupası Final Müsabakası, 2013 U20 Dünya Kupası B grubu 2.Tur ve Çeyrek Final müsabakaları da dahil olmak üzere oynanan 8 müsabaka, 2013 yılı TFF Süper Kupa Finali ve 2014 Dünya Kupası Avrupa Elemeleri Türkiye-Andora maçına ev sahipliği yapmıştır.

Resim 27. Kayseri Kadir Has Stadyumu

Kaynak: http://www.sporaskayseri.com/tesis_detay.asp?id=18&kid=1
Erişim:15.04.2014

Ünite ve Birimler:

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Spor Etkinlikleri AŞ bünyesinde Kadir Has Stadyumu, Atatürk Spor kompleksi, Olimpik yüzme havuzu, 1000 kişilik Spor Salonu, 1500 koltuk kapasiteli Çim Futbol Sahası, IAAF (Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu) standartlarında atletizm pisti, 3 adet Tenis Kortu ve Gençlik Spor İl Müdürlüğü idari ofisleri bulunmaktadır.[118]

[118] http://www.sporaskayseri.com/tesis_detay.asp?id=18&kid=1 Erişim:06.05.2014

Resim 28. Tenis Kortları ve Çim Futbol Sahaları
Kaynak:www.sporaskayseri.com Erişim:14.04.2014

Amerika'nın Kuzey Carolina Eyaleti ile Kayseri arasındaki işbirliğini geliştirmek ve 'Kardeş Şehir' ilişkisine temel oluşturmak amacı ile Kayseri'ye gelen Amerikalı heyet, Büyükşehir Belediyesi'nin Kayseri'ye kazandırdığı Kadir Has Stadını gezdiklerinde hayran kalmışlardır.

Resim 29. Kuzey Carolina Eyaleti Meclis Üyeleri Kadir Has Stadyumunda
Kaynak:*http://www.haber3.com/kuzey-carolina-heyeti-kent-muzesi-ve-kadir-has-stadini-gezdi-haberi-1055992h.htm* Erişim:16.04.2014

4.3.5 Anadolu Harikalar Diyarı

Anadolu Harikalar Diyarı dört birimi bünyesinde barındıran büyük bir proje olarak ortaya çıkmıştır. Bunlar: Hayvanat Bahçesi, Sukaypark, Buz Pisti , Spor Tesisleri'dir:[119]

Hayvanat Bahçesi

180 dönüm arazi üzerine kurulu olan Anadolu Harikalar Diyarı Hayvanat Bahçesi şuan için 173 hayvan türünden ve 2000'in üzerinde hayvana ev sahipliği yapmakta olup hayvanlar çeşitlilik ve bakım uygulamaları göz önünde bulundurularak 5 gruba ayrılmıştır ve her gruba 3 bakıcı ön görülmüştür. Bu üç bakıcıdan bir tanesi akademik eğitim almış veteriner teknikerlerinden seçilmiştir. Ziyaret saatleri Yaz Aylarında 10:00 – 18:00 saatleri arasında, Kış Aylarında 09:00 – 17:00 saatleri arasıdır.

Hayvanat bahçesi aynı zamanda doğal yaşam rehabilitasyon merkezi görevi görmektedir. Fiziki şartların barınak hacimlerinin uygunluğu , aynı zamanda tam donanımlı bir veterinerlik hizmet binasının varlığı nedeni ile Orman Bakanlığı Yaban Hayatı Koruma Daire Başkanlığı yetkililerinin inceleme ve tespitleri sonucu bu statüyü kazanma şansı elde etmiştir.

Diğer taraftan hiçbir şekilde yurtdışından büyük bedeller ödeyerek hayvan temini tedarikine gidilmemiş, ülkemizde bulunan envanter fazlası olan diğer hayvanat bahçelerindeki hayvanların barındırılması stratejisi sonucunda; K.Maraş, Ankara, Bursa gibi Hayvanat Bahçelerinden hibe yahut satın alma sonucu hayvan tedariki yapılmış ve halen yapılmaktadır.

Bir kısım kümes ve çiftlik hayvanları ise, ülkemizdeki yetiştirme çiftliklerinden ücreti karşılığında temin edilmiştir.

Sukaypark:

Yaklaşık 65.000 ton su göledi oluşturularak 5 direkten 560 metre halat parkurundan oluşan su kayağı parkında spor severlerin güvenliğine yönelik can yeleği, kask, dirseklik ve benzeri ekipmanlar tedarik edilmiş olup manyetik bileklik ile turnikeli geçiş

[119] http://www.anadoluharikalardiyari.net Erişim 08.05.2014

sisteminin avantajı üzerinde durulmaktadır. Sukaypark'a gelenler ilk olarak bir takım aşamaları yerine getirmek zorundadır:

-İlk olarak gelen müşteri danışmada karşılanıp su kayağı hakkında bilgi verilmekte

-Su kayağı talimat ve müşteri formunun okunması ve imzalanması

-Su kayağının nasıl yapıldığına ve düşme sırasında yapılması gerekenler hakkında video izletilmesi

-Su kayağı yapmak için kask ve can yeleğini mutlaka kullandırmak. Su kayağı çalışma saatleri 08.00-20.00 saatleri arasında yapılmaktadır.

Buz Pateni Pisti

Buz pateni pistinin zemin yapısı doğal buzdan olup pistin kullanım alanı 450 m den oluşmaktadır. Buz pistinde rekreasyon buz pateni, artistlik figür pateni, minikler ve yıldızlar buz hokeyi sporu ile hizmet verecektir. Tesiste çocuk oyun parkı ve kafeterya bulunmaktadır. Bu sayede ebevynler buz pateni yaparken çocukları da oyun parkında keyifli vakit geçirebilmektedir. Buz pistinin çalışma saatleri 08.00-22.00 arasındadır.

4.3.6 Erkilet Spor Merkezi

2012 Mart ayı içerisinde faaliyete geçirilen Erkilet Spor Merkezi'nde Bay ve Bayanlar için farklı gün ve saatlerde hizmet veren tesiste aerobik, pilates, fitness, gibi bir çok başlıkta uzman eğitmenleriyle faaliyet göstermektedir. Görevlendirilen diyetisyen sayesinde spor yaparken aynı zamanda insan sağlığı da düşünülmektedir. [120]

4.3.7 Fuar Sağlıklı Yaşam Merkezi

Sağlıklı Yaşam Merkezi Bölgenin En Büyük ve En Modern Salonlarından Biri Olup İçerisinde Fitness Salonu, Fin Hamamı, Sauna ve Masaj Bölümleri Bulunmaktadır. Bay Bayan Salonları, Çocuk Eğlence Parkı ve Dinlenme ve Bekleme Fuayesi İle Kayseri Halkına Hizmet Vermektedir. Faaliyet alanları olarak: Erkek Yaşam Boyu Spor Salonu,

[120] http://www.sporaskayseri.com/tesis_detay.asp?id=18&kid=9 Erişim:06.05.2014

Erkek Fitness Salonu, Kadın Yaşam Boyu Spor Salonu, Sauna, Buhar Odası, Masa Tenisi, Sguach, Mini Basketbol, Diyetisyen bölümleri bulunmaktadır.

4.3.8 Sümer Yüzme Havuzu ve Spor Merkezi

Resim 30. Sümer Yüzme Havuzu ve Spor Merkezi Kompleksi

Kaynak: www.sporaskayseri.com Erişim:16.04.2014

Sümer Yüzme Havuzu ve Spor Merkezi tesisimiz 2004 yılında hizmet vermeye başlamıştır. Yenilenen Sümer Stadı'nın yanında inşa edilen 4 katlı Amatör Spor Evi'nde soyunma odaları ve duşlarla birlikte konferans salonu, toplantı salonu ve lokal bulunuyor. Ayrıca hakemler, antrenörler, sporcular ve gözlemciler için bürolar yer alıyor. 6 ay gibi kısa bir sürede tamamlanarak hizmete sunulan tesis, Kayseri'de amatör sporun merkezi oldu. Sümer Stadı'nın hemen yanında yaptırılan Sümer Yüzme Havuzu olimpik ölçülere sahip. Tesiste yüzme havuzunun yanı sıra jimnastik salonu, kafeterya, soyunma odaları, duşlar ve çocuk havuzu bulunuyor.

Kayseri'nin en gözde yazlık mekanlarından birisi haline gelen Sümer Yüzme Havuzu şehirdeki bir büyük ihtiyacı karşılamış oldu. Tesiste yaz aylarında havuz, kafeterya, kuaför hizmetleri, yüzme için özel dersler verilmektedir. Spor salonunda kadın ve erkeklere Yaşam Boyu Spor Etkinliği kapsamında yıl boyu aerobik, step, plates ve fitness faaliyetleri yapılmaktadır. Sauna, masaj ve diyetisyen hizmeti sunulmaktadır. Büyükşehir Belediyesi Yaz Spor Okulları kapsamında yüzme, okçuluk, tenis ve BESYO, Askeri Okullar ve Polis Akademilerine Hazırlık kursları verilmektedir. Tesis

park alanında haftanın altı günü uzman eğitmenler tarafından Yaşam Boyu Spor Etkinlikleri kapsamında Sabah Sporları yaptırılmaktadır. Özel tenis dersleri verilmektedir. Çocuklara jimnastik kursları verilmektedir.

Ünite ve Birimler :

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Spor Etkinlikleri AŞ bünyesinde Sümer Yüzme Havuzu ve Spor Salonu, 2 adet çim saha, Tenis Kortları, Basketbol Sahaları, açık alan okçuluk ve mini golf sahası ile çok yönlü spor faaliyetlerine imkan sunmaktadır.[121]

4.3.9 Kayseri'de Bir İlk: Hobi Bahçeleri

İlk defa 2002 yılında hizmete sunulan Hobi Bahçesindeki ana amaç; şehrimizdeki emekli vatandaşlarımızın kahve köşelerinden kurtulmaları temiz ve sağlıklı bir ortamda doğa ile iç içe kendilerine verilen alanda sebze, meyve, çiçek v.s. yetiştirebilecek ortamın oluşturulmasının sağlanmasıdır. Aynı zamanda bu işleri yaparken ruhen ve bedenen dinleneceği, yeni dostluklar kurabileceği, ikinci baharlarını huzurlu bir ortamda geçirmelerini sağlamak amacı ile oluşturulmuştur. Bu merkezlerde genel olarak; İdari binamız içerisinde devamlı kullanıma hazır bay-bayan ayrı olmak üzere açık olan mescit, tuvalet, banyo ve sıcak su duşları mevcuttur. İçerisinde televizyonu bulunan dinlenme salonları vardır. İdari bina dışında ise çocuk oyun parkı, araç park yeri bulunmaktadır. 2011 yılı itibari ile Hobi bahçeleri tahsis ve bakımı Park Bahçeler ve Ağaçlandırma Daire Başkanlığı faaliyet alanları içerisinde olup 50.000 m² alana kurulmuş Altınoluk hobi bahçesi, 50.000 m² alana kurulmuş Beştepeler hobi bahçesi, 165.000 m² alana kurulmuş Karpuzatan hobi bahçesi, 50.000 m² alana kurulmuş Selçuklu hobi bahçesi ve yapımı 2012 yılı içerisinde tamamlanan 100.000 m² alana kurulan Cırgalan Hobi Bahçesi olmak üzere toplam 415.000 m² alana sahip hobi bahçeleri tahsisi ve bakımı Park Bahçeler ve Ağaçlandırma Daire Başkanlığınca yürütülmektedir.[122]

Kısacası Kayseri'de beş farklı bölgede kurulan emeklileri veya 50 yaş üzeri ailelerine kendi bağı bahçesi olsun veya olmasın güzel bir site hayatı içerisinde bir çok ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde organize olmuş insanları adeta yeniden hayata

[121] http://kayseri724.com/place/sumer-yuzme-havuzu-ve-spor-merkezi/ Erişim: 07.05.2014
[122] http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=hobi-bahceleri-2 Erişim: 08.05.2014

tutunduran üçer yıllık tahsis süreleriyle hizmet veren hobi bahçeleri halkımızın kendi domatesini, biberini, çileğini fasulyesini yetiştirebileceği doğal üretim ve tasarruf merkezleri olarak önemli bir sosyal yaşam projesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

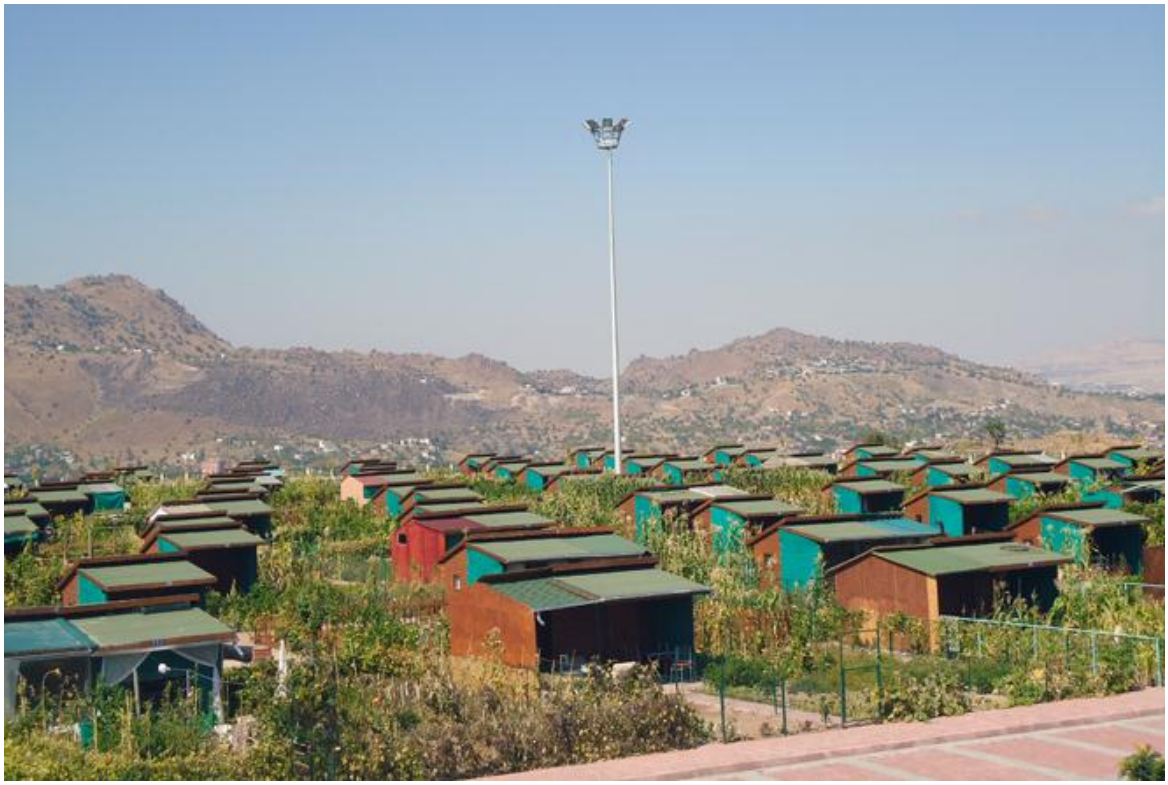

Resim 31. Altınoluk Hobi Bahçesi genel görünüm

Kaynak: http://www.kayseri.bel.tr/ Erişim:20.04.2014

Resim 32. Karpuzatan Hobi Bahçelerinden bir görüntü

Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:20.04.2014

4.3.10 Kayseri Kent Ormanı

1 milyon 100 bin m² büyüklüğündeki alanda yapılan düzenleme çalışmaları ile Kayseri'ye nefes aldıracak yeni bir mesire alanı olarak ortaya çıktı. Barbekülü kamelyaları, yürüyüş yolları, spor sahaları, sosyal tesisleri, otoparkları ve restoranı ile Kayseri Kent Ormanı; Kayserililerin sıcak yaz günlerinde rağbet ettiği önemli bir mekan haline geldi. Kent Ormanı, gece ve gündüz sunduğu doyumsuz Erciyes ve Şehir manzarası ile ziyaretçilerini adeta büyülüyor.

Resim 33. Kayseri Kent Ormanı

Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:23.04.2014

Barbekülü kamelyaları, yürüyüş yolları, spor sahaları, sosyal tesisleri, otoparkları ve restoranı ile Kayseri Kent Ormanı; Kayserililerin sıcak yaz günlerinde rağbet ettiği önemli bir mekan haline geldi. Kent Ormanı, gece ve gündüz sunduğu doyumsuz Erciyes ve Şehir manzarası ile ziyaretçilerini adeta büyülüyor.

4.3.11 Beştepeler Mehmet Çalık Parkı

Şehir seviyesinden 110 metre yükseklikte 200 bin m2 genişliğindeki Beştepeler Parkı, 2001 yılında yapılan yeni düzenlemeler ile sosyal, kültürel ve sportif bir cazibe merkezi haline getirildi. Kayseri'nin unutulmaz belediye başkanlarından merhum Mehmet Çalık'ın isminin verildiği parkta, piknik alanlarının yanı sıra Kayseri Evi, Kır Kahvesi, Döner Restaurant, açık hava tiyatrosu, gölet, hayvanat bahçesi, kaykay pisti ve

gözetleme kulesi gibi bölümler bulunmaktadır. Aydınlatma ve sulama tertibatı baştan aşağı yenilenen parka ayrıca yürüyüş yolları, koşu parkuru, ücretsiz araç otoparkları ve kamelyalar eklenmiştir. Beştepeler Parkı'nda ayrıca "Erciyes Ekspresi" adı verilen ve belediyenin kendi atölyesinde imal edilen tekerlekli bir mini tren de çocuklar için turlar düzenlemektedir. Yaklaşık 2.5 trilyon lira harcanan park, açıldığı tarihten buyana gerek hafta içi gerekse hafta sonları vatandaşların akınına uğramaktadır.

Yılda ortalama bir buçuk milyon Kayserili vatandaş parkı ziyaret etmektedir.

Resim 34. Beştepeler Mehmet Çalık Parkı

Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:25.04.2014

4.3.12 Kadir Has Kültür Parkı (Fuar)

Fuar alanındaki 305 bin m² alana sahip mesire yeri 19 mayıs 2001 tarihinde tamamlanarak Kayserililerin hizmetine sunuldu. İçerisinde dev estetik şelale, 100 adet barbekülü kamelya, 300 araçlık otopark, 2 çocuk oyun alanı ve 2 basketbol sahasının yer aldığı Kadir Has Kültür Parkı, günlük ortalama 50 bin kişi tarafından kullanılıyor.

Resim 35. Kadir Has Kültür Parkı (Şelale)

Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:27.04.2014

4.3.13 Eğitim Faaliyeti olarak Kaymek Etkinlikleri

Kayseri 13 mahallede örgütlenen ve şehir halkının sosyal becerilerini artırmayı hedefleyerek, kültür sanata bakışlarını yeniden biçimlendiren Kaymek adeta entelektüel bireylerin ortaya çıkması için bir fabrika gibi çalışmaktadır. Özellikle sanat ve kültür becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bu manada enerjisini boşa harcamak istemeyen ev hanımı, genç ve yaşlılara alternatif birer zaman öldürme değil zamandan kazanma fırsatı sunan bulunmaz bir fırsat olarak karşımıza çıkmaktadır. Halkımız burada öğrendikleri sanatsal bilgilerle kendi işyerini kurup para kazanabileceği gibi uygun bir yerde donanımıyla istihdam edilmeye layık hale gelmektedir.

Resim 36. Kaymek Argıncık / Kayseri

Kaynak: www.kaymek.com Erişim:05.06.2014

Kaymek'in Genel Amacı

- Mesleki ve beceri eğitim bilgilerini vermek,
- Sağlıklı nesillerin yetiştirebilmesini sağlamak,
- Kursiyerlerin özgüven duygularını geliştirebilmek,
- Boş vakitlerini değerlendirebilecekleri hobiler öğretmek,
- Bireyleri pasif tüketici olmaktan çıkarıp, aktif üretici durumuna getirmek,
- Toplumun temeli olan aileye ve bireylere gerekli rehberlik desteği verebilmek,
- Geleneksel ve modern el sanatlarını tanıtabilmek ve bilgilerinin asgarisini vermek
- İşsizlik ve boş zamandan dolayı oluşabilecek psikolojik ve sağlık sorunlarının giderilmesine destek olmak
- Sektörün ihtiyaç duyduğu ara kademe iş gücünü karşılamaya yönelik meslek ve beceri eğitimleri vermek,
- Unutulmaya yüz tutmuş geleneksel el sanatlarımızı canlandırmak, gelecek nesillere aktarılabilecek kişileri yetiştirmek,

Kaymek 'in Hedef Kitlesi

- El becerisi olmayanlar
- Sosyal çevre edinmek,
- Okuryazarlık belgesi olmayanlar,
- Kente adaptasyona ihtiyacı olanlar,
- Mesleki gelişimini artırmak isteyenler,
- Toplum içerisinde kabul görmek isteyenler,
- Yeni bir meslek, bir beceri, bir hobi öğrenmek,
- El becerisi olup; daha da geliştirmeyi düşünenler,
- Geleneksel ve modern el sanatlarına ilgi duyanlar,
- Çeşitli nedenlerden dolayı rehabilitasyona ihtiyacı olanlardır.

Kaymek Kurslarında Verilen Temel Hizmetler

KAYMEK'te başta mesleki ve beceri alanında olmak üzere kursiyerlerin eğitimi için ihtiyaç duyulan alanlarda hizmet verilmektedir. Bunun yanı sıra eğitimi tamamlayıcı, kişisel becerileri artırıcı, kursiyerleri kent kültürüne kazandırıcı ve onları hayata hazırlayıcı çalışmalar yapılmaktadır. Bu hizmetler:[123]

Hizmetlerin Ana Başlıkları:

**** Kurslar***

**** Sergiler***

**** Eğitimler***

[123] http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=kaymek Erişim: 05.05.2014

**** Seminerler***

**** Mesleki Danışmanlık***

**** Aile Rehberlik ve Danışmanlık Birimleri***

Kaymek'te Sertifika Programları

- ***Mesleki Teknik Eğitimler***

Ahşap Teknolojisi, Ahşap Boyama ve Vernikleme, Bilgisayar Destekli Proje Çizimi, Bilgisayar Destekli Mobilya Tasarımcılığı eğitimi

- ***Bilişim Teknolojileri***

Bilgisayar Kullanımı, Bilgisayar Bakım Onarım, Grafik ve Animasyon, Grafik Tasarım, Web Tasarım, Reklâm ve Tasarım, Indesign, Illustrator,3 D Max, Solid Works eğitim programları

- ***Büro Yönetimi ve Sekreterlik***

Yönetici Asistanlığı, Danışma Görevlisi eğitim programları

- ***Çocuk Gelişimi ve Eğitimi***

Evde Çocuk Bakımı, Çocuk Bakım Elemanı, Eğitici Bakıcı Anne kursları

- ***El Sanatları Teknolojisi (Dekoratif El Sanatları)***

Ebru, Keçe Yapımı, Misinalı Takı Yapma, Örme ve Düğümlü Takı Yapma, Şiş Örücülüğü, Dekoratif Ahşap Süsleme, Folyo Rölyef, Kumaş Boyama, Cam Boyama, Seramik Boyama, Polyester Boyama eğitim faaliyetlerini içerir.

- ***El ve Makine Nakışı***

El Nakışı, Basit Nakış İğne Teknikleri, Elde Kurdele İşi, Brezilya Nakışı, Elde Maraş İşi, İğne Oyası, Makine Nakışı, Makinede Maraş İşi, Tel Kırma v.b alanlarda kurs faaliyetlerini kapsar.

- ***Dekoratif El Tekstili***

Dekoratif Ev Aksesuarları Hazırlama, Çeyiz Ürünleri Hazırlama, Bebek Odası Hazırlama, Ev Mefruşatı, Kırkyama v.b kurs çeşitleri bulunmaktadır.

- ***Giyim Üretim Teknolojisi***

Giyim Bluz Dikimi ve Giyim Elbise Dikimi

- ***Grafik ve Fotoğraf***

Bilgisayar Destekli Reklâm ve Tasarım kurslarını

- ***Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri***

Saç Bakım ve Yapımı, Cilt Bakım ve Temel Makyaj kursları

- ***Hasta ve Yaşlı Hizmetleri***

Hasta ve Yaşlı Refakatçisi yetiştirme eğitim programı.

- ***Kuyumculuk Teknolojisi***

İmitasyon Takı İmalatçısı, Gümüş Takı İşlemeciliği kursu

- ***Muhasebe Finansman***

Bilgisayar Destekli Muhasebe kursları

- ***Pazarlama ve Perakende***

Kasiyer, Satış Görevlisi olacak adayların eğitim programları

- ***Sanat ve Tasarım***

Yağlı Boya Resim teknikleri kursu

- ***Yiyecek ve İçecek Hizmetleri (****Pastacı Çırağı, Tabldot Aşçılığı, Türk Mutfağı)*

Pastacı Çırağı, Tabldot Aşçılığı eğitim programları.

- ***Aile ve Tüketici Birimleri***

Evlilik Öncesi Eğitim, Müşteri Hizmetleri Temsilcisi yetiştirilmesi faaliyeti.

- ***Kişisel Gelişim ve Eğitim***

Diksiyon, Okuma Yazma eğitimi

- ***Geleneksel Türk-İslam Sanatı***

Hüsn-ü Hat, Çini, Tezhip, Ebru, Minyatür, Sedefkârlık, Kalemişi çalışma programları

- ***Dil Eğitimleri***

İngilizce Temel, İngilizce Orta, İngilizce İleri, Fransızca Temel, Fransızca Orta, Fransızca İleri, Arapça Temel, Arapça Orta, Arapça İleri, Osmanlıca, Speaking kursları ve sertifikalı eğitim kurslarından oluşmaktadır.

Kurslara katılan 3-6 yaş grubu çocukların annelerinin huzur ve güvenle çocuklarını gönül rahatlığı ile emanet ettikleri çocuk oyun bölümleri kurulmuştur. Kursiyerler eğitim aldıkları branşa yoğunlaşırken; çocukları ise alanında tecrübeli personel eşliğinde çeşitli aktiviteler, oyunlar, masal saatleri, eğitici çizgi film gösterimleri, boyama çalışmaları ve birbirinden eğlenceli çeşitli uygulamalarla vakit geçirmektedirler

4.3.14 Kayseray

Raylı Taşıma Sistemi ilk başta kentin batısında Organize Sanayi Bölgesi ile doğusunda Kocasinan ve Sivas bulvarlarının kesiştiği Mimsin kavşağı arasında batı-doğu aksında işletilen çift hatlı raylı sistem, güzergahın doğu ucundaki geceleme sahası dâhil yaklaşık 17,4 km uzunluğundaydı. Batı'da Organize Sanayi Bölgesi içindeki Batı Terminali, Doğu'da Mimsin Kavşağı yakınında Doğu Terminali dahil 28 adet yüzeysel istasyona sahipti. 3. Etap çalışmaları sonucunda doğu terminalinden başlayıp ve İldem'den sona erecek olan yaklaşık 9,049 km' lik hat ilave edilmiştir. Diğer bir etap şu anda Erciyesevler durağından (30 Ağustos caddesi) başlayan ve Üniversite güzergâhından geçerek, Talas Cemilbaba mezarlığında son bulacak olan yaklaşık 7,452 Km lik hattan oluşmaktadır. Bu hat üzerinde de 11 adet yolcu istasyonu olmak üzere toplam 22 adet istasyon bulunmaktadır. Merkez ilçe nüfusu 93.769 olan Talas ilçesinin şu anki yolcu sayısı 40.000 kişi civarındadır. 3. Aşama inşaatları tamamlandığında, toplam hat uzunluğu 1. Aşama ile birlikte yaklaşık 33,5 km olacaktır.

Resim 37. Kayseray Sivas Caddesi Güzergahı

Kaynak: www.kayseri.bel.tr Erişim:16.06.2014

KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NİN 1999-2014 DÖNEMİ SOSYAL BELEDİYECİLİK FAALİYETLERİNE İLİŞKİN VERİLERİNİN SOSYAL BELEDİYECİLİĞİN İŞLEVLERİ AÇISINDAN ANALİZİ

Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin 1999-2014 yılları arasında yürütmüş olduğu sosyal hizmet ve faaliyetlere ilişkin toplanan veriler sosyal belediyeciliğe ait; 'Sosyalleştirme, Rehabilitasyon, Sosyal Kontrol', 'Mobilize Etme, Yönlendirme, Kılavuzluk ve Rehberlik Etme', 'Yardım Etme ve Gözetme', 'Yatırım' işlevleri esas alınarak analiz edilmiştir.

'Sosyalleştirme, Rehabilitasyon, Sosyal Kontrol' İşlevi ile İlgili Sosyal Faaliyetler:

Sosyalleşme, toplumun bir parçası haline gelme; kişinin aile, okul, mesleki örgütler gibi içinde yer aldığı toplumsal kurumların ve genelde yaşadığı kültürel ortamın kendisinden beklediği şekilde davranmayı ve diğer bireylerle uyum içinde yaşamayı öğrenme sürecidir.

Rehabilitasyon nedir diye baktığımızda genel tanımıyla 'kişinin; hastalık, kaza, hapis, bunalım gibi ruhi ve bedeni yaralanmalardan sonra karşılaştığı güçlükleri yenmesine yardım ederek, kendi kendine yeter duruma getirilmesine verilen ad'[124] şeklinde tanımlandığını görürüz.

Rehabilitasyonun modern zamanda kapsayıcı bir diğer tarifi ise 'fizyolojik veya anatomik yetersizliği ve çevreye uyum zorluğu olan kişinin fiziksel, psikolojik, sosyal, mesleki ve eğitsel potansiyelini en üst düzeye çıkarmak' şeklindedir. İkinci tanımlamada altı çizili olarak belirtilen 'çevreye uyum zorluğu' ifadesinin birinci tanımlamada insanın başına gelebilecek hastalık, kaza, hapis, bunalım gibi ruhi ve bedeni yaralanmaları karşıladığını söylemekte bir mahzur yoktur. Bunlara ilave olarak çevreye uyum zorluğu, boşanma sonrası yaşanan zorlukları, sokağa terkedilme veya kimsesiz kalma gibi sıkıntıları da içerisine almaktadır. Burada Sosyal belediyecilik açısından Kayseri Büyükşehir Belediyesinin yapmış olduğu faaliyetler analiz edilirken rehabilitasyon kavramının geniş anlam yelpazesi göz önünde bulundurulmuştur. Bir yanda hastalık ya da kaza sonucu engelli hale gelen vatandaşlara yönelik uygulanan

[124] http://rehabilitasyon.nedir.com/ Erişim T. 25.12.2014

faaliyetler diğer yanda boşanma sonrası şiddetin, ruhi bunalımların önüne geçebilmek için kadın konukevlerinin ve çocuk evlerinin, huzurevlerinin açılması, ücretsiz sabah sporları, 65 yaş üstü için ücretsiz spor faaliyetleri birer rehabilitasyon aracıdır.

Kayseride kadın konukevi bulunmaktadır. Özellikle aile içi şiddet sonucu sokağa itilen kadınlarla ilgili hizmetler başta olmak üzere 18-60 yaş arası gruba giren kadınlar için de Kayseri'de 20 kişilik kadın konukevi açılmış ve 2012 yılı sonuna kadar hizmet vermiştir. 2013 yılında başka bir hizmet binasına taşınarak kapasitesi 30'a çıkartılmıştır. Kayseri Büyükşehir Belediyesi şayet ihtiyaç varsa 5393 sayılı Kanunda geçen 'Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler' maddesinden de güç bularak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nı daha fazla sayıda kadın konukevi açılması hususunda bilgilendirmelidir.

Kayseri'de engelliler için alçak tabanlı otobüsler ve engelli araçlarının şehrin belirli yerlerinde şarj edilebilmesine dönük yapılan hizmetler çevreye uyum zorluğu olan insanlara psikolojik ve sosyal destek açısından verilmiş rehabilite edici uygulamalar olsa da belediye tarafından kurulmuş, engellilerin bir arada toplanabildiği, zaman geçirebildiği tesis bulunmamaktadır. Bu eksikliği gidermek için 5393 sayılı Kanun'un da bir gereği olarak Erciyes Üniversitesinin hemen karşısında büyük bir engelsiz yaşam tesisi projesi çalışması devam etmektedir. Bununla da yetinilmeyip şehrin merkezine yakın bir noktada engelliler için buluşma noktası olabilecek içerisinde kültür sanat faaliyetlerinin yapılabildiği başka bir merkez daha kurulmalıdır.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun Ek 1 inci maddesine dayanılarak 16.08.2006 Tarih ve 26261 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 'Büyükşehir Belediyeleri Özürlü Hizmet Birimleri Yönetmeliği'inde Kayseri'de Erciyes Üniversitesi'nin karşısına açılacak olan tesisin işleyişi şu şekilde olacaktır.

Birimin İşleyişi

MADDE 7 – (1) Birim, büyükşehir belediye başkanı veya genel sekreterin belirleyeceği esaslar çerçevesinde kuruluş şemasında gösterilen genel sekreter yardımcısı veya ilgili diğer amire bağlı olarak çalışır.

(2) Birim, çalışma alanları ile ilgili olarak büyükşehir belediyesinin yetkili organlarında görüşülecek konular hakkında ön bilgi hazırlayarak ilgililere sunar.

(3) Birim ilgili kurum ve kuruluşlarla, üniversitelerle, meslek odalarıyla veya sivil toplum kuruluşlarıyla özürlülere yönelik yapılacak bilgilendirme, bilinçlendirme, yönlendirme, eğitim, danışmanlık, bakım, sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmetleri ile engellilerin yaşamlarını kolaylaştırıcı çalışmaları koordine eder.

Kayseri'de özel ve devlet eliyle çocukların rehabilite ve sosyalleştirilmesi için 20'yi aşkın çocuk evi kurulmuştur. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile yapılan ortak bir protokol gereği çocuk evlerinin 4'ünün giderleri Kayseri Büyükşehir Belediyesi sorumluluğundadır.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi çocuk evlerinin açılması aşamasında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın yetki ve iznine bağlı olduğu gibi çocuk evlerine alınacak olan çocukları da kendi başına tespit edememekte ancak İl Müdürlüğü'ne bildirebilmektedir. Kayseri'de korunmaya muhtaç sokak çocuklarının rehabilitasyonu ile ilgili belediyenin yetki sınırlarını öğrenmemiz açısından ilgili yönetmeliğin nasıl işlediğine bakmamız gerekir.

24.12.2006 Tarih 26386 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 'Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmelik''in ikinci bölümünde;

MADDE 6 – **(1)** Adlî ve idarî merciler, kolluk görevlileri, köy ve mahalle muhtarları, belediye zabıta memurları, sağlık ve eğitim kuruluşları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görevlileri, sivil toplum kuruluşları ile bir çocuğun korunma ihtiyacı olduğundan haberdar olanlar, durumu il ve ilçelerdeki **(Değişik ibare:RG-23/5/2012-28301)** Aile ve Sosyal Politikalar müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür.

(2) Çocuk veya çocuğun bakımından sorumlu kimseler, çocuğun korunma altına alınması amacıyla il ve ilçelerdeki **(Değişik ibare:RG-23/5/2012-28301)** Aile ve Sosyal Politikalar müdürlüklerine başvurabilir.

(3) İl ve ilçe **(Değişik ibare:RG-23/5/2012-28301)** Aile ve Sosyal Politikalar müdürlükleri, korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında basın ve yayın organları ile benzeri iletişim araçlarında çıkan haberleri ve her türlü duyumu ihbar kabul ederek ayrıca bir resmî duyuru gelmesini beklemeden harekete geçerek bunları araştırmakla yükümlüdür.

(4) İl ve ilçe **(Değişik ibare:RG-23/5/2012-28301)** Aile ve Sosyal Politikalar müdürlükleri, çevrelerinde korunma ihtiyacı olan Kurum hizmetinden yararlanamayan çocukları tespit etmek ve gerekli tedbirleri almak amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde bulunur.

(5) (Değişik ibare:RG-23/5/2012-28301) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kendisine bildirilen olaylar ve yükümlülükleri ile ilgili olarak gerekli incelemeyi derhâl yapar. İnceleme ve müteakip işlemler, **(Değişik ibare:RG-23/5/2012-28301)** Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün çocuklara ilişkin mevzuatına göre yürütülür.

(6) Yapılan inceleme sonucu, müracaatçının gereksinim ve aciliyet durumu göz önünde bulundurularak, Kurumun vermiş olduğu hizmet modellerinden yararlandırılabilir ya da ilgili kurumlara yönlendirilebilir.

(7) Koruyucu ve destekleyici tedbir kararı alınması gereken hâllerde, il veya ilçe **(Değişik ibare:RG-23/5/2012-28301)** Aile ve Sosyal Politikalar müdürlüğünce çocuk hakkında Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 21 inci maddesine uygun olarak hazırlanacak sosyal inceleme raporu, talep yazısı ekinde mahkemeye veya çocuk hâkimine sunulur.

Yukarıdaki maddelerde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın il temsilciliklerinin korunmaya muhtaç çocuklar konusunda sorumlulukları olduğu görülmektedir.

Sosyal kontrol kavramına gelince bir taraftan kişinin öz-kontrol kazandığı sosyalleşme sürecini kapsarken diğer taraftan da sosyal yaptırımların, uyma davranışına karşı gösterilen ödüller ile sapma davranışına karşı gösterilen cezalandırmaların uygulanmasıyla kişinin davranışları üzerinde dışarıdan sağlanan kontrolü içermektedir.

Bu tanımına bağlı kalarak çocuk evlerinin çocukları sokağın insafına terk etmeyip suça bulaşmalarını önlediği için sosyal kontrol mekanizması olarak işlev gördüğünü söyleyebiliriz. Aynı şekilde kadın konukevleri kadınları hem geçim sıkıntısından, hem de koca şiddetinden korumak adına sosyal kontrolü sağlamaya yardımcı kurumlardır. Kaymek'in verdiği eğitimlerle mesleki bir bilgisi olmadığı için topluma faydası dokunmayan belki de suça eğilim gösterebilecek bireylerin mesleki bilgiyle birlikte çevresel uyum açısından da topluma kazandırılmasında yardımcı olduğu, sosyal kontrol bakımından yararlı olduğu yadsınamaz. Aşevi ve sosyal yardım büfesi hizmetleri, ayni ve nakdi yardım hizmetleri, ramazan yardımları zengin ile fakir arasındaki gelir farkının dengeleyicisi olması yönüyle sosyal kontrolü sağlamaktadır.

Genel olarak Kayseri Büyükşehir Belediyesi bünyesinde yapılan Sosyal faaliyetlerin bütününe bakacak olursak;

Şehir Tiyatrosu Faaliyetleri altında yürütülen; 'Her Hafta Konser Her Hafta Tiyatro' ve 'Uluslar arası Liselerarası Tiyatro Festivali', Kayseri'nin medarı iftiharı Mimarsinan için düzenlenen 'Mimarsinan Anma Etkinlikleri', Kayserinin binlerce yıllık geçmişine ışık tutan Kültepe'yi tanıtmak için düzenlenen Tarihe yolculuk: ''Kültepe Kaniş-Karum Kültür Turları'', Kayseri şair ve yazarlarının bir araya geldiği 'Yoğunburç Şiir Akşamları' etkinlikleri, 100de100Kayseri etkinlikleri, Mevlana Hazretlerinin hocası Kayseri'nin önemli evliyalarından Seyyid Burhaneddin için tertip edilen 'Dost'a Dost Olanlar Uluslararası Seyyid Burhaneddin Sempozyumu', Yine Kayseri'de doğmuş olan ve Osmanlı İmparatorluğunda ilk baş müderrislik yapmış olan Davud el Kayseri için düzenlenen Davud el Kayseri Sempozyumu, her kesimden vatandaşın ücretsiz olarak yararlanıp yeteneklerini keşfetmesine imkan sağlayan 'Kayseri Büyükşehir Belediye Konservatuar Faaliyetleri', 'Kent ve Mimarsinan Müzesi' kurulması, '65 Yaş ve Üstü için Spor Faaliyetleri', 'Ücretsiz Sabah Sporu', 'Anadolu Harikalar Diyarı', Gerek Sümer gerekse Erkilet ve Fuar'daki Spor Merkezlerinde yapılan etkinlikler, 'Erciyes Turizm Master Planı' çerçevesinde yapılan çeşitli spor aktiviteleri, 'Ramazan Geceleri

ve Ramazan Tırı' faaliyetleri, Kadir Has Kongre ve Spor Merkezi Faaliyetleri, Kadir Has Stadyumu bünyesinde düzenlenen aktiviteler, 'Kaymek'te düzenlenen etkinlikler', yeni açılan park ve mesire alanları, hobi bahçeleri, aşevi ve sosyal yardım büfesi hizmetleri, ayni ve nakdi yardım hizmetleri, çocuk evleri, huzurevi hizmetleri, engellilere yönelik hizmetler sosyal belediyeciliğin temel işlevlerinden olan ''Sosyalleştirme, Rehabilitasyon ve Sosyal Kontrol'' işlevinin içerisinde diğer işlevlere nazaran daha çok karşıladıkları düşünülmektedir. Kayseri Büyükşehir Belediyesi yukarıda bahsedilen faaliyetler ile Kayseri halkının sosyalleşmesine, rehabilite edilmesine, sosyal kontrolüne somut bir şekilde yardım etmekte ve onların kültürel ortamın kendilerinden beklediği şekilde davranmalarına ve diğer bireylerle uyum içinde yaşamayı öğrenme süreçlerine katkıda bulunmaktadır. Kayseri halkının bir kısmı spor faaliyetleri ile bir kısmı tarih bilincinin geliştirilmesi kapsamında yapılan gezilerle, kimileri hobi bahçelerinde oksijen dolu ortamda attıkları stresle, konservatuarlarda yeteneklerini keşfeden yaşama farklı bir pencereden bakmayı öğrenen genç yaşlı insanların tatlı çabalarıyla toplumsal olarak çevresel uyum zorluğunun üstesinden gelinmekte bireyde ortaya çıkıp topluma yansıyabilecek psikolojik ve ruhsal sorunların azaltılmasına destek olunmaktadır.

'Sosyalleştirme, Rehabilitasyon ve Sosyal Kontrol', 'Mobilize Etme, Yönlendirme, Kılavuzluk ve Rehberlik Etme', 'Yardım Etme, Gözetme' ve 'Yatırım' İşlevlerinin Tümünü İlgilendiren Sosyal Faaliyetler:

'Sosyalleştirme, Rehabilitasyon ve Sosyal Kontrol' işlevinin çatısı altında açıklanan bazı sosyal faaliyetlerin diğer sosyal belediyecilik işlevleri ile de yakından ilişkili olduğu görülmüştür. Kayseri Büyükşehir Belediyesi toplumsal kesimlerin fakirlik, yoksunluk, engellilik hallerinde sorunlarını nasıl ve hangi kurumlarla çözebilecekleri konusunda aşevlerini, ayni ve nakdi yardım hizmeti merkezini, çocuk evi, huzurevi ve engellilere yönelik hizmetlerin verildiği çeşitli adresleri oluşturarak 'Mobilize Etme, Yönlendirme, Kılavuzluk Etme' işlevini yerine getirmekte halkı ihtiyaçları için tek bir kaynağa, Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsis edilen alana yönlendirme, onlara kılavuzluk ederek ihtiyaçlarını karşılamak için başka merciler aramak zorunda bırakmamak ilkesini yerine getirmeye çalışmaktadır. Aynı zamanda yoksul ve yoksunluğu bulunan kesime yönelik yapılan hizmetler Sosyal Belediyeciliğin işlevlerinden birer 'Yardım Etme ve Gözetme' faaliyetidir. Tezde engellilere yönelik

yapılan hizmetler kısmında bahsedilen alçak tabanlı otobüsler ve engelli araçlarının şehrin belirli yerlerinde şarj edilebilmesine dönük yapılan işler, yeni aşevlerinin, çocuk evlerinin, yaşlı barınma evlerinin kurulması, yine sosyal belediyeciliğin 'Yatırım' işlevini karşılayan faaliyetlerdir. Kaymek kılavuzluk ve rehberlik ederek insanın mesleki beceri kazanmasına ve şehir hayatında sosyalleşip bir yer edinmesine ön ayak olmaktadır. Sosyal belediyeciliğin 'Yardım Etme Gözetme' işlevini yalnızca gıda ve parasal yardım gibi algılamayı bırakırsak, Kaymek kursuna gelip mesleki beceri kazanarak mezun olanlara kendilerini gerçekleştirme noktasında aynı zamanda 'yardım' edilmiş olmaktadır. Kabiliyetlerini keşfetmeleri, ileride geçimlerini sağlayacak kadar para kazandıracak mesleki bilgiyi elde edebilmeleri için harekete geçirilmekte 'mobilize' olmaktadırlar. Onlara uygun iş alanlarına yönlendirilmektedirler ve bu anlamda onlara 'kılavuzluk' edilmektedir.

'Mobilize Etme, Yönlendirme, Kılavuzluk ve Rehberlik Etme' ile Birlikte 'Yatırım' İşlevini İlgilendiren Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri

Kütüphaneler, Ray-Kitap Uygulaması, Kayseray projesi bu başlık altında sıralanabilir. Kayseray ulaşımda tekliğin, düzenin sağlanması açısından düşünülmüş bir projedir. Kayseri halkının büyük bir kısmı Kayseri Kadir Has Stadyumunda maç izlemeye gitmek istediğinde özel araçları yerine Kayseray'ı tercih etmektedir. Bu da şehir trafiğini olumlu etkilemektedir. Bu anlamda halk hem mobilize olmakta hem de yönlendirilmektedir. Aynı zamanda Kayseray projesi çok ciddi bütçeli bir yatırım atağıdır. Ray-Kitap uygulaması, Kütüphaneler Kayseri halkını boş zamanlarında okumaya teşvik eden çok olumlu bir mobilize etme yönlendirme çalışmasıdır.

'Sosyalleştirme, Rehabilitasyon, Sosyal kontrol' ve 'Yatırım' İşlevleri ile İlgili Sosyal Faaliyetler:

Hobi bahçeleri, spor okulları, Erciyes turizm master planının hayata geçirilmesi, Kadir Has Kongre ve Spor Merkezinin kurulması, Kadir Has stadyumu, Anadolu Harikalar Diyarı toplumun sosyalleşmesi, rehabilite edilmesi açısından önemli oldukları gibi diğer taraftan ciddi bütçeli yatırım projeleri olarak göze çarpmaktadır.

Bu bölümde Kayseri Büyükşehir Belediyesinin sosyal belediyecilik faaliyetleri kapsamında yürüttüğü faaliyetlerin hangi sosyal belediyecilik işlevi ile yakından ilişkili olduğu açıklanmaya çalışılmıştır. Görülmektedir ki bir takım sosyal faaliyet ve hizmetler sosyal belediyecilik işlevlerinden her hangi birisiyle çok daha yakından ilişkili olabilmektedir. Örneğin 65 yaş ve üstü için düzenlenen spor faaliyetleri ve ücretsiz sabah sporları esas olarak belediye tarafından yapılan birer rehabilitasyon araçları iken aynı zamanda Kayseri Büyükşehir Belediyesinin önderliğinde rehberlik ve kılavuzluğunda tertip edilmiş olan birer faaliyettir. Burada sosyal faaliyet ve hizmetlerin sosyal belediyecilik işlevlerinden hangisiyle daha yakından ilişkili olduğunu tespit ederken toplam fayda baz alınmıştır.

SONUÇ

Kayseri Büyükşehir Belediyesinin 1999-2014 yılları arasında yapmış olduğu sosyal faaliyetlerin bütününü faaliyet raporlarından da yararlanarak ele almaya çalıştığımız bu tez çalışmasında sosyal belediyeciliğin temel işlevleri kapsamında Kayseri Büyükşehir Belediyesinde yürütülen sosyal belediyecilik faaliyetleri nelerdir, bu faaliyetler kimlere nasıl hizmet sağlamaktadır ve daha kaliteli, yenilikçi sosyal belediyecilik çalışmalarına nasıl kapı aralanabilir? sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır. Kayseri Büyükşehir Belediyesinin 1999-2014 dönemi faaliyetleri sosyal belediyeciliğin temel işlevleri olan 'Sosyalleştirme, Rehabilitasyon ve Sosyal Kontrol', 'Mobilize Etme, Yönlendirme, Kılavuzluk ve Rehberlik Etme', 'Yardım etme, Gözetme' ve 'Yatırım' başlıkları altında analiz edilmiştir.

Kayseri Büyükşehir Belediyesinin halkın ihtiyaçlarını gözeterek gerek madden gerekse manevi olarak Kayseri halkının taleplerine elinden geldiğince cevap vermek için çabalayan bir belediye olduğunu söyleyebiliriz. Gözlemlerim sonucu Kayseri Büyükşehir Belediyesinde yapılan sosyal belediyecilik anlamında yardımların büyük çoğunluğu karşılıksız direkt verilen yardımlardan vatandaşlara meslek ve beceri kazandırmaya ve gelir elde etmeye yönelik yardım ve faaliyetlere dönüştüğü görülmektedir.

Bu faaliyet ve eğitimleri koordineli yapabilmek için Kaymek adlı bir birim oluşturulması hem meseleye bakış açısı bakımından hem de kurumsallaşma açısından çok önemli bir kazanım olmuştur. Günümüzde Kayseri Büyükşehir Belediyesi de KAYMEK gibi eğitim faaliyetleri ile **balık yemeyi değil adeta balık tutmayı öğretmeye** çalışmaktadır.

Bu yönüyle yapılan faaliyetler bir zihniyet değişimi olarak vatandaşlara onların ileride kendi geçimlerini sağlayabilecekleri bir takım mesleki bilgileri edinmelerine imkan

tanımaktadır. Bünyesindeki bir çok mesleki faaliyet türleriyle çok çeşitli imkanlar sunan Kaymek, bu sayede vatandaşların kendine en uygun olan seçeneğe yönelme hakkını da sağlamış olmaktadır. Ayrıca Kayseri Büyükşehir Belediyesinin Kayseri halkının hizmetine sunduğu faaliyetlerden biri de KAYBİS'dir. Kayseri halkının da benimsediği bu uygulama ile 30 durak üzerinde 300 kadar bisikletle yapılan bu yeni aktivite Kayseri'yi bir Avrupa şehri olan Hollanda ile adeta yarıştıracak bir noktaya gelmiştir. Yalnız şu da var ki caddelerdeki bisiklet yolları, taşıtların o yolları ihlal etmesinin önüne geçilecek şekilde yeniden düzenlenmeye muhtaçtır. Bir başka yeni uygulama da Şehir kartı uygulaması sayılabilecek Kart38 ile Kayseri halkı anlaşmalı restoran ve alışveriş merkezlerinde belirli bir ücrete kadar nakit çekim yapabilmekte, kartı tramvaylara binişte kullanabilmektedir. Bu uygulama çoğu büyükşehirde bulunmamaktadır ancak Kart38 uygulamasında da toplu taşıma araçları arasındaki aktarma sınırının ve ek ücret talebinin kaldırılması düşünülmelidir.

Belediyeciliğin öneminin arttığı bu zamanda sosyal belediyecilik rolleri ile belediyelerin merkezi yönetimin hizmet yükünü hafiflettiğini söyleyebiliriz. Ama bu genel anlamda belki bütün belediyeler için popülist ve kısa süreli küçük amaçlara yönelmiş projeler üzerine kafa yormaları anlamına gelmemelidir. Merkezi ve yerel yönetimlerin birlikte sağlıklı bir stratejik plan ve koordinasyon ile sosyal faaliyetlere dönük her türlü sosyal hizmeti etkin bir şekilde ortaya koymaları gerekmektedir.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi bu faaliyetleri gerçekleştirirken belediye bütçesini kullandığı gibi çok miktarlarda hayırseverlerin yardımlarından da destek görmesi işlerin kolaylaştırılması açısından çok önemlidir. Kayseri'de değişik semtlerde faaliyet gösteren aşevlerinin tamamı hayırseverler tarafından finanse edilmekte belediye tarafından yönetilmektedir. Yaklaşık günlük 30000 kişiye 3 öğün yemek verilmektedir. Bu noktada Sosyal Yardımlaşma Vakıflarının yapmak istediği yardımlar ve hayır işleri hakeza hayırseverlerin yapmak istediği hayır işleri toplumun en çok ihtiyaç duyduğu doğru alanlara yönlendirilebilirse toplumsal fayda birden bine çıkabilir. İşte bu noktada yardım derneklerinin belki de mantalite değişikliğine yönelmesi de gerekecektir. Zira fakir ailelere yapılması gereken yardımları devam ettirirken bir yandan da o ailenin reisinin yoksa erkek çocuğunun istihdamına yönelik kaynak oluşturma çabasına yönelmesi gerekmektedir.

Belediyelerin ayni ve nakdi sosyal yardıma muhtaç ailelere yardımını sürdürürken bir taraftan da yeni istihdam olanaklarına imkan tanıması kalıcı bir iyileşme sağlayacağından Kayseri Büyükşehir Belediyesi şu anda böyle bir çalışmayı başlatmış ve başarılı bir şekilde yürütmektedir. Bu istihdam biçimine ek olarak halihazırda işçi arayan bir fabrikaya öncelikli olarak gelir durumu düşük aile fertlerini - kabiliyeti o işi yapmaya uygunsa - tercih etme zorunluluğu getirilerek çözüme katkı sağlanabilir.

Yapmış olduğum analiz sonucunda Kayseri Büyükşehir Belediye'sini sosyal belediyecilik açısından daha da ilerilere taşıyacak noktalar üzerinde durulmaya çalışılırken bu alanlarda belediyenin sorumluluğuna giren iş ve faaliyetlerin bazıları ilgili konu işlenirken açıklanmıştır. Aşağıda Kayseri Büyükşehir Belediyesinin değerlendirmesi gereken öneriler sosyal belediyeciliğin işlevleri bağlamında sıralanmıştır.

Kayseri'de Sosyal Belediyeciliğin 'Yardım' İşlevi ile İlgili Yapılması Gereken Sosyal Faaliyet ve Hizmetler

a-) Şehir Kartı Kart38'in Uygulama Alanı Genişletilmeli

Anlaşmalı işyerleri, mağaza, restoran ve sinemalarda, KayseriRay ile tüm Belediye ve Özel Halk otobüslerinde rahatlıkla kullanılabilen şehir kartı Kart38 halk arasında dayanışmaya da yardımcı olabilir. Alışverişlerin bir kısmı yardım havuzunda toplanabilir ve sonra belediye bu biriken parayı muhtaçlara dağıtabilir. Yararlanmak istenilen hizmetler için alınan başvurular neticesinde şehir kartının kullanım sahası genişletilebilmelidir. Su, Elektrik, Doğalgaz borcu ödenirken şehir kartı Kart38 ile fatura ödenebilmelidir. Üstelik kart dolum merkezlerinde hem dolum yapabilir hem de elektrik, su faturalarımızı ödemiş oluruz.

b-)Aktarmalı Ulaşım

Kayseri'de şehir içi ulaşımda kullanılan Kart38 ile şehir içerisinde 60 dakikalık süre zarfında yapılabilen aktarma şekli tramvay+otobüs veya otobüs+tramvay şeklindedir. 60 dakikalık süre zarfı içindeki bu aktarma sayısı ikiden üçe çıkabilir ve tramvay-otobüs fark etmeyecek şekilde düzenlenebilir. Bu sayede vatandaş maddi olarak rahatlarken trafikte oldukça büyük rahatlama yaşanabilir. Tramvay-tramvay, otobüs-otobüs arasında

da aktarma olabililirse yeni tramvay hatlarıyla birlikte aktarma biçimlerinin de gözden geçirilmesi düşünülebilir.

c-) Erkilet Çocuk Hastanesine Hastalar İçin Servis Aracı Tahsisi

Şehrin nispeten uzak bir yerinde Erkilet'de konuşlandırılmış olan çocuk hastanesi çocuklarını hastaneye götürecek olan aileler için sıkıntı oluşturabilmektedir.Anne ve babaların daha birkaç aylık bebeğiyle çocuk hastanesine şehrin uzak bir diğer ucundan ulaşabilmesi oldukça güç olmaktadır. Bu nedenle tıpkı alışveriş merkezlerinin kendi bünyesinde çalıştırdığı ve vatandaşı belirli noktalardan toplayıp Avm'lere getiren götüren özel servis araçları olduğu gibi Erkilet'deki çocuk hastanesi için de benzer mantıkla çalışan, belirli saatlerde şehrin belirli noktalarından kalkan, hasta ve yakınlarını toplayıp hastaneye getirip götürecek olan servisler tahsis edilmelidir. Bu sayede ulaşım sorunu ile birlikte mali sıkıntıları olan ailelere de yardım edilmiş olacaktır.

d-) Evde Bakım Hizmetlerinin Belediye ile Entegrasyonu

Bir diğer konu hastaneye gidemeyecek kadar yaşlı ve yatalak hastaların bakım ve tedavi işleridir ki bu iş şu anda İl Sağlık Müdürlüğüne bağlı aile hekimleri tarafından yapılmaktadır. Bu iş İl Sağlık Müdürlüğü ile Kayseri Büyükşehir Belediyesi arasında yapılacak koordineli çalışmaya dayandırılarak olursa gelecekte çok daha fazla insana çok daha kaliteli hizmet sunulabilecektir. Belediyenin elindeki her türlü olanak sayesinde sürekli bakıma muhtaç yaşlı ve hastalara kalıcı huzurevlerinden daha farklı yeni yerleşim yerlerinin açılması gündeme gelebilecek sonuçta hem hastalar hem de yakınları daha rahat bir yaşam sürebilecektir.

e-) Üniversite Öğrencilerine Yeni Burs İmkanı

Üniversite öğrencilerine barınma başta olmak üzere burs imkanlarının arttırılması düşünülmeli.

Kayseri'de Sosyal Belediyeciliğin 'Yatırım' İşlevi ile İlgili Yapılması Gereken İş ve Faaliyetler

a-)Güneş ve Rüzgar Enerjisinden Daha Fazla Yararlanma

Yazı neredeyse bulutsuz geçiren kış ve sonbahar ve ilkbahar aylarında rüzgar bakımından da bereketli olan Kayseri'de şehrin en uygun ama aynı zamanda da atıl noktalarına rüzgar tribünleri ve güneş panelleri yerleştirilmelidir. Türkiye'de giderek yaygınlaşan ancak hak ettiği değeri henüz bulamamış olan güneş ve rüzgar enerjisi, gelecekte belki de alternatif enerji kaynağı olmaktan çıkıp zorunlu enerji kaynakları olarak anılacaktır. Kuraklığın her geçen gün arttığı son yıllarda enerji kaynağını su tribünlerinden alan hidroelektrik santrallerinin geleceği noktasında da soru işaretleri oluşturmaktadır. Ancak gerekirse yurtdışında bu işi en iyi şekilde yapan mühendislerle de görüşülerek Kayseri'nin rüzgarı bol alan Erciyes dağının eteklerine, Erkilet Hıdrellez yüksek tepelere devasa tribünler yerleştirilmek suretiyle yine güneşten en iyi istifade edilecek noktalara güneş tarlaları oluşturarak elektrik enerjisi üretilebilir. Bu enerji şehrin mesire ve park alanları, sosyal tesislerin elektrik ihtiyacında kullanılabilir.

b-) Raylı Sistem Hattının Genişlemesi

Raylı sistem hattının hastane, havaalanı, terminal, üniversiteler, istasyon, site şeklindeki iş merkezleri ile koordineli olarak düzenlenmesi gerekir.

Kayseri'de Sosyal belediyeciliğin 'Mobilize Etme, Yönlendirme, Kılavuzluk ve Rehberlik Etme' İşlevi ile İlgili Yapılması Gereken Sosyal Faaliyetler

a-) Sosyal Doku Çalışmaları

Genel belde toplumunun 'nelere ihtiyaç duyduğu', 'nerelere ne yapılması gerektiği' kuşkusuz belediyecilerin cevabını aradığı en önemli iki soru olmalıdır. Bu soruların cevabı ise sosyal doku çalışmalarının yapılmasından geçmektedir. Nasıl ki bir hastane ya da okulun yapılacağı arsa üzerinde tesis planlama çalışmaları fizibilite çalışmaları ile birlikte yapılır aynen onun gibi şehir halkının yaş, cinsiyet, gelir, kültürel ve sosyal konumu da aynı şekilde yeni yapılacak olan bir sosyal tesis, park ya da mesire alanının fizibilitesi üzerinde rol oynayabilir. Kamuoyu yoklamaları, anket gibi yöntemlerle

belediye, yeni bir işe girişmeden önce hem insanların eğilimlerini öğrenmiş olur hem de nabzını yoklama şansı elde eder. Büyük projeleri tek atımlık kurşunlara benzetirsek herhalde yanılmayız öyleyse yerel referandum yaygınlaşmalı ve sonradan oluşabilecek olumsuzlukları önceden bertaraf etmek için ikinci bir şansa ihtiyaç duyulmamalıdır. Şehir halkının ulaşımını, yaşayışını etkileyecek büyük çaplı projelerin inşasına başlamadan önce bahsettiğimiz yerel referandum ile şehir halkının yapılması düşünülen şehir projeleri ile ilgili olumlu veya olumsuz kararları alınıp analiz edilmek üzere toplanabilir. Bu sayede yeni bakış açıları kazanılabilir.

b-)Girişimcilik Kurslarının Yaygınlaştırılması

Kayseri'de girişimcilik kültürünün daha da yaygınlaştırılarak insanların girişimci olmalarını sağlamak amacıyla bu konuda öncülük edilmeli.

c-) Kent Bilincinin Yaygınlaştırılmasına Dönük Eğitimler

Kent bilincinin yaygınlaştırılması amacıyla toplumun tüm kesimleriyle ve paydaşlarıyla birlikte uygulamalı eğitimler verilmeli.

d-) Yabancı Öğrenciler İçin Yeni Yerleşim Yerlerinin Oluşturulması

Emekli evleri gibi öğrenci evlerinin oluşturularak şehrimizde bulunan yabancı öğrencilerin sosyo-kültürel yapısının tanıtılmasının sağlanması

e-) Kültürel Mekan ve Etkinliklerin Artırılması

Yörenin kültürel ve folklorik değerlerinin yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması adına kültürel etkinlik ve mekanların oluşturulması sağlanmalı. Şehirde bazı alanların trafiğe kapatılarak yayalaştırılması (27 Mayıs Caddesi Kale civarı) bu mekanların kültürel etkinlik mekanlarına dönüştürülmesine öncülük edilmesi gündeme gelebilir.

Bütün bunlardan sonra vardığım kanaat odur ki Kayseri Büyükşehir Belediyesi yukarıda belirtilen önerileri de dikkate alarak yürüttüğü sosyal faaliyetleri sosyal belediyecilik bağlamında daha da geliştirecek olursa çok daha etkin, üretken, model bir belediye olma yolunda emin adımlarla ilerlemeye devam edecektir.

KAYNAKÇA

Altan, Ömer Zühtü;*"Sosyal Politika Dersleri",* Anadolu Üniversitesi Yay. No:1744, Eskişehir,2008.

Beki, Abdulhakim; ''*Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Ümraniye Örneği''* Sakarya Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim dalı, Yayınlanmış Doktora Tezi. Sakarya 2008.

Bilgin, Mehmet Fevzi; *"ABD'de Toplumsal Değerler ve Sosyal Politika", Kamu Yönetimi Yazıları*, (Editör Bilal Eryılmaz, Musa Eken ve Mustafa Lütfi Şen), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2007.

Demir, Ömer. Acar Mustafa; *Sosyal Bilimler Sözlüğü*, Vadi Yayınları, Ankara 2002.

Ersöz, Halis Yunus; *"Sosyal Politika da Yerelleşme*" İTO Yay Yayın no:2010-99, İstanbul 2011.

Ersöz, *Halis Yunus; "Sosyal Politika Perspektifinden Yerel Yönetimler:İngiltere, İsveç ve Türkiye Örneği*'',Filiz Kitabevi,İstanbul 2004.

Eryılmaz, Bilal, "*Kamu Yönetimi''*, Üniversite Kitabevi, İzmir 1994.

Eryılmaz, Bilal; '' *Kamu Yönetiminin Yapısı''*, Okutman Yayıncılık, Ankara 2011.

Es, Muharrem; "*Sosyal Politika Açısından İstanbul Metropoliten Alanının Yapısal Sorunları ve Çözüm Önerileri*", İstanbul Üniversitesi SBE, Yayınlanmış Doktora Tezi,İstanbul 2000.

Göksu, T., M. Aydın, ve Güney M.Sait; "*Osmanlıdan Günümüze Yerel Yönetimlerin Gelişimi*", Değişik Yönleriyle Yerelleşme, Editör, Veysel Kılıç, Seçkin Yay., Ankara 2009.

Göktürk, İsmail. ve Yıldırım**,** Uğur; "*Toplumsal Sorunların Çözümünde Yeni Belediyecilik Anlayışı: Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı",* Birinci Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu, Sakarya, 2008 Bildiriler Kitabı, Erkam

Matbaası İstanbul 2008.

Göze, Ayferi; ‘*’Liberal, Marxist, Nasyonal Sosyalist ve Sosyal Devlet’’***,** Beta Basım, İstanbul 2005.

Gözler Kemal, Kaplan Gürsel**;** ‘*’İdare Hukuku Dersleri’’*, Ekin Yayınları, Bursa, 2011.

Gözler Kemal; ‘*’Türk Anayasa Hukuku’’*, Ekin Yayınları, Bursa 2000.

Gül, Hüseyin, Sallan Gül, Songül ve Memişoğlu,Dilek, "*Türkiye'de Yoksullukla Mücadele Politikaları, Kentsel Yoksulluk ve Yerel Yönetişim*", Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar-II: Uygulama, (der.) Hüseyin Özgür ve Muhammet Kösecik, Nobel yayın, Ankara 2007.

Güven Sami; *‘’Sosyal Politikanın Temelleri*”, 2., bs., Ezgi Kitabevi, Bursa 2001.

Güven Sami; *‘’Sosyal Politikanın Temelleri*”, 4., bs., Ezgi Kitabevi, Bursa 2009.

Hallett Christine; “*Social Policy; Continuties and Change*”; Women and Social Policy; Prentice Hall, p.1 1996.

İzveren,Adil; “*Sosyal Politika ve Sosyal Sigortalar*”, Sevinç Matbaası, Ankara 1968.

Kavruk, Hikmet *‘’Köy ve Mahalle: Yerleşim ve Yönetim Birimi’’*, Ankara 2004.

Kaya, Ali; ‘*’Kayseri Girişimciliğinin Dinamikleri’’*, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Kayseri 2012.

Keleş, Ruşen; **‘’***Yerinden Yönetim ve Siyaset’’*, Cem Yayınevi, İstanbul, 2000.

Keskin,Bedrettin; *‘’Kentsel Yoksulluğa Yönelik Yerinden ve Yerel Müdahale: Sosyal Belediyecilik*’’ Sayı:26, http://sablon.sdu.edu.tr/dergi/sosbilder/dosyalar/26/26_13.pdf

Koray, Meryem; *‘’Sosyal Politika’’,* Ezgi Yayınları, Bursa, 2000

Morris, Robert;‘*’Social Policy Of The American Welfare State’’*; Longman; II. Edition, New York 1985.

Ortaylı İlber; ve Tekeli Orhan; ‘’T*ürkiye’de Belediyeciliğin Evrimi’’*,Türk İdareciler Derneği, Bilimsel Araştırma Dizisi:2, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1978.

Ortaylı, İlber, *Türk İdare Tarihi*, TODAİE, Ankara 1979

Ören, Kenan; *“Sosyal politika”,* Pelikan Yayıncılık, , Ankara 2011.

Özdemir, İsmail Mansur; “*Küreselleşme Sürecinde Türkiye’de Sosyal devlet ve Sosyal Hizmetler*”,Yay.Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, S.B.E., Sosyoloji Anabilim Dalı, Konya 2008.

Öztürk Hasret, Gül Hüseyin; *Süleyman Demirel üniversitesi ‘’Sosyal Belediyecilik Sosyal Devlete ve Sosyal Haklara Bir Alternatif mi’’* 2012 IV.Sosyal Haklar Ulusal Sempozyumu http://www.sosyalhaklar.net/2012/Bildiriler/Ozturk-Gul.pdf

Pekküçükşen, Şerife; *‘’Sosyal Belediyecilik ve Selçuklu Belediyesi Şefkat Evleri Örneği*’’ Yerel Yönetimler Kongresi Bildiriler Kitabı, Çanakkale 2004.

Seyyar, Ali; ‘*’Sosyal Siyaset Terimleri’’*, Beta Yayınları, İstanbul 2002.

Şenel, Alaaddin; ‘*’Çağdaş Siyasal Akımlar’’*, İmaj Yayınları, Ankara 1995.

Talas, Cahit; “*Türkiye’nin Açıklamalı Sosyal Politika Tarihi*”, Bilgi Yay. Ankara 1992.

Talas, Cahit;“*Toplumsal Politika*”, İmge Kitabevi, Ankara 1990.

Temiz, Hasan Ejder;‘*’Küreselleşmenin Sosyal Boyutları ve Türkiye Açısından Etkileri’’*, Genel-İş Matbaası, Ankara 2004.

Tokol, Aysen; “*Sosyal Politika*”, Uludağ Üniversitesi Güçlendirme Vakfı Yayınları, Bursa 2000.

Toprak, Zerrin; *Yerel Yönetimler***,** 6. Basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2006.

Tortop, N, B. Aykaç, H. Yayman, M.Akif Özer; *"Mahalli İdareler*", Nobel Yay. 2.bas., Ankara 2008.

Ulusoy,Ahmet ve Tekin Akdemir;"*Mahalli İdareler*",6.bs.SeçkinYay.Ankara 2010.

Yalçıntaş, Nevzat, Tuna Orhan; ' *'Sosyal Siyaset''*, Filiz Kitabevi, İstanbul 1997.

Yalçıntaş, Nevzat, Tuna Orhan; "*Sosyal Siyaset*", Filiz Kitabevi, İstanbul 1999.

Yazgan Turan;"*İktisatçılar için Sosyal Güvenlik Ders Notları*", İstanbul Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1992

MAKALELER

Akdoğan, Yalçın. "Ulusal Soruna Yerel Çözüm: Sosyal Belediyecilik" *Eminönü Bülteni*, Şubat Sayısı, İstanbul, 2002.

Akdoğan, Yalçın "Sosyal Belediyecilik" *İstanbullu Dergisi*, Mart sayısı. İstanbul: 1999.

Alptekin, Kamil; "Küreselleşme Sürecinde Türkiye'de Sosyal Devlet ve Sosyal Hizmetlerin Görünümü", *Sosyal Hizmet Uzmanları Demeği Genel Merkezi Yayını*, Yayın No: 9, Ankara.

Ateş, Hamza; "Sosyal Belediyecilik*", Çerçeve Dergisi*, Yıl:17, Sayı: 49, Ocak 2009, s:88-95 http://www.musiad.org.tr/img/yayinlarraporlar/cerceve_dergisi_4913.pdf

Aydın Yakup *''Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Gelişim Süreci''* Nisan, Mayıs, Haziran 2011 e-dergi, http://www.sayder.org.tr/e-dergi-turkiyede-yerel-yonetimlerin-gelisim-sureci-12-2.pdf

Ersöz, Halis Yunus, "Yerel Yönetimlerin Sosyal Politika Alanındaki Rolü", *Sosyal Politikalar Dergisi*, Sayı 2, 2007, S.30-36.

Ertan, Birol ‘’Çağdaş yerel yönetimler’’ cilt 11, sayı 1, Ocak 2002, s.22 *Türk İdare Dergisi (*yayinlar.tid.gov.tr/node/5528?language=tr)

Eryılmaz, Bilal, “Belediyeler ve Yerel Sosyal Politikalar Sosyal Politikalarda, Önce‘Aile’, Sonra,‘Sivil Toplum’, Sonra,’Yerel Yönetimler”, *Sosyal Politikalar Dergisi*, Sayı: 2, 2007,s: 80.

Es Muharrem ‘ *’Osmanlı Devletinde Mahalli İdareler’’*

http://www.yerelsiyaset.com/v4/sayfalar.php?id=929

Mbb, *Belediyeler ve Kent Sorunları Dergisi*, Sayı 14, 1977, Say.20-25

Seyyar Ali‘ *’Sosyal Politika Nedir*?*’*’http://www.sosyalsiyaset.net/documents/ss.htm

Seyyar, Ali;“Yerel Siyasetin Gelişiminde Sosyal politikaların Önemi”, *Sosyal Siyaset Dergisi,* Sayı: 25, Ocak:2008 s: 30-45

http://www.yerelsiyaset.com/v4/sayfalar.php?goster=ayrinti&id=891,

Şen, Mustafa ‘Kültürel Belediyeciliğe Giden Yolda Bir Aşama: Sosyal Belediyecilik’, *Sosyal Politikalar Dergisi,* 2007, Sayı:2, s. 4

Şentop, Mustafa “Anayasa ve Sosyal Devlet”, *Sosyal Politikalar Dergisi***,** Sayı: 01, 2006, s. 42-47

Yalçın “Sosyal Belediyecilik” *İstanbullu Dergisi*, Mart sayısı, İstanbul 1999 s.29-35

Yılmaz, Nail, Ersöz, H. Demirkaya, Yüksel *‘’Türkiye’de Sosyal Politikalarda Yerelleşme Eğilimi:* www.isguc.org/?p=article&id=386&cilt=&sayi=&yil ‘’İstanbul Büyükşehir Örneği’’

KANUNLAR KARARLAR VE GENELGELER

1921 Tarihli T.C. Anayasası. http://www.anayasa.gov.tr Erişim T. 12.02.2014

1924 Tarihli T.C. Anayasası. http://www.anayasa.gov.tr Erişim T. 12.02.2014

1961 Tarihli T.C. Anayasası. http://www.anayasa.gov.tr Erişim T. 12.02.2014

1982 Tarihli T.C. Anayasası http://www.anayasa.gov.tr Erişim T. 12.02.2014

5393 Sayılı Kanun http://www.tbmm.gov.tr Erişim T. 08.04.2014

5216 Sayılı Kanun http://www.resmigazete.gov.tr Erişim T. 12.03.2014

25/4/2013 Tarih 6462 sayılı Kanun http://www.resmigazete.gov.tr Erişim T. 12.03.2014

12/11/2012 Tarih 6360 sayılı Kanun http://www.resmigazete.gov.tr Erişim T. 12.03.2014

2011/02 Sayılı 'Çocuk Evleri Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Uygulanması' Hakkında Genelge http://cocukhizmetleri.aile.gov.tr Erişim T. 23.12.2014

T.C. Başbakanlık 3.3.2004 tarih ve B.02.0.KKG.0.10/101-851/1046 sayılı Komisyon Raporu www.tbmm.gov.tr Erişim T. 08.04.2014

Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi: Sayı:24 Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu Matbaası, Ankara, Yıl:1989 http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/kararlar_dergisi/kd_24.pdf Erişim T. 13.02.2104

Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi: Sayı:6, 2.Baskı, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1992, s.23 http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/kararlar_dergisi/kd_06.pdf Erişim T. 13.02.2014

WEB SİTELERİ

http://www.anadoluharikalardiyari.net Erişim T. 08.05.2014

http://www.anayasa.gov.tr/ Erişim T. 12.02.2014

http://www.cocukhizmetleri.gov.tr Erişim T. 20.03.2014

http://www.cocukhizmetleri.aile.gov.tr/ Erişim T. 23.12.2014

http://www.dunyabulteni.net Erişim T. 16.05.2014

http://www.genbilim.com Erişim T. 22.02.2014

http://www.gidabankaciligi.org Erişim T. 04.04.2014

http://www.haber3.com Erişim T. 16.04.2014

http://www.hacilar.gov.tr Erişim T. 04.04.2014

http://www.istanbuluniversitesi.hukukfakultesi.gen.tr Erişim T. 21.12.2014

http://www.kaski.gov.tr Erişim T. 09.03.2014

http://www.kaymek.com Erişim T. 05.06.2014

http://www.kayseri724.com Erişim T. 07.05.2014

http://kayserierciyes.com.tr Erişim T. 05.04.2014

http://kayseri.meb.gov.tr Erişim T. 10.04.2014

http://www.kayseriulasim.com Erişim T. 01.04.2014

http://www.kayseriden.biz Erişim T. 10.04.2014

http://www.kayseri.bel.tr Erişim T. 04.03.2014

http://www.mehmetozhaseki.com Erişim T. 10.04.2014

http://www.migm.gov.tr/ Erişim T. 20.12.2014

http://rehabilitasyon.nedir.com/ Erişim T.25.12.2014

http://www.sayder.org.tr Erişim T. 03.03.2014

http://www.sayilikanun.com Erişim T. 12.03.2014

http://www.sporaskayseri.com Erişim T. 06.04.2014

http://www.sosyalsiyaset.net Erişim T. 10.03.2014

http://www.sosyalhaklar.net Erişim T. 28.03.2014

http://www.suleymandemirel.com.tr Erişim T. 22.12.2014

http://www.tbmm.gov.tr Erişim T. 08.04.2014

http:/tr.wikipedia.org Erişim T. 03.02.2014

http://www.yerelsiyaset.com Erişim T. 01.04.2014

ÖZGEÇMİŞ

İLETİŞİM BİLGİLERİ

İsim: Muhammed Tarık Koç

E-Posta : yenivasyonn@gmail.com

KİŞİSEL BİLGİLER

Doğum Yeri : Kayseri

Doğum Tarihi: 1983

Yabancı Dil : İngilizce, Arapça

Askerlik : Yaptı / 07.01.2015

Ehliyet : B Sınıfı

Bilgisayar : C++, Veri Tabanı Programlama,Office, Spss, Lindo**,**3D Max, Autocad

---

EĞİTİM DURUMU

	Okul Adı	**Mezuniyet Yılı**
Lise:	Nuh Mehmet Küçükçalık Anadolu Lisesi	2002
Üniversite:	Erciyes Üniversitesi Endüstri Mühendisliği	2010
Yüksek Lisans:	Erciyes Üniversitesi İ.İ.B.F Siyaset Bilimi ve Kamu Y.	Devam Ediyor

---

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Konu :Sosyal Belediyecilik Anlayışı Çerçevesinde Kayseri Büyükşehir Belediyesi Bünyesinde Yapılan Sosyal Faaliyetler

Danışman : Prof.Dr.Ali Kaya

Tarih : Ocak/2015

ODA VE KULÜP ÜYELİKLERİ

Endüstri mühendisleri Öğrencileri Topluluğu

Makine Mühendisleri Odası

İŞ DENEYİMLERİ

Yeni ürün tasarımlarına yönelik çeşitli patent müracaatlarım Tpe'de yayınlanmıştır:

Buluş Adı	**Başvuru No**	**Koruma Tipi**
Bünyesinde Bardak Taşımaya Müsait Şişe	2008/04687	Patent
Bünyesinde Bardak Taşımaya Müsait Şişede Yenilik	2008/05946	Faydalı Model
Park, Bahçe Gibi Açık Alanlarda Kullanılan Katlanabilir Portatif Sırt Yaslama Aparatı	2008/01535	Faydalı Model
Park, Bahçe Gibi Açık Alanlarda Kullanılan Sırt Yaslama Aparatı	2007/08740	Faydalı Model
Berber Veya Kuaför Salonlarında Yenilik.	2008/01321	Faydalı Model

---

KURDUĞUM ŞİRKETLER

Simitçimatik Otomatı Kayseri Distribütörlüğü Otomat Satış ve Çalıştırma Yetkili Şirket (2011)

EDEBİYAT SANAT DALINDA ALANINDA YÜRÜTTÜĞÜM PROJELER

Yazımına 2013 yılında başladığım polisiye roman çalışmam devam etmektedir.

SERTİFİKALI EĞİTİM VE KURS FAALİYETLERİM

Erciyes Üniversitesi Ersem Bünyesinde Arapça Kursu (25.02.2007)

Ersem'de Düzenlenen Sertifikalı Beden Dili ve Anlayarak Hızlı Okuma (25.02.2006)

Tömer İngilizce Dil Kursu Bitirme Sertifikası Diploma No: 30776 (28.09.2005)

Kayseri Melikgazi Belediyesi Diksiyon Kursu (2006)

ERSEM (Erciyes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi) Toefl kursu (2007)

Aydil Yabancı Dil Eğitim Kursu/TOEİC (2007)

Aydil Yabancı Dil Eğitim Kursu/ KPDS (2007)

Destek Patent Yaz-Kazan Makale Yarışması Katılım Belgesi (2011)

KATILDIĞIM YARIŞMA FAALİYETLERİ

ORAKAB ve Kayseri Valililiğinin Organize Etmiş Olduğu ‘Proje Anadolu’ Konulu Ar-Ge Destek Proje Yarışması Katılım Belgesi

GYTE’nin düzenlemiş olduğu 4.Uluslararası Buluş Yarışması (Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü): http://anibal.gyte.edu.tr/duyuru/dgoster.aspx?did=208

Pagev ‘in (Plastik Araştırma Geliştirme Vakfı) Düzenlemiş Olduğu Proje Yarışması

BASINDA BEN

Projelendirdiğim Pet Şişe Tasarımının Videosu Basında Aşağıdaki Linkte Yer Almıştır.

http://video.haberturk.com/video/index/37442

Projeyle İle İlgili Basında Çıkan Diğer Bazı Haberler:

http://www.haber7.com/haber/20080917/Bardakli-mesrubat-sisesi.php

http://www.milliyet.com.tr/default.aspx?aType=SonDakika&ArticleID=997962

YURTDIŞI FAALİYETLERİM

Belçika, Fransa, Luxemburg, Hollanda, Almanya'yı da kapsayan kültür gezisi. (2010)

AB destekli Leonardo de Vinci Programı kapsamında ‘’Mobilya Tasarım Metotları - Young&Designer" adlı proje için 02-Ağustos 16-Ağustos tarihleri arasında Belçika’da Eğitim aldım.

REFERANSLAR

T.C. Nuh Naci Yazgan Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ali KAYA